

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Adoptionsnævnets svar på høring over forslag til Barnets Lov og følgelovforslag til Barnets Lov – SM Id nr.: 575855 og SÆM Id nr.: 571911

24. juni 2022

Social- og Ældreministeriet har den 25. maj 2022 bedt Adoptionsnævnet om bemærkninger til forslag til Barnets Lov samt Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love.

J.nr. 22-26935

Adoptionsnævnet

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Adoptionsnævnet skal i den forbindelse komme med følgende bemærkninger.

Tel +45 3341 1200

Mangel på adoptanter

Det er Adoptionsnævnets forventning, at der med de foreslåede bestemmelser vil komme en stigning i antallet af børn, som bliver frigivet til bortadoption uden samtykke. Adoptionsnævnet er derfor fortsat bekymret for at komme til at stå i den situation, at der mangler adoptanter til det stigende antal børn, der bortadopter i Danmark.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Det bemærkes i den forbindelse, at hvis flere af landets kommuner tager reglerne om adoption uden samtykke i brug i videre omfang, ser Adoptionsnævnet det som en reel bekymring, at listen kan blive 'tømt' for adoptanter.

Adoption uden samtykke inden barnets fødsel

Adoptionsnævnet bemærker, at matchningen af barnet først kan sættes i gang efter barnet er født og indebærer en række processer, som forudsætter, at der er oplysninger om det konkrete barn, og som hver især tager tid. Barnet vil derfor stadig have et skift fra plejefamilie til adoptivfamilie.

Adoptionsnævnet bemærker i den forbindelse, at nævnet vælger den godkendte ansøger, der skønnes bedst egnet til at adoptere det pågældende barn, jf. § 27 og § 28 i Bekendtgørelse om forretningsorden for Adoptionsnævnet. Til brug herfor foretager det pædiatriske medlem af Adoptionsnævnet en gennemgang af barnets sag, og den pædiatriske vurdering af barnet indgår i vurderingen af, hvilken godkendt ansøger, der konkret vurderes som bedst egnet til at adoptere barnet. Uanset om barnet frigives til adoption inden barnets fødsel, vil matchingen af barnet således først kunne foretages efter, at der efter barnets fødsel er tilstrækkelige oplysninger til at udarbejde en pædiatrisk vurdering af barnet. Tilsvarende for så vidt angår en vurdering af, om barnet vil have gavn af at blive adopteret.

Yderligere bemærker Adoptionsnævnet, at vurderingen af, om et barn falder inden for godkendelsesrammen, sker på baggrund af en konkret og individuel vurdering af de oplysninger, der foreligger om barnet – dette både den fysiske samt psykiske tilstand – sammenholdt med de usikkerhedsfaktorer, der måtte være i det konkrete tilfælde. Hvis forhold hos barnet konkret vurderes at medføre, at barnet ikke har et normalt udviklingspotentiale, eller der er en betydelig risiko herfor, falder barnet uden for godkendelsen til adoption. Det er pædiatere, der vurderer, om et barn er omfattet af godkendelsesrammen.

På den baggrund finder Adoptionsnævnet, at det er meget vigtigt, at der er et tilstrækkeligt grundlag for at udarbejde de fornødne pædiatriske vurderinger.

Venlig hilsen

Tine Egelund Thomsen
Formand for Adoptionsnævnet

København den 16. Juni 2022

Adoptionspolitisk Forums hørings svar over forslag samt følgelovforslag til Barnets Lov fremsendt den 25. maj 2022

Adoptionspolitisk Forum har modtaget forslag samt følgelovsforslag til Barnets Lov og må konstatere, at Barnet Lov generelt indeholder en række problematikker og svækkelser, men Adoptionspolitisk Forum har valgt at fokusere på kommentering af tvangsadoptionsområdet.

Vores forbehold henholdes særligt til problematikker omkring oprindelig familiers rettigheder, samt fraværet af italesættelsen af de afgørende instansers eventuelle kulturelle bias ved afgørelser. Dette gør, at vi ikke finder fremsendte lovforslag og følgelovforslag brugbart.

Adoptionspolitisk Forum kan kun gentage, at adoption ikke er løsningen på et dårligt plejesystem og at den fuldt lukkede adoptionsmodel ikke er en menneskerettighedsbevarende endsige rettighedsbevarende model for alle de instanser, der er i spil ved en evt. adoption.

Konceptet "barnets tarv" kan historisk aflæses meget forskelligt alt efter hvilke mål, der ønskes opnået - gennem tiden har familiens ukrænkelighed været tæt knyttet til barnets tarv, dvs. den oprindelige families retsposition har stået stærkt i forhold til afgørelser om børn.

Adoptionspolitisk Forum påpeger, at man kunne have ambitionen om at flytte fokus fra slægtsfamilien som ukrænkelig uden at svække dennes rettigheder. Dette kunne ske, hvis man turde tænke familiebegrebet bredere og evt. have ambitioner om at skabe tryk og stabil institutionel støtte, der kunne løfte den del af familieforståelsen, et barn syntes at mangle.

Derudover har APF yderligere følgende kommentarer 1-3

Inden for adoptionsområdet kan vi aflæse følgende større ændringer:

1. en ambition om at kunne dømme til tvangsadoption før fødsel

Adoptionspolitisk Forum kan ikke tilslutte sig, at adoptioner kan foretages før fødsel. Vi finder dette forslag foruroligende, da en adoption juridisk set er en aftale mellem 2 hold juridiske individer - den adopterede (hvor de oprindelige forældre indtræder som juridisk myndighedshaver) og adoptanterne. Ved at ville gennemføre en beslutning om tvangsadoption før barnet er født, er der ikke tale om en individ i juridisk forstand og dermed kan vi kun læse at moderens krop indtræder som juridisk part. Denne åbning af retten til at bestemme over et andet individs krop og kropsfunktion, finder vi ikke gennemtænkt i forhold til lovens hensigt.

Desuden mangler vi en anerkendelse af, at udvikling af forældreegnethed kan ske helt op til fødsel, samt kan udvikle sig markant over tid. At dømme manglende forældreevne uden en efterfødselsobservation - selv hos forældre der åbenlyst ikke tidligere har kunnet tage vare på deres børn fuldt ud, mener vi er at gentage den problematik, der er dømt ulovlig i den norske EMRD dom "Aune mod Norge".

Udgangspunkt bør som absolut minimum være at sikre, at der opretholdes en form for kontakt, for at sikre barnets rettighed og at denne kan revurderes årligt. Desuden er forslaget alt for vagt i forhold til hvilken lovmæssig indsats vil sikre at holde søskende sammen for så vidt muligt.

2. fuldt lukkede adoption ved tidlige adoptioner

Adoptionspolitisk Forum har gennem alle de gange, en adoptionslov skulle kommenteres påpeget de generelle problematikker ved fuldt lukkede adoptioner, hvor den adopterede mister kontakten til oprindelig familie.

Herunder påpeger vi manglende sikring af subsidiaritetsprincippet i FNs børnekonvention,

som den norske menneskerettighedsdom EMRD "Strand Lobben sagen" henviser til. Ved at gennemføre fuldt lukkede adoptioner, kan vi ikke se at Danmark lever op til sin forpligtelse om at arbejde mod en gensammenførelse af familien jvf. EMRD "Aune mod Norge"

Endeligt jvf. § 74. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde faglig støtte til plejefamilier, som ønsker at adoptere et barn eller en ung, som er anbragt i familien. Den faglige støtte skal målrettes situationen før adoptionen - bør selv samme service sikres til oprindelig forældre og udvidet familie for at stille parterne lige.

Adoptionspolitisk Forum mener ikke at retten til kontakt med oprindelig familie bør fjernes og foreslår desuden, at barnet bør repræsenteres via en upartisk instans som f.eks. en børneombudsmandsperson.

3. muligheder for den adopterede fra 12 år kan ansøge om at få kontakt til oprindelig familie

Adoptionspolitisk Forum finder det fuldstændigt bizart at fratage den adopterede sin basale ret: kontakt med oprindelig familie, når denne er kendt. Der findes så mange muligheder ift. regulering af kontakt, at denne bør kunne tilpasses enhver form for behov og hensyn.

Vi savner i forslaget at man tilgår problematikken omvendt og dermed giver den adopterede mulighed for fra 12 år at frasige sig kontakten i stedet, hvis dette er ønsket.

Derudover mangler vi en redegørelse for følgende:

- afgørelse for samvær eller ej bør gives af en uvildig instans
- de konkrete kriterier, der danner grund for at evt. afvise en ønsket kontakt.
- hvilke ankesmuligheder findes der for den adopterede ifald denne ikke er enig i afgørelsen
- hvem der upartisk kan støtte den adopterede i denne proces ifald adoptantfamilien ikke ønsker det

- hvordan staten vil opretholde forpligtelsen til at genforene familie jvf. EMRDs principielle afgørelser indenfor dette område

Endeligt vil Adoptionspolitisk Forum påpege at hvis nationalt adopterede får mulighed fra 12 års alderen at ønske kontakt til oprindelig familie, bør denne ret og mulighed udvides til at gælde transnationalt adopterede også.

Adoptionspolitisk Forum efterlyser at lovteksten forholder sig til den kulturelle bias mange tvangsadskillelser har båret præg af. Her peger vi på den overrepræsentation familier med anden etnisk baggrund end dansk udgør. Vi er ikke betrygget i, at familieretshusene evner at forholde sig til egen bias eller har de rette kompetencer til at sikre, at familier med anden etnisk baggrund end dansk aflæses korrekt ifht. forældreegnethed - det kan komme til udtryk både som fordomme mod specifikke kulturelle baggrunde men også som evt. fordomme baseret på hudfarve, miskommunikation i forhold til f.eks. manglende dansk sprog samt en generel eurocentrisk aflæsning af mimik og adfærd.

Med venlig hilsen

Adoptionspolitisk Forum

Maria Schultz
Chefkonsulent
Jura og International

Social- og Ældre-ministeriet

Lynge d. 23-06-2022

Vedrørende høring over følgelovforslag til barnets lov (SM Id nr: 571911) har vi fra Adoptionstrekanten følgende bemærkninger:

I hele dette lovmateriale ses der umiddelbart mange gode intentioner på børnenes vegne, og vi er enige om, at børnene altid må komme først, alle børn har ret til en god start i livet, den rette hjælp til rette tid, udsathed må ikke gå i arv, barnets stemme skal have større betydning osv.

Der tales om, at der allerede inden fødslen skal kunne træffes foranstaltninger for, at børn, skal kunne anbringes eller bortadopteres uden for hjemmet umiddelbart efter fødslen. Det er stærkt kritisabelt, at der ikke tages højde for den stress, man udsætter disse i forvejen udsatte familier for allerede under graviditeten, en stress som forplanter sig direkte i det ufødte barn. De gode intentioner, man havde for en tidlig indsats bliver dermed spoleret fra starten fra systemets side. Vi anbefaler, at man i stedet for at fokusere på "fejl" hos familierne, møder dem med oprigtig tillid og forståelse og giver dem den rette støtte og vejledning i at være gode forældre og i at stole på sig selv som gode forældre. De forældre, som ikke magter opgaven og heller ikke vil blive i stand til det selv med massiv støtte, er som udgangspunkt godt klar over det selv. De ønsker selvfølgelig det bedste for barnet også selv om det betyder en anbringelse udenfor hjemmet. Dette taget i mente, er der overhovedet ikke behov for, eller kun i yderst få tilfælde behov for foranstaltninger uden samtykke.

Der omtales hjælpeforanstaltninger til udsatte familier, som vælger at beholde deres børn, hvilket naturligvis også er berettiget. Men i måske endnu højere grad er der behov for hjælpeforanstaltninger til de familier, der mister deres børn til en pleje- eller adoptiv-familie. Der arbejdes fortsat med adoption som et fuldt familieskifte / anonyme adoptioner uden at sætte spørgsmålstejn ved om, det er til barnets bedste. Som udgangspunkt er det dog altid bedst, at bevare, vægte og respektere den tætte kontakt mellem nært beslægtede, og vi skulle derfor grundlæggende bevæge os helt bort fra de anonyme adoptioner.

Angående opfølgings rapporter kan adoptanterne lave disse, det er ingen pligt og de oprindelige forældre har heller ikke krav på at få disse. Dette burde laves om således, at man sikrede, at de blev lavet og også, at forældrene fik disse rapporter, både for forældrene og især for børnenes skyld. Alt andet er respektløst, umenneskeligt og fjerner den sidste brik af retssikkerhed for børn og forældre.

Der vægtes i høj grad hjælp og støtte til anbringelsesstederne og til kommunerne m.m. Der bliver nævnt at, kvalitet betyder, at barnet bliver set og hørt, og at der bliver handlet hurtigt og konsekvent, når et barn bliver udsat for overgreb og vold. Kvalitet betyder også, at der er ordentlige rammer om sagsbehandlingen, og at det har konsekvenser, når kommunerne ikke overholder deres forpligtigelser. Der tales om familier med misbrug, omsorgssvigt og vold, og vi er også enige om at der i sådanne tilfælde naturligvis skal sørges for hjælpeforanstaltninger; dog finder vi det igen nødvendigt at gøre opmærksom på, at det i rigtig mange tilfælde, overhovedet ikke er den slags, der er tale om, når børn bliver anbragt uden for hjemmet. Meget ofte er der tale om mere almindelige udfordringer, som enhver familie kan komme ud for, eller simpelthen fejl fra systemets side, som forekommer i ca. 90% af alle sager. Dette må nødvendigvis også have konsekvenser for sagsbehandlerne og deres chefer samt fejlene rettes. Vi mener, at opmærksomhed først og fremmest burde fokuseres på at rette op på fejl i systemet, således at man kan sikre en respektfuld og juridisk korrekt sagsbehandling i de udsatte børnefamilier

Der nævnes en klar ret til at bede om en anbringelse. Børn er som hovedregel meget loyale over for deres forældre, og langt de fleste børn ønsker at blive boende hos deres forældre. Derfor skal det tages alvorligt og vægtes højt, hvis et barn selv udtrykker ønske om at blive anbragt, og at der skal være bedre mulighed for, at udsatte børn kan få brug for en pause hjemmefra. Dette er vi også enige i. Dog finder vi det ret bemærkelsesværdigt, at det ikke bliver pointeret, at det vægtes højt, når et anbragt barn ønsker at komme hjem. Der burde være mere opmærksomhed på, at mistrivsel, vold og misbrug også forekommer i pleje- familier, institutioner og adoptiv-familier. Det er ikke kun i de biologiske familier at mistrivsel finder sted.

Der nævnes at, der skal være en indgang for barnet. Styrket ret til stabilitet. Hvis et anbragt barn er faldet godt til i trygge, stabile og omsorgsfulde omgivelser, kan en hjemgivelse være en meget indgribende omvæltning i barnets daglige liv. Aftaleparterne er derfor enige om, at det som led i vurderingen af, om et barn skal hjemgives, skal indgå, om hjemgivelsen vil være til barnets bedste, og om det sikrer god trivsel og udvikling for barnet. Ret til at klage over hjemgivelse. For at sikre barnets ret til stabilitet og skabe et værn mod, at anbragte børn og unge bliver hjemgivet til forældre, selvom det ikke er til barnets bedste, er aftaleparterne enige om at give børn over 10 år adgang til at klage over en hjemgivelse. Ret til at sige nej til samvær, til at vælge rammerne for samvær og ret til psykologbehandling uden samtykke. Det er aftaleparternes opfattelse, at når et anbragt barn skal se sine biologiske forældre, skal det være, fordi barnet ønsker det. Parterne vil derfor give barnet ret til at få suspenderet samværet med forældre og netværk i en periode. Barnets samvær med forældrene skal foregå på en måde, hvor barnet er trygt og har den støtte, barnet har brug for. Kommunen skal på barnets anmodning træffe afgørelse om, hvorvidt et samvær med forældre eller netværk alene kan ske med tilstedeværelse af en støtteperson til barnet og træffe afgørelse om rammerne eller stedet, hvor samværet skal afholdes. Børn og unge skal vide hvor og hvem de kan kontakte, hvis de står i en situation med behov for hjælp og støtte – både i akutte situationer og hvis de har spørgsmål, bekymringer mv. om deres situation, denne ret skal børn have fra de er 10 år. Der pointeres, at børn ikke skal gå rundt med en knude i maven af angst for om de kan få lov til at blive i en plejefamilie, hvor de er godt tilknyttede og føler sig trygge.

Det er måske lidt besynderligt, at der lægges så stor vægt på barnets trivsel i plejefamilien og barnets beskyttelse mod forældrene. Vi så gerne, at børns trivsel og tryghed i deres egne familier blev vægtes mindst lige så højt, samt samme beskyttelse mod unødigt at blive revet ud af de trygge rammer. Vi finder det også noget besynderligt, at der ikke bruges tilsvarende følelsesladede ord om de adopterede og anbragte børn, der går hele barndommen, ja i nogle tilfælde hele livet igennem med en knude i maven over at føle at være havnet i en familie, hvor de ikke hørte hjemme.

Aftaleparterne er enige om at give nationalt adopterede børn, der er fyldt 12 år, en initiativret til at sætte en proces i gang, der kan skabe kontakt til barnets oprindelige slægt. Der pointeres, at børn anbragt uden for hjemmet skal kende deres rettigheder fra de er 10 år, navnlig deres ret til at undgå samvær med familie. Vi mener, at det skal vægtes mindst lige så højt, at børn beskyttes i deres egne familier, at de værnes mod unødigt at blive fjernet fra deres familier, samt at det taget mindst lige så alvorligt, når anbragte børn giver udtryk for mistroivsel i pleje- eller adoptiv-familier, samt deres ønske om at komme hjem.

Det bliver nævnt, at nationalt adopterede fra de er 12 år skal kende deres rettigheder og muligheder for at genetablere kontakten med den oprindelige slægt. Det bliver dog ikke beskrevet hvorledes man sikrer, at de kender deres rettigheder, eller at de kan tildeles støttepersoner, der hjælper dem i denne proces. De samme rettigheder burde i øvrigt også gælde for transnationalt adopterede.

Dette er nogle af de væsentligste punkter i hele dette lange lovmateriale.

De bedste hilsener

Aniella Bonnichsen

Adoptionstrekanten

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

24. juni 2022

J.nr. 22-23882

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsens svar til høring om udkast til følgelovforslag til barnets lov – SM Id nr. 571911

Social- og Ældreministeriet har ved mail af 25. maj 2022 bedt Ankestyrelsen om bidrag til besvarelse af høring om udkast til følgelovforslag til barnets lov.

Generelle bemærkninger

Ophævelse af servicelovens § 36

Ankestyrelsen gør opmærksom på vores høringssvar af 5. november 2021 vedrørende § 84 i forslag til barnets lov, om særlige dag- og klubtilbud, om, at det af pkt. 159 i vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014 fremgår, at der er intet til hinder for, at unge over 18 år kan forblive i klubtilbuddet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt. Selvom kommunen ikke er forpligtet i forhold til unge over 18 år, skal kommunen være opmærksom derpå.

Det kan overvejes, om dette bør fremgå direkte af serviceloven.

Retssager på adoptionsområdet

Ankestyrelsen bemærker, at ved behandling af retssager på adoptionsområdet i byretten ses et behov for, at der deltager børnesagkyndig bistand.

Ankestyrelsen foreslår, at der fx i adoptionslovens § 11 indsættes et nyt stykke med følgende ordlyd: "Byretten tiltrædes under hovedforhandlingen af et retsmedlem, der er sagkyndig i børneforsorg, og

et retsmedlem, der er sagkyndig i børne- og ungdomspsykiatri eller psykologi.”

Det kan i den forbindelse overvejes om de øvrige bestemmelser om domstolsprøvelse i barnets lov § 148 og § 150 skal indføres i adoptionsloven, så adoptionssagerne behandles på samme måde ved byretten, som sager om anbringelse uden samtykke.

Opfølgingsrapporter

Ankestyrelsen bemærker, at der ved de nationale adoptioner med fordel kan indføres en bestemmelse om, at antallet af opfølgingsrapporter, udarbejdet af Familieretshuset/samtaler med adoptanterne efter adoptionen er gennemført, øges.

Det fremgår af vejledningen til adoptionslovens kapitel 11.1 om opfølgingsrapporter i internationale adoptionssager, at det påhviler Familieretshuset at medvirke til at udarbejde opfølgingsrapporter, når myndighederne i udlandet kræver det (jf. bekg. § 43). I praksis betyder det, at Familieretshuset aflægger hjemmebesøg hos adoptivfamilien flere gange efter hjemtagelsen, da flere afgiverlande kræver, at myndighederne i modtagerlandet udarbejder flere af opfølgingsrapporterne.

Ankestyrelsen vurderer, at de trivselsmæssige udfordringer i forlængelse af adoptionen kan være de samme, uanset om der er tale om en national eller international adoption. Det kan derfor være hensigtsmæssigt med flere hjemmebesøg efter adoptionen, også i de nationale sager.

Princip om anonymitet i fremmedadoption

Ankestyrelsen gør opmærksom på, at det forhold, at barnet beholder samme cpr.nr efter adoptionen, medfører en risiko for at kompromittere adoptanternes anonymitet.

Bemærkninger til følgelovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1, nr. 3 Særlige krav til afgørelser efter § 36 samt Tilbudsportalen

Ankestyrelsen gør opmærksom på vores hørings svar af 5. november 2021 vedrørende § 84 i forslag til barnets lov, om særlige dag- og klubtilbud, om, at det af pkt. 159 i vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014 fremgår, at der er intet til hinder for, at unge over 18 år kan forblive i klubtilbuddet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt. Selvom kommunen ikke er forpligtet i forhold til unge over 18 år, skal kommunen være opmærksom derpå. Det kan overvejes, om dette bør fremgå direkte af serviceloven.

Det bør derfor overvejes, om der fortsat skal gælde de i bestemmelsen fastsatte særlige krav til kommunens afgørelse efter § 36 i forhold til unge over 18 år. Det bør ligeledes overvejes, om tilbud efter servicelovens § 36 i forhold til unge over 18 år fortsat skal være omfattet af Tilbudsportalen.

Til § 1, nr. 4 Varslingsordningen

Ankestyrelsen gør opmærksom på vores høringssvar af 5. november 2021 vedrørende § 84 i forslag til barnets lov, om særlige dag- og klubtilbud, om, at det af pkt. 159 i vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014 fremgår, at der er intet til hinder for, at unge over 18 år kan forblive i klubtilbuddet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt. Selvom kommunen ikke er forpligtet i forhold til unge over 18 år, skal kommunen være opmærksom derpå. Det kan overvejes, om dette bør fremgå direkte af serviceloven.

Det bør derfor overvejes, om afgørelser om frakendelse af plads i et særligt klubtilbud, jf. § 36, fortsat skal være omfattet af varslingsordningen.

Til § 1, nr. 5, 6 og 8 Regionsrådene

Ankestyrelsen gør opmærksom på vores høringssvar af 5. november 2021 vedrørende § 84 i forslag til barnets lov, om særlige dag- og klubtilbud, om, at det af pkt. 159 i vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014 fremgår, at der er intet til hinder for, at unge over 18 år kan forblive i klubtilbuddet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt. Selvom kommunen ikke er forpligtet i forhold til unge over 18 år, skal kommunen være opmærksom derpå. Det kan overvejes, om dette bør fremgå direkte af serviceloven.

Det bør derfor overvejes, om særlige klubtilbud, jf. § 36, fortsat skal være omfattet af bestemmelsen i § 5, stk. 1, om regionsrådets etablering af tilbud efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen, og af bestemmelsen i § 5, stk. 8, om regionsrådenes forpligtelse til at føre tilsyn med regionalt drevne tilbud, jf. § 36.

Til § 1, nr. 14 Særlige klubtilbud

Vi gør opmærksom på vores høringssvar af 5. november 2021 vedrørende den foreslåede § 84 i forslag til barnets lov, om, at det af pkt. 159 i vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014 fremgår, at der er intet til hinder for, at unge over 18 år kan forblive i klubtilbuddet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt. Selvom kommunen ikke er forpligtet i forhold til unge over 18 år, skal kommunen være opmærksom derpå. Det kan overvejes, om dette bør fremgå direkte af serviceloven.

Til § 1, nr. 42 Forsøgsvirksomhed

Vi gør opmærksom på vores hørings svar af 5. november 2021 vedrørende den foreslåede § 84 i barnets lov om særlige dag- og klubtilbud, om, at det af pkt. 159 i vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014 fremgår, at der er intet til hinder for, at unge over 18 år kan forblive i klubtilbuddet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt. Selvom kommunen ikke er forpligtet i forhold til unge over 18 år, skal kommunen være opmærksom derpå. Det kan overvejes, om dette bør fremgå direkte af serviceloven.

Det bør derfor også overvejes, om henvisningen til § 36 i § 184, stk. 2, nr. 2 skal bevares.

Til § 4 Adoptionsloven

Bemærkninger til pkt. 2.1.3

Til § 9, stk. 3, side 28, 3. afsnit

(...) "Når Ankestyrelsen inden fødslen har truffet afgørelse om at frigive barnet til adoption, vil Ankestyrelsen straks efter fødslen bede Adoptionsnævnet matche det frigivne barn med en adoptant og straks efter matchningen placere barnet hos den valgte adoptant efter § 32 a i adoptionsloven."

Det bemærkes i forhold til ovenstående uddrag, at det ikke klart fremgår, hvem der er ansvarlig for at give besked til Ankestyrelsen om, at et barn, som er frigivet til bortadoption som foster, er blevet født.

Ankestyrelsen holder lukket i weekenden og om aften. Samtidig kan matchning formentlig ikke ske på en og samme dag. Der kan være forhold omkring barnet, som skal oplyses nærmere, og som vil være vigtigt for kommende adoptanter, før de siger ja til barnet.

Det er ikke beskrevet, hvor barnet skal være i mellemtiden. Det antages, at der skal træffes formandsafgørelse eller anbringelse med samtykke.

Der er heller ikke taget stilling til problematikken med faderskab, som ikke altid kan fastslås lige efter fødslen.

Til § 4, nr. 2 Adoption uden samtykke inden fødslen og lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 2.1

Ankestyrelsen bemærker, at uanset at matchningen påbegyndes straks efter barnets fødsel, så vil barnet som udgangspunkt skulle være anbragt hos en plejefamilie i tiden, hvor den efterfølgende sagsbehandling i Ankestyrelsen samt matchningsprocessen i Adoptionsnævnet foregår. Det betyder, at barnet – trods den foreslåede ordning - stadig vil få et skift fra plejefamilie til adoptivfamilie. Det skyldes, at sagsbehandlingen og selve

matchningen af barnet, herunder indhentelse af tilstrækkelig information og dokumentation samt betænkningstid for adoptanterne tager tid.

Erfaringsmæssigt går der typisk et par måneder, fra der er truffet afgørelse om frigivelse til adoption uden samtykke til barnet kan placeres midlertidig hos de tiltænkte adoptanter. Efter frigivelsesafgørelse indhenter Ankestyrelsen helbredsoplysninger, foto, aktuel status fra plejefamilien samt fødselsoplysninger på barnet gennem kommunen. Denne proces strækker sig typisk fra 1-2 uger til 1 måned.

Herefter sendes sagen til Adoptionsnævnet, som på baggrund af de indhentede oplysninger om barnet udarbejder en helbredserklæring på barnet. Herefter matcher Adoptionsnævnet barnet med de kommende adoptanter ud fra listen af godkendte ansøgere. Denne del af processen i Adoptionsnævnet tager omkring 1-2 uger. Herefter sendes matchningsforslaget til Familieretshuset.

Det er Familieretshuset, der på et møde med de ansøgere, som Adoptionsnævnet har udpeget, præsenterer oplysninger om barnet. Efter præsentationen har de godkendte ansøgere mulighed for at kontakte en pædiater eller en PAS-konsulent for at få rådgivning om barnet og dets behov og hvad det vil kræve af adoptanten. Derefter har ansøgerne typisk lidt betænkningstid.

Der kan også være behov for, at Adoptionssamrådet vurderer, om de konkrete ansøgere skal have deres godkendelse udvidet, hvis der er tale om et barn uden for den almindelige godkendelsesramme. Der går omkring 1-2 uger fra matchningsforslaget sendes til Familieretshuset og indtil Ankestyrelsen får sagen retur med accept fra de kommende adoptanter.

Når matchet er accepteret af de kommende adoptanter og sendt til Ankestyrelsen, så skal Ankestyrelsen indhente aktuelle straffe- og cpr-oplysninger på adoptanterne, før midlertidig placering kan ske.

Samtlige sagsskridt i processen er væsentlige af hensyn til, at det konkrete barn bliver matchet med de adoptanter, der er bedst egnede som forældre til det enkelte barn, og sandsynligheden er størst mulig for at adoptionen bliver vellykket.

Ankestyrelsen har på baggrund heraf følgende bemærkninger til de enkelte bestemmelser:

- s. 151, 2. afsnit, første sætning, 2. linje: bør ændres til "... Vil vejen være banet for kort efter fødslen..." (slette "straks")
- s. 151, 3. afsnit, første sætning: Der vil som udgangspunkt – og ikke kun i nogle situationer – være behov for en kortere anbringelse uden for hjemmet, da der vil gå noget tid fra fødslen før adoptanterne kan få barnet med hjem.
- s. 151, 4. afsnit, linje 2 og 3: det foreslås at slette "typisk nogle få dage", da det ikke er realistisk at nå de mellemliggende processer – ikke engang i de mest optimale sager – på få dage. Derudover er der ikke tale om at "udsætte" matchningen. Det er selve matchningsarbejdet og den dertil knyttede sagsbehandling, der foregår med indhentelse af helbredsmæssige oplysninger om barnet og de øvrige processer, der er beskrevet ovenfor.
- s. 152, 3. sidste afsnit, sidste sætning: Jf. bemærkningerne ovenfor er det ikke realistisk at en matchning kan være gennemført, så "barnet straks efter fødslen kan komme med sin nye familie hjem uden først at skulle anbringes i en midlertidig plejefamilie".

Ankestyrelsen bemærker endvidere i forhold til selve afgørelsen om frigivelse, at den adoptionsretlige vurdering af barnets adopterbarhed ikke vil være mulig at foretage inden barnets fødsel. Den adoptionsfaglige vurdering af barnets bedste vil forud for fødslen udelukkende kunne ske på baggrund af forældrenes forhold, og ikke det konkrete barns forhold. Der er en risiko for, at den foreslåede ordning med afgørelse om frigivelse til adoption inden fødslen kan medføre, at et barn bliver frigivet til bortadoption, hvor det efter fødslen vurderes, at barnet ikke er adopterbart.

Til § 4, nr. 2

Øvrige bemærkninger

- s. 151, 2. sidste afsnit, efter 1. sætning: Tilføj "Hovedparten af Ankestyrelsens afgørelser om frigivelse til adoption uden samtykke bliver indbragt for retten."
- s. 151, 2. sidste afsnit, linje 5 og 6: Tilføj "... vil Ankestyrelsen efter fristens udløb, og når Adoptionsnævnet i § 9, stk. 3-sagerne har matchet barnet med adoptanterne, kunne udstede adoptionsbevillingen."

Til punkt 2.4, side 34 Initiativret for adopterede børn

Ankestyrelsen bemærker, at det vil være hensigtsmæssigt at få beskrevet allerede i lovbemærkningerne, hvilken rolle adoptanterne, som er indehavere af forældremyndigheden over barnet, spiller i forhold til omfanget af initiativretten og Familieretshusets samtale med børn ned til 12 år.

Herudover gør Ankestyrelsen opmærksom på, at Adoptionsnævnet har information om den biologiske slægts ønsker i forhold til eksempelvis ikke at blive kontaktet. Der kan med fordel tages stilling til, hvordan denne information skal indgå i den foreslåede ordning.

Ankestyrelsen bemærker, at det i forbindelse med en lovfæstet ret for børn og unge fra 12 år vil være hensigtsmæssigt også at lovfæste den mulighed, som de voksne adopterede allerede i dag har for i praksis at modtage bistand til at søge efter biologisk slægt.

Ankestyrelsen bemærker, at det i og med de internationalt adopterede børn ikke er en del af den foreslåede ordning, kan overvejes at henvise til Børnekonventionens art. 7 og 8 i stedet for Haagerkonventionens bestemmelser, som overvejende regulerer Danmarks forpligtelser i internationale adoptionssager. Det bemærkes, at det netop ville være i tråd med Haagerkonventionens bestemmelser og Børnekonventionens art. 8, også at tilbyde børn, der er fyldt 12 år, og som er adopteret fra udlandet, denne mulighed for at søge selvstændig vejledning, hvis adoptivforældrene modsætter sig barnets ønske om kontakt til biologisk slægt.

Til punkt 2.2.3, side 31 Midlertidig placering ved adoption uden samtykke
Efter den foreslåede ændring af adoptionslovens § 32 a, stk. 1, 1. pkt., er det ikke en betingelse for midlertidig placering af et barn, der skal bortadopteres uden forældrenes samtykke, at ansøger er godkendt som adoptant. Ankestyrelsen læser imidlertid bestemmelsen således, at ansøger fortsat skal være udvalgt af Adoptionsnævnet til at adoptere barnet.

Ankestyrelsen bemærker, at det er uklart, hvorvidt Adoptionsnævnet efter den foreslåede ændring i Adoptionslovens § 32 a fortsat har matchningskompetencen i sager vedrørende familieadoptioner efter Adoptionslovens § 9, stk. 3, eller om man ved den foreslåede ændring flytter matchningskompetencen til kommunen. Er det fortsat Adoptionsnævnet, der beslutter, hvem barnet matches med, hvis kommunen har identificeret et familiemedlem, der ønsker og er egnet til

at adoptere barnet? Det er ligeledes uklart, på hvilket tidspunkt i adoptionsprocessen, det skal afklares, om der er et familiemedlem eller en person fra barnets netværk, der kan adoptere barnet. Er det en del af indstillingen fra kommunen til børne- og ungeudvalget og en del af Ankestyrelsens afgørelse om frigivelse af barnet til adoption?

Det vil derfor med fordel kunne præciseres, hvornår i sagsbehandlingen der skal tages stilling til, hvorvidt det er bedst for barnet at blive adopteret af en slægtning eller godkendte adoptanter på Adoptionsnævnets liste, herunder hvilken myndighed, der har kompetencen til at foretage denne vurdering.

Det foreslås, at processen beskrives nærmere, således at rollefordelingen mellem kommunen, Familieretshuset, Ankestyrelsen og Adoptionsnævnet bliver tydeligere.

Ankestyrelsen bemærker, at det kan overvejes, om denne type af familieadoptionssager skal have en selvstændig regulering i loven, da denne adoptionsform hverken er fuldstændigt indeholdt i Adoptionslovens § 9, stk. 3 eller stk. 4. Med en selvstændig bestemmelse kan man beskrive processen og hvilken myndighed, der har matchningskompetencen mv. i denne type af familieadoptioner.

Til § 32 a Midlertidig placering efter adoptionsloven

Øvrige bemærkninger

Ankestyrelsen gør opmærksom på, at det vil være hensigtsmæssigt, at der i lovgivningen tages stilling til en situation, hvor adoptanter, der har barn i midlertidig placering, ikke kan opretholde deres godkendelse, fordi adoptanternes forhold er væsentligt ændrede. Det kan fx være, hvis ansøgerne er flyttet fra hinanden eller blevet skilt under den midlertidige placering.

Til punkt 2.3.3 Kursus

Det fremgår af bemærkningerne til punkt 2.3.3. om netværksadoption, at det ikke skal være en betingelse for adoptionen, at adoptanten har gennemført det kursus, som en netværksplejefamilie skal gennemføre. Dette skyldes, at det i øvrigt ikke er en betingelse for familieadoption, at der gennemføres kursus eller lignende.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at risikoen for at der opstår udfordringer i forbindelse med den familiedannelse, der skal ske efter gennemførelsen af en netværksadoption, øges, hvis der ikke er krav om at gennemføre et kursus eller modtage adoptionsfaglig rådgivning. Det kan derfor overvejes,

at det adoptionsforberedende kursus eller PAS-rådgivning stilles til rådighed eller gøres obligatorisk også i forbindelse med netværksadoptionen.

Ankestyrelsens hidtidige erfaringer med placering af børn, der er frigivet til adoption uden forældrenes samtykke efter adoptionslovens § 9, stk. 3, viser, at matchningen kan være vanskelig under hensyn til de behov, der skal tilgodeses hos barnet. Selv godkendte adoptionsansøgere afviser ind imellem et matchningsforslag på grund af den opgave, omsorgen for barnet vil indebære. Placering af disse børn hos netværkspersoner, der ikke er forberedt og godkendt til adoption – og muligvis heller ikke har haft barnet hos sig – vil efter Ankestyrelsens opfattelse indebære en risiko for mislykkede adoptionsforløb. Dette skal ses i lyset af, at persongruppen, der kan gennemføre en netværksadoption, bliver bred i adoptionsretlig forstand, og tilknytningen mellem ansøgeren og barnet kan være mere "løs" end i øvrige familieadoptioner efter adoptionsbekendtgørelsens § 1, nr. 3, litra a.

Til § 4, nr. 2, side 150, 4. afsnit

"Forslaget vil ikke ændre ved, at en afgørelse om frigivelse af et barn til adoption fortsat ikke bør træffes, før faderskabet eller medmoderskabet til barnet er fastslået, eller før eventuelle mulige fædre og medmødre er blevet identificeret, eller det konstateres, at de ikke kan identificeres, og alle identificerede mulige fædre og medmødre har haft mulighed for at udtale sig om adoptionsspørgsmålet i overensstemmelse med § 13 i adoptionsloven."

Ankestyrelsen finder det misvisende at skrive "bør". Der bør i stedet stå "skal". Der kan evt. suppleres med følgende sætning: "I helt særlige undtagelsestilfælde vil Ankestyrelsen kunne træffe afgørelse om frigivelse af barnet til bortadoption uden samtykke, uanset at faderskabet eller medmoderskabet ikke er fastslået."

Til § 4, nr. 9, side 169, 3. sidste afsnit, 2. sidste sætning

Det bør tilføjes "...vil Ankestyrelsen efter fristens udløb, og når matchningen er tilendebragt, kunne udstede adoptionsbevilling".

Økonomiske bemærkninger

Følgelovforslaget giver ikke anledning til økonomiske bemærkninger.

Venlig hilsen

Merete Pantmann

Social- og ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Fremsendt per e-mail til:

masz@sm.dk, cap@sm.dk og p-boern@sm.dk

København, 23. juni 2022

Vedrørende høring over udkast til barnets lov (sagsnr. 2021 – 4659) og høring over udkast til følgelovforslag til Barnets lov (sagsnr. 2021 – 2731)

Tak for ministeriets høringsbreve af 25. maj 2022 vedrørende ovennævnte to lovudkast, som Danner har læst med stor interesse.

Danner driver et rådgivnings- og krisecenter, jf. servicelovens § 109¹, for voldsudsatte og deres børn. Danner samarbejder med myndigheder og andre aktører om at forebygge partnervold og sikre tidlig hjælp til voldsudsatte kvinder og børn.

Danner har følgende bemærkninger til de to lovudkast:

Danners bemærkninger til udkast til Barnets lov (sagsnr. 2021 – 4659):

Ad lovforslagets kapitel 3: Afdækning og børneudredning af barnets eller den unges behov:

Af særlig interesse for børn på krisecentre er lovforslagets kapitel 3 om afdækning og børneudredning af barnets eller den unges behov, herunder særligt lovforslagets § 20 om børneudredning (der afløser de tidligere børnefaglige undersøgelser efter servicelovens § 50²), hvorefter kommunen vil have pligt til at iværksætte en børneudredning, hvis et barn eller en ung har været udsat for overgreb, herunder vold eller seksuelle overgreb, eller hvis der er mistanke herom.

Ifølge bemærkningerne til lovforslagets § 20 om børneudredning er formålet med bestemmelsen at beskytte barnet eller den unge og sikre, at sager, hvor der er mistanke eller viden om overgreb mod et barn eller en ung, altid bliver

---

¹ Servicelovens § 109:

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinderne kan være ledsaget af børn, og de modtager under opholdet omsorg og støtte.

Stk. 2....

² Servicelovens § 50:

Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold. Undersøgelsen, der betegnes som en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Stk. 2....

grundigt udredt. Børneudredning efter lovforslagets § 20 indfører en pligt for kommunen til at iværksætte en børneudredning i nærmere opregnede situationer.

Danner kan fuldt ud tilslutte sig, at der indføres en forpligtelse for kommunen til at iværksætte børneudredning, når der er tale om en alvorlig eller kompleks sag, eller hvis barnet har været udsat for overgreb eller der er mistanke herom. Dog har Danner følgende bemærkninger og punkter, som ministeriet bør indtænke i lovforslaget:

Det er desværre Danners erfaring, at opsporingen af børn, der udsættes for overgreb, herunder vold og psykisk vold, ikke er effektiv, og at dette blandt andet skyldes, at kommunerne i dag ikke i nødvendigt omfang foretager børnefaglige undersøgelser efter servicelovens § 50. En pligt for kommunerne til at iværksætte børneudredning, når der er grund til at antage, at det er en alvorlig eller kompleks sag, eller når der blot er mistanke om overgreb, vil givet styrke voldsudsatte børns rettigheder.

Danner henleder opmærksomheden på, at kommunen allerede i dag modtager en orientering, når et barn indskrives på et kvindekrisecenter med sin moder, jf. servicelovens § 109, og at krisecenteret følger op med en egentlig underretning til kommunen, hvis det under opholdet afdækkes, at et barn har været udsat for eller vidne til vold eller andre overgreb forud for opholdet på krisecenteret.

Det er desværre Danners erfaring, at underretninger fra et krisecenter om, at et barn har været udsat for eller vidne til vold eller andre overgreb, som oftest *ikke* fører til, at kommunen iværksætter en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50.

- 1. Danner mener, at det i specielle bemærkninger til lovforslagets § 20, stk. 1, nr. 1) og 2) nærmere bør fremgå, hvad der skal til for, at kommunen antager, at der er tale om en alvorlig eller kompleks sag eller mistanke om vold. En underretning fra et krisecenter burde *altid* føre til, at kommunen er forpligtet til at foretage en børneudredning, herunder også af hensyn til i forhold til andre børn i familien – f.eks. voldsudøvers særbørn – da et ophold på et krisecenter (hvor der jo foretages en grundig visitation ved indskrivningen) alt andet lige er en god indikation for, at der er tale om en alvorlig eller kompleks sag og/eller, at der er mistanke om vold.**

Ifølge lovforslagets § 20, stk. 1, nr. 3), skal kommunen iværksætte børneudredning eller hvis et barn eller en ung har været på kvindekrisecenter med sin mor eller haft ophold på et herberg med sin far på grund af vold i hjemmet, og den pågældende forælder afbryder opholdet for et vende tilbage til et voldeligt miljø med barnet eller den unge.

Det er i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse anført, at det f.eks. vil kunne være relevant på baggrund af en underretning fra krisecenteret eller herberget.

Danner bemærker, at målgruppen for ophold på kvindekrisecenter er kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold, og deres medfølgende børn, og at der ved visitationen som nævnt tages stilling til, om kvinden der henvender sig på krisecenteret, er i målgruppe for tilbuddet.

Danner undrer sig derfor over for formuleringen i lovforslagets § 20, stk. 1, nr. 3), hvorefter det er en forudsætning for *kravet* om iværksættelse af børneudredning for et medfølgende barn på et krisecenter, at den pågældende forælder *afbryder* opholdet for at vende tilbage til et voldeligt miljø med barnet.

Det er Danners erfaring, at medfølgende børn på et krisecenter ofte også selv har været udsat for vold eller i hvert fald indirekte vold (som vidne til vold, herunder psykisk vold over for andre i familien), og at disse børn har behov for støtte og behandling også selvom forælderen på krisecenter lykkes med *ikke* at vende tilbage til det voldelige miljø efter ophold på krisecenter.

Det er samtidig Danners erfaring, at kvinder på krisecentre ofte fortsat udsættes for vold, herunder psykisk vold, både under og efter et ophold på krisecenter, og at dette ikke nødvendigvis skyldes, at kvinden har afbrudt opholdet for at vende tilbage til et voldeligt miljø.

Danner ser desværre - som nævnt ovenfor - ofte, at kommunerne ikke foretager det nødvendige for at udrede støttebehovet for et barn under og efter et ophold på et krisecenter, uanset at det på baggrund af visitationen til krisecenteret har formodningen for sig, at barnet har været udsat for vold og dermed har behov for behandling og støtte.

Det er således i dag langt fra altid, at der for børn, der er eller har været indskrevet på et krisecenter, udarbejdes en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 eller en forældrekompetence undersøgelse, som ud over en afdækning af barnets behov for behandling og støtte ville kunne pege på, hvad der skal til for, at forældrene hver især kan sikre barnet et liv fri af vold.

Kommunerne synes i stedet ofte at forlade sig på, at et barn, der følger sin moder på krisecenter, ifølge servicelovens § 109, stk. 8,³ har krav på mindst 4 og op til ti timers psykologbehandling.

Efter Danners opfattelse er psykologtilbuddet efter servicelovens § 109, stk. 8, der skal dække et akut behov for målrettet og hurtig hjælp, ikke tilstrækkelig traumefokuseret behandling for et barn, der har været udsat for vold enten direkte eller indirekte måske gennem flere år.

Hvis et barn under 15 år har behov for yderligere psykologbehandling efter et ophold på et krisecenter, vil det efter sundhedsloven og forældreansvarsloven kræve, at begge forældremyndighedsindehavere – og dermed typisk også voldsudøver – skal give samtykke til behandlingen.

Heri ligger en barriere for, at et barn, der har haft et ophold på et krisecenter sammen med sin ene forælder – og som dermed som udgangspunkt har været udsat for vold enten direkte eller indirekte – modtager den nødvendige yderligere psykologbehandling efter opholdet på krisecenter.

Danner kan derfor være bekymret for, om formuleringen af lovforslagets § 20, stk. 1, nr. 3, vil kunne indebære, at børn, der er eller har været indskrevet på krisecenter i en periode, eller andre børn i familien, jf. lovforslagets § 21, stk. 1, ikke får den nødvendige udredning og hjælp af kommunen, fordi kommunen ikke mener sig forpligtet til at iværksætte børneudredning for et barn, der har været på krisecenter, medmindre opholdet på krisecenteret er blevet afbrudt og barnet er tilbage i det voldelige miljø.

- 2. Danner må derfor insistere på, at kravet i lovforslagets § 20, stk. 1, nr. 3, om, at forælderen skal have afbrudt opholdet for at vende tilbage til et voldeligt miljø, førend kommunen har pligt til at iværksætte børneudredning, udgår af bestemmelsen. Dette vil sikre, at kommunen forpligtes til at foretage en**

---

³ Servicelovens § 109, stk. 8:

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde psykologbehandling til alle børn, som ledsager moderen under dennes ophold i boformer efter denne bestemmelse. Behandling skal have et omfang på mindst fire timer og op til ti timer afhængigt af barnets behov. Behandlingen skal udføres af en autoriseret psykolog. Pligten til at tilbyde psykologbehandling gælder uanset opholdets varighed. Tilbuddet skal iværksættes under selve opholdet eller i umiddelbar forlængelse heraf.

børneudredning af alle børn, der er eller har været indskrevet på et krisecenter med en forælder, hvilket må antages at styrke børnenes retssikkerhed generelt og være med til at sikre, at udsatte børn og deres forældre får den nødvendige hjælp, støtte og behandling.

Ad lovforslagets kapitel 4: Hjælp og støtte:

Danner har med særlig interesse noteret sig lovforslagets kapitel 4 om Hjælp og støtte, der bl.a. indeholder mulighed for gratis og anonym rådgivning til børn og unge i forslagets § 28 og til børn, unge og deres forældre m.fl. i § 29, tidligt forebyggende indsatser i § 30, støttende indsatser til børn, unge og familier i § 32, mulighed for behandling af barnet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren i § 37, og adgang for psykologbehandling for børn der er fyldt 12 år uden samtykke fra forælder i § 41.

Danner vurderer, at lovforslaget med disse bestemmelser kan være med til at styrke opsporingen af voldsudsatte børn og sikre, at disse børn får mulighed for at modtage den nødvendige behandling og støtte.

- 3. Det er dog helt afgørende, at opgaverne varetages af personer med voldsfaglig viden og kompetencer, da det kræver specialviden at give børnene den nødvendige hjælp.**
- 4. Danner skal endvidere opfordre til, at aldersgrænsen i lovforslagets § 37 om støttende indsatser uden samtykke sættes til 10 år, svarende til aldersgrænsen i forældreansvarslovens § 35⁴ om barnets initiativret.**

Ad lovforslagets kapitel 14: Særlig hjælp og støtte til børn der har været udsat for overgreb:

I Danner havde vi i hele 2021 i alt 57 kvinder, indskrevet på krisecenteret i Nansensgade, sammen med deres i alt 36 børn. I 2020 var tallene 56 kvinder og 51 børn. De fleste af disse børn har selv været udsat for eller været vidne til vold, herunder psykisk vold, eller andre overgreb. I forbindelse med visiteringen af kvinden til krisecenteret orienterer Danner handlekommunen om indskrivningen og ofte følges der op med en egentlig underretning til kommunen om bekymring for medfølgende børn eller andre børn i familien.

Det er desværre Danners erfaring, at selv en underretning fra et krisecenter oftest ikke fører til, at kommunen foretager en selvstændig vurdering af, om barnet har behov for traumebehandling eller anden form for støtte, og at der generelt skal meget til, førend kommunen indstiller til inddragelse af Børnehusene i udredningen af barnet.

Efter de nugældende regler kræver det, at to myndigheder – f.eks. kommunen og politiet – der begge vurderer, at der er behov for udredning i Børnehus, førend børnehuset involveres.

- 5. Danner mener derfor, at der med lovforslagets § 125 skal indføres en pligt for kommunerne til at benytte det relevante børnehus i forbindelse med børneudredningen efter lovforslagets § 20, når et barn eller en ung har været udsat for overgreb, eller ved mistanke herom.**

Bestemmelsen om inddragelse af børnehuse i lovforslagets § 125 er godt suppleret med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 126 om indbyrdes udveksling af oplysninger mellem personalet i børnehuset, politiet og anklagemyndigheden og sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner og kommunale myndigheder, der

---

⁴ Forældreansvarslovens § 35:

Et barn, der er fyldt 10 år, kan anmode Familieretshuset om at indkalde forældrene til et møde om forældremyndigheden, barnets bopæl eller samvær.

løser opgaver inden for området for udsatte, om rent private forhold vedrørende barnets eller den unges personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling.

- 6. Danner mener imidlertid, at Familieretshuset bør tænkes ind her som én af de myndigheder, som indbyrdes kan udveksle oplysninger, herunder så der er parallelitet mellem den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 126, og den gældende bestemmelse i lov om Familieretshuset § 30, stk. 1⁵, om muligheden for indbyrdes udveksling af oplysninger i komplekse forældreansvarssager, der behandles efter § 7 i lov om Familieretshuset.**

Endvidere bør det overvejes, om der i lighed med bestemmelsen i lovudkastets § 125 bør være en *forpligtelse* for de i lovforslagets § 126 nævnte myndigheder til af egen drift indbyrdes at udveksle oplysningerne, da dette efter Danners vurdering vil styrke indsatsen for opsporing af børn, der er voldsudsatte.

- 7. Danner foreslår derfor en handlepligt for de i lovforslagets § 126 nævnte aktører så de af egen drift sikrer, at oplysninger af den i bestemmelsen omhandlede karakter videregives/udveksles med den relevante handlemyndighed på området, f.eks. til kommunen med henblik på screening efter lovudkastets § 18 eller til Familieretshuset med henblik på vurdering af, om et samvær med en voldsudøver skal ophæves, mens kommunen foretager en børneudredning efter lovudkastets § 20.**

Selvom en sådan bestemmelse i et vist omfang vil overlappe reglerne om underretning i lovforslagets kapitel 16, er det Danners erfaring, at underretningspligten for myndigheder og civilsamfundet ikke er tilstrækkeligt til at opspore børn, der er udsat for vold.

Danner oplever desværre, at vigtig viden om børn går tabt, fordi systemerne ikke "taler sammen" i tilstrækkeligt omfang. En pligt til udveksling af oplysninger mellem de aktører, der er i berøring med børn, vil forhåbentlig kunne styrke indsatsen for opsporing af udsatte børn og dermed børns rettigheder.

Danners bemærkninger til udkast til følgelovforslag til Barnets lov (sagsnr. 2021 – 2731):

Lovforslaget om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love indeholder foreslåede *ændringer i lovgivningen*, der er en konsekvens af etableringen af barnets lov.

Lovforslaget indeholder blandt andet forslag til ændringer på det familieretlige område, herunder lovforslagets § 6 om ændring af forældreansvarsloven, der har særlig interesse for børn på kvindekrisecentre eller tilbud efter servicelovens §§ 109 og 110.

Det er i lovforslagets § 6 med bemærkninger foreslået, at der af hensyn til barnets bedste skal træffes en midlertidig afgørelse om, at et barn ikke har samvær og anden kontakt med den anden forælder, når barnet opholder sig på et kvindekrisecenter eller et tilbud efter servicelovens § 110 med den ene forælder, og det godtgøres, at opholdet skyldes vold eller trusler om vold fra den anden forælder, og den forælder, som barnet opholder sig hos, anmoder om,

---

⁵ Lov om Familieretshuset, § 30, stk. 1: Under Familieretshusets behandling af en § 7-sag kan Familieretshuset, kommunale myndigheder, sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner, politiet og anklagemyndigheden indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets og parternes personlige og familiemæssige forhold, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til afdækningen af, hvad der er bedst for barnet. Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 kan ske ved afholdelse af møder. Stk. 3. Familieretshuset kan videregive rettens afgørelse i sagen til de myndigheder, med hvem der er udvekslet oplysninger efter stk. 1, hvis det er nødvendigt for disse myndigheders beskyttelse af barnets bedste.

at barnet ikke har samvær eller anden kontakt med den anden forælder. Der skal dog ikke træffes en sådan afgørelse, når det anses for bedst for barnet at have kontakt med den anden forælder.

Med lovforslaget foreslås en helt ny bestemmelse § 29b i forældreansvarsloven, som skal tage særligt hånd om børn, der opholder sig på et kvindekrisecenter, jf. servicelovens § 109, eller på et § 110 tilbud med en voldsramt forælder, hvor der kan opstå spørgsmål om barnets samvær med den anden forælder.

Danner kan tilslutte sig lovforslagets bemærkninger om, at børn, der med en forælder opholder sig på et kvindekrisecenter eller et § 110-tilbud på grund af vold eller trusler om vold fra den anden forælder, er særligt sårbare.

Danner er enig i, at der derfor ikke må opstå tvivl om hverken mulighederne for at beskytte barnet mod en voldelig forælder eller myndighedernes pligt til at sætte barnets bedste først. Det bør derfor være helt klart, at hensynet til barnet og barnets bedste også i disse situationer skal stå over andre hensyn, herunder også over hensynet til den anden forælders mulighed for at have kontakt med barnet.

Danner kan endvidere tilslutte sig lovforslagets bemærkninger om, at selvmøderprincippet og lederens indskrivningsret efter servicelovens § 109 medfører, at kvindekrisecentre og lederne af disse har en vigtig opgave i forhold til beslutningen om at optage eller afvise en kvinde. Det er som anført i lovforslaget afgørende, at kvinder, som får ophold, befinder sig i kerneområdet for krisecentrenes virke.

Danner kan bekræfte, at visitationsarbejdet på et kvindekrisecenter er koncentreret om en grundig visitationssamtale med kvinden, der hos Danner foretages af fagpersonale, der har viden om vold og erfaring med at behandle voldsproblematikker og som er opmærksom på behovet for beskyttelse af kvinder og børn. Der foretages endvidere løbende re-visitationer for at vurdere, om opholdet på kvindekrisecenteret fortsat er berettiget. Hvis en kvinde ikke længere opfylder betingelserne for opholdet, træffer lederen afgørelse om, at kvinden skal udskrives fra kvindekrisecenteret.

Danner kan i det hele tilslutte sig lovforslagets § 6 om ændring af forældreansvarsloven med indførelse af den foreslåede nye bestemmelse i § 29b og skal bemærke, at bestemmelsen er egnet til at være med til at sikre, at der så hurtigt som muligt kan komme ro om et voldsudsat barn.

Det er dog desværre med de nugældende regler Danners erfaring, at Familieretshusets sagsbehandlingstid i sager, hvor et barn er på krisecenter med en forælder som følge af vold eller trusler om vold, i sig selv indebærer en enorm belastning og uro for barnet.

Således vil barnet i udgangspunktet på baggrund af en sikkerhedsvurdering ikke kunne afleveres i den sædvanlige vuggestue, børnehave eller skole, så længe der er ret til samvær for den anden forælder.

Men problematikken er ikke isoleret til spørgsmålet om samvær. I disse sager er der af hensyn til beskyttelsen af barnet ofte også behov for, at den forælder, der er indskrevet på krisecenter, får tillagt midlertidig eneforældremyndighed over barnet.

En forælder, der har del i forældremyndigheden over barnet, vil nemlig have mulighed for at afhente et barn i skolen eller institutionen, uanset at der ikke er samvær, idet skolen eller institutionen ikke har ret til at afvise forælderen i den situation.

Endvidere vil der ved fælles forældremyndighed skulle indhentes samtykke fra den anden forælder, hvis der af sikkerhedsmæssige grunde er behov for at barnet skifter skole. Heri ligger yderligere i sig selv en sikkerhedsrisiko for barnet og den forælder, der er indskrevet på krisecenteret, idet den anden forælder ved indhentelse af samtykke til barnets skift af skole vil blive bekendt med, hvor barnet kommer til at gå i skole. Dermed vil den voldsudøvende forælder få mulighed for at afhente barnet i skolen eller ved observationer om af barnets færden udfinde det krisecenter, hvor det voldsudsatte barn opholder sig med sin forælder.

Endelig indebærer den fælles forældremyndighed, at begge forældre har krav på indsigt i Folkeregisteret og andre myndigheders oplysninger om barnet, og at begge forældre som udgangspunkt skal give samtykke til støtteforanstaltninger om barnet.

- 8. Danner skal derfor foreslå, at den foreslåede nye bestemmelse i forældreansvarslovens § 29b udvides til også at omfatte muligheden for at træffe afgørelse om midlertidig forældremyndighed, idet dette yderligere vil sikre de udsatte og sårbare børn, der er i målgruppen for den foreslåede bestemmelse.**
- 9. Samtidig bør det med lovforslaget sikres, at sager omfattende af bestemmelsen behandles af Familieretshuset inden for en meget kort frist, hvor det er nærliggende at benytte samme 3 ugers frist som i forældreansvarslovens § 29 a⁶, om kontaktbevarende samvær.**

Danner henleder opmærksomheden på, at det er nødvendigt med tidsfrister for Familieretshusets stillingtagen til sager om samvær for børn i målgruppen for den foreslåede bestemmelse § 29b, hvis de voldsudsatte børn skal opnå en bedre retsbeskyttelse end efter den nugældende regler, hvor der efter ansøgning kan træffes afgørelse om midlertidig suspension af samvær.

Danner har herved også hæftet sig ved bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, hvor det er anført, at "Flytter barnet fra kvindekrisecenteret eller boformen, inden der er truffet en midlertidig afgørelse, vil den foreslåede bestemmelse ikke længere finde anvendelse".

Danner er bekymret for, at børn, der er indskrevet på et krisecenter på grund af vold eller trussel om vold, ikke får den nødvendige beskyttelse fra kontakt med en voldsudøvende forælder, hvis ikke den foreslåede bestemmelse i forældreansvarslovens § 29 b, knyttes op på snævre tidsfrister for Familieretshusets stillingtagen.

Danner har endvidere noteret sig, at det af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse § 29b fremgår, at "En afgørelse truffet efter den foreslåede bestemmelse vil ikke bortfalde, selvom barnet flytter fra kvindekrisecenteret eller § 110-tilbuddet, men på grund af fraflytningen vil samværsforælderen kunne søge om fastsættelse af midlertidigt samvær under den fortsatte behandling af sagen. Den foreslåede bestemmelse vil ikke finde anvendelse ved afgørelsen af denne ansøgning."

- 10. Danner bemærker, at ovennævnte retsvirkninger af en afgørelse efter forældreansvarslovens § 29b, af retssikkerhedsmæssige grunde bør fremgå af selve lovtæksten, ligesom det er tilfældet for midlertidige**

---

⁶ Forældreansvarslovens § 29a:

Har barnet ikke samvær med den forælder, der anmoder om samvær, skal Familieretshuset hurtigst muligt og inden 3 uger efter modtagelsen af en anmodning om fastsættelse af samvær træffe en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær. § 29, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse

afgørelser efter forældreansvarslovens § 29⁷ og for kontaktbevarende samvær efter forældreansvarslovens § 29a, hvor der er henvist til § 29, stk. 2 og 3.

Med venlig hilsen

Mette Marie Yde

Direktør/CEO

Tel.: +45 30 78 58 60

---

⁷ Forældreansvarsloven § 29:

Under en sag om forældremyndighed, om barnets bopæl, om samvær eller om anden kontakt kan der efter anmodning træffes afgørelse om midlertidigt samvær eller om anden kontakt.

Stk. 2. En afgørelse efter stk. 1 under en sag om samvær gælder, indtil der foreligger en endelig afgørelse om samvær, der kan fuldbyrdes, en aftale om samværet eller en afgørelse eller aftale om anden kontakt.

Stk. 3. En afgørelse efter stk. 1 under en sag om forældremyndighed eller barnets bopæl bliver endelig, når der foreligger en endelig afgørelse om forældremyndigheden eller barnets bopæl, der kan fuldbyrdes, eller en aftale om forældremyndigheden eller barnets bopæl

Dansk Psykolog Forenings høringsvar: følgelovforslag til Barnets Lov

Høring over udkast til følgelovforslag til barnets lov, Social- og Ældreministeriet

---

Hovedbudskaber

- I § 29b om midlertidig afgørelse om suspension af samvær og kontakt mellem børn på krisecenter og den anden forælder, vil vi gøre opmærksom på, at en afbrydelse af kontakt eller samvær med en forælder kan være en hæmmende faktor for barnets relationelle udvikling og familieliv på længere sigt.
- En længerevarende adskillelse mellem barn og forælder kan være traumatiserende for et barn. Derfor skal man videst muligt sikre barnets tilknytning til begge forældre og barnets ret til samvær med den forælder, det ikke bor hos, jf. forældreansvarslovens § 19. En fastlæggelse af og støtte til samvær med den forælder, som barnet er adskilt fra, bør derfor være en del af krisecentrets samarbejde med det professionelle netværk.

Følgelovforslag til Barnets Lov

Dansk Psykolog Forening takker for muligheden for at afgive høringsvar i Social- og Ældreministeriets høring over udkast til følgelovforslag til Barnets Lov. Dansk Psykolog Forening har modtaget bidrag fra Børnesagkyndigt Selskab til høringsvaret.

Adoption

Vi har ikke konkrete bemærkninger til forslaget om bortadopterede børns initiativret med henblik på kontakt/samvær med biologisk familie, som umiddelbart følger linjerne fra Familieretshusets arbejde i øvrigt, ligesom vi umiddelbart kan følge tankegangen - i særlige, oplagte tilfælde - bag forslag om adoption allerede fra fødslen, af hensyn til det lille barns tidlige tilknytningsmuligheder.

Børn på krisecenter

Vi er selvsagt optaget af, at børn skal beskyttes mod vold og overgreb, og at beskyttelseshensyn vejer afgørende tungt i spørgsmål om samvær og kontakt efter forældreansvarsloven. Vi vil dog til den foreslåede bestemmelse om ny § 29b om midlertidig afgørelse om suspension af samvær og kontakt mellem børn på krisecenter og den anden forælder ved vold eller trussel herom advare mod, at sådan afgørelse i nogle tilfælde kan føre til uhenigtsmæssig afbrydelse eller manglende vedligeholdelse af en for barnet vigtig og betydningsfuld relation. En afbrydelse af kontakt eller samvær med en forælder kan være en hæmmende faktor for barnets relationelle udvikling og familieliv på længere sigt. Vi ved fra vores virke som børnesagkyndige psykologer, der betjener domstolene i sager efter forældreansvarsloven, at det ikke så sjældent senere viser sig, at den på tidspunktet for krisecenterophold frygtede vold og trussel ikke viste sig have den tidligere befrygtede indvirkning eller omfang, og der kan være sket skadelige brud på barnets relation til den anden forælder.

Vores bekymring, som vel at mærke er af hensyn til barnet og dets fortsatte relations udvikling, omhandler, at der i disse sager risikerer at træffes automatisk afbrydelse af samvær, hvor den efter ordlyden fordrede godtgørelse af, at der er tale om vold eller trusler om vold fra den anden forælder, forudsætter en uvildig, grundig børnesagkyndig ekspertvurdering, som man af gode grunde ikke kan forvente eller forlange, der er kompetencer til at foretage i kvindekrisecentre.

24. juni 2022

En længerevarende adskillelse mellem barn og forælder kan være traumatiserende for et barn. Derfor skal man videst muligt sikre barnets tilknytning til begge forældre og barnets ret til samvær med den forælder, det ikke bor hos, jf. forældreansvarslovens § 19. En fastlæggelse af og støtte til samvær med den forælder, som barnet er adskilt fra, bør derfor være en del af krisecentrets samarbejde med det professionelle netværk. I sager med fysisk eller psykisk vold eller mistanke herom stiller det større krav til rammerne for samværet. Der bør i disse sager være mulighed for at tilbyde beskyttede samvær over tid med en fast overvåger, som barnet bliver fortrolig med. Lignende praksis kender man fra anbringelsessager, hvor anbragte børn kan sikres en kontakt med deres biologiske forældre.

Med Venlig Hilsen

Dea Seidenfaden

Fungerende formand
Dansk Psykolog Forening

Social- og Ældreministeriet
masz@sm.dk

Bemærkninger til følgelovgivning til Barnets lov

Dansk Socialrådgiverforening (DS) har modtaget udkast til lovforslag om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre i høring.

Følgelovgivningen gør etablering af fast-track ordning for godkendelse af plejefamilier i helt særlige tilfælde mulig og der sker en regulering af samvær med børn på kvindekrisecentre. Begge ændringer kan DS fuldt ud støtte. DS har derudover en række bemærkninger til reglerne om adoption og et forslag til en opstramning af reglerne om udveksling af oplysninger.

Forslag til ændringer af adoptionsloven

Adoption før fødslen

I lovforslaget til Barnets lov § 4 stk. 2 foreslås det, at der i adoptionsloven § 9, stk. 3, indsættes som 2. pkt.: »Afgørelse efter 1. pkt. kan træffes inden barnets fødsel.«

Konkret må dette betyde, at reglen om at der tidligst kan foretages en adoption tre måneder efter fødslen bortfalder. Det må endvidere betyde, at en sag om adoption uden samtykke tidligst kan indledes tre måneder før moderens termin efter reglerne i udkast til Barnets lov § 49.

DS anerkender, at forslaget om at give mulighed for at gennemføre en adoption før fødslen er en del af aftalen om Børnene først og derfor skal finde vej til lovgivningen.

DS har imidlertid nogle bekymringer i forhold til forslaget. For det første er vi bekymrede for de stærke forventninger, der er til, at det nyfødte barn kan komme direkte i deres adoptionsfamilie ved en ændring. Det er langt fra realistisk og forudsætter bl.a. at der er andre forhold, der ændres. For det andet kan vi være bekymrede for, at procedurer i adoptionsprocessen bliver forhastede, og derfor at der tages beslutninger på et grundlag, der er mindre oplyst, hvilket er meget problematisk, når der skal foretages et så indgribende tiltag, som en adoption uden samtykke er.

Der er flere forhold som betyder, at en adoption uden samtykke tager tid:

Det fremgår af bemærkningerne, at tre måneder-reglen ved adoptioner med samtykke fastholdes. Betydningen af dette kan være, at adoptionen

uden samtykke ikke kan gennemføres, fordi iværksættelsen af afgørelsen afventer at den ene forælder, der ønsker at samtykke til adoptionen, tidligst kan give tilladelse efter tre måneder.

Et andet forhold, der kan lægge tid til en proces om adoption, er fastsættelse af faderskabet. I nogle sager om adoption betyder processen med fastsættelse af faderskabet, at adoptionen trækker ud i lang tid. En væsentlig grund til dette er, at frister for faderskabssager er lange og at der er stort pres på Familieretshusene.

- **DS foreslår derfor, at der etableres et fast-track i Familieretshuset for behandling af faderskabssager i sager om adoption.**
- **DS vil også foreslå, at Familieretshuset kan påbegynde en faderskabssag inden barnets fødsel efter anmodning fra de sociale myndigheder, når kommunen ønsker at rejse en sag om adoption.**

Familieadoptioner og Netværksadoptioner

Det foreslås, at der i forhold til familieadoptioner kan ske en midlertidig placering efter § 32 a stk. 1 i adoptionsloven (idet det i § 4, stk. 9 foreslås af 'godkendt som adoptant' udgår). Endvidere foreslås det, at det i adoptionsbekendtgørelsen præciseres, at familieadoptioner kan udvides til også at omfatte familier, der er godkendt som netværkspleje/plejefamilier efter Barnets lov (generelle bemærkninger siden 32).

DS har vanskeligt ved at se, at der er behov for disse regler, da børnene allerede i dag vil bo/kan placeres i den familie, de skal familieadopteres til og fordi der allerede i dag i vidt omfang - hvis det er relevant - kan laves en familieadoption til de ønskede netværksplejefamilier.

DS er derimod bekymrede for, at de foreslåede bestemmelserne vil lempe på reglerne om adoption uden samtykke, og at reglerne vil kunne bruges til at lægge hindringer i vejen for en ønsket fremmedadoption - eller trække en sådan i langdrag.

- **DS kan derfor ikke tilslutte sig de ændringer regler om familie- og netværksadoptioner.**

Barnets initiativret

Et nationalt adopteret barn, som er fyldt 12 år, gives ret til - uden adoptanternes samtykke - at søge Familieretshuset om kontakt med den oprindelige slægt (§4 stk. 8)

- **DS synes det er et godt forslag, som fremmer den åbenhed i adoptioner, som vi synes er vigtige for børn og unge. Dette kan også fremme at Familieretshuset i flere sager giver**

tilladelse til samvær mellem adopterede børn og oprindelig familier i de situationer, hvor det vil være til gavn for barnet.

Forslag til ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i retssikkerhedsloven (§11 f), hvorefter kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, politiet og anklagemyndigheden indbyrdes kan udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i forebyggelsen af overgreb mod børn og unge.

DS mener, at der skal ske en skærpelse af denne bestemmelse, således der er en forpligtelse til at udveksle oplysninger. Det er vores medlemmers oplevelse, at der desværre ikke pr. automatik sker en underretning fra anklagemyndigheden eller domstolene, når der er sket sigtelse eller falder dom i en sag om vold og overgreb mod børn. Eksempel: Hvis en mand er sigtet eller dømt i sag om overgreb mod et barn, der ikke er mandens eget barn, så får de sociale myndigheder ikke pr. automatik underretning om dette. Politiet/anklagemyndigheden og domstolene bør i alle sager om misbrug af stoffer, vold i familien og seksuelle overgreb og børneporno, afklare om sigtede/dømte har egne børn eller bor på en adresse, hvor der bor børn, og underrette kommunen herom.

- **DS mener, at § 11 f skal skærpes, således at det fremgår, at der skal udveksles oplysninger.**

Med venlig hilsen

Ditte Brøndum
Næstformand Dansk Socialrådgiverforening

Høringssvar til lovforslag om "Barnets Lov" med tilhørende følgelovforslag

Hermed følger Dataproc.es' høringssvar til udkast til lovforslag offentliggjort på Høringssportalen under følgende links:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66478>

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66479>

Dataproc.es har følgende kommentarer til lovforslagene:

Statsrefusion efter reglerne om den centrale refusionsordning

Med lovforslaget om Barnets Lov §198 og følgelovforslagets §1 lægges der op til, at henholdsvis serviceloven og Barnets Lov får hver sin paragraf, der regulerer særligt dyre enkeltsager for hver af lovene. Som lovforslagene er formuleret, risikeres det, at nogle udgifter efter den ene lov, som tildeles en person, som ellers primært modtager hjælp fra den anden lov, falder imellem begge stole og ikke fremover bliver genstand for statsrefusion.

Udgifter efter serviceloven til børn og unge

Ved §198, stk. 1 i lovforslaget om Barnets Lov indføres en statsrefusionsordning for børn og unge svarende til nugældende §176, stk. 1 i serviceloven. Bestemmelsen er tillige udvidet med muligheden for at pulje udgifter til børn og unge i samme husstand, som i dag er reguleret i servicelovens §176, stk. 2.

Det fremgår af §198, stk. 1 i lovforslaget, at de refusionsberettigede udgifter er "*udgifterne til hjælp og støtte efter loven*", hvorved forstås Barnets Lov. Samtidig fremgår det af §198, stk. 1, 4. pkt., at der i de refusionsberettigede udgifter også indgår visse kommunale udgifter efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Derimod vil det fremover ikke blive muligt at indregne udgifter efter serviceloven særligt dyre enkeltsager vedrørende børn og unge – hverken for enkelte børn eller som puljede udgifter i en søskendesag.

Det fremgår ellers bl.a. af §90 i lovforslaget om Barnets Lov, at en række af servicelovens bestemmelser fortsat kan anvendes i sager om børn og unge.

Dette vil forringe den centrale refusionsordning for kommunerne i forhold til de nugældende bestemmelser, hvor samtlige udgifter efter serviceloven er undergivet

Nibe, juni 2022

statsrefusion efter bestemmelsen. Dette må antages at være en utilsigtet konsekvens af formuleringen af lovforslaget.

Problemet vil kunne remedieres ved at formulere §198, stk. 1, 4. pkt. i lovforslaget om Barnets Lov således:

I udgifterne efter 1.-3. pkt. indgår kommunens udgifter til foranstaltninger efter § 13, stk. 1, nr. 3-9, og §§ 14-17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og udgifter efter lov om social service [evt.: som nævnt i §90].

Det bemærkes, at udgifterne efter serviceloven, som er nævnt i lovforslaget om Barnets Lov §90, formentlig ikke kan anses som en udgift efter Barnets Lov alene i kraft af henvisningen i §90. Dette skyldes, at paragraffen selv anfører, at det er bestemmelserne i serviceloven, der finder direkte anvendelse.

Jeg kan også henvise til, at der i en række af de i dag refusionsbærende bestemmelser i ungdomskriminalitetsloven står, at den tilsvarende bestemmelse i serviceloven "finder tilsvarende anvendelse". På trods af denne "dobbelthjemmel" var der almindelig enighed om, at foranstaltninger iværksat af Ungdomskriminalitetsnævnet altid måtte anses som foranstaltninger efter ungdomskriminalitetsloven og ikke efter serviceloven, hvorfor de ikke var omfattet af statsrefusionsreglerne om særligt dyre enkeltsager før lovændringen i l. 2394 af 14/12/2021 §2, nr. 12, som blev gennemført for at afhjælpe dette problem.

Udgifter efter Barnets Lov til voksne

Ved Følgelovforslaget til Barnets Lov §1, nr. 1 og 2 præciseres, at bestemmelserne om støtte i serviceloven fremover kun skal gælde for voksne.

Efter §1, nr. 35 ophæves nugældende §176, stk. 2 (puljeordningen i søskendesager for børn og unge) i serviceloven.

Tilbage står i relation til særligt dyre enkeltsager herefter servicelovens §176, stk. 1, som bl.a. har følgende formuleringer:

"I de tilfælde, hvor udgifterne til hjælp og støtte efter loven for en person under 67 år i en konkret sag overstiger...". Ved denne formulering henvises altså *alene* til støtte efter selve serviceloven.

Herudover bestemmer §176, stk. 1, 4. pkt. fremdeles, at visse udgifter efter ungdomskriminalitetsloven også kan indregnes i statsrefusionen efter denne bestemmelse, som altså fremover kun kommer til at gælde for voksne.

Nibe, juni 2022

Derimod vil udgifter efter Barnets Lov, som vedrører støtte til en person over 18 år, ikke fremover kunne indregnes i en særlig dyr enkeltsag vedrørende den pågældende voksne person.

Dette vil f.eks. ramme sager, hvor en voksen, som modtager dyre foranstaltninger til sig selv efter serviceloven, også modtager støtte efter Barnets Lov, kapitel 7. I disse sager vil den voksnes betalingskommune ikke kunne medregne støtten efter Barnets Lov i det beløb, der anmeldes til statsrefusion.

Det bemærkes, at det f.eks. er den voksnes handlekommune, der har forpligtelsen til at tildele støtteperson efter nugældende §54 i serviceloven (lovforslaget om Barnets Lov §75), jfr. vejl. 9142 af 26/02/2019 pkt. 271.

Det vil også ramme sager, hvor en voksen under 23 år modtager dyre voksen- eller handicapforanstaltninger efter serviceloven, men samtidig modtager ungestøtte (efterværn) efter lovforslaget om Barnets Lov §§113-121. Det bemærkes, at Ankestyrelsen ved flere lejligheder har statueret, at efterværnsforanstaltninger kan bevilges simultant med voksenforanstaltninger.

Ovenstående må antages at være en utilsigtet konsekvens af lovforslagene. Problemet vil kunne remedieres ved at servicelovens §176, stk. 1, 4. pkt. får følgende formulering:

I udgifterne efter 1.-3. pkt. indgår kommunens udgifter til foranstaltninger efter § 13, stk. 1, nr. 3-9, og §§ 14-17 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og udgifter efter barnets lov.

Det bemærkes også, at det er set i praksis, at kommuner har haft udgifter til en borger efter ungdomskriminalitetsloven i en kort overgangsfase efter det fyldte 18. år, indtil der kunne iværksættes andre foranstaltninger. Dette på trods af bestemmelsen i ungdomskriminalitetslovens §20, stk. 1. Det kan derfor anbefales, at henvisningen til bestemmelserne i ungdomskriminalitetsloven i servicelovens §176, stk. 1, 4. pkt. bibeholdes, som det også umiddelbart er tilfældet, jfr. Følgelovforslaget til Barnets Lov §1, nr. 35.

Alternativt kunne §198 i lovforslaget om Barnets Lov udelades, og servicelovens §176, stk. 1-2 kunne bestå uantastet, blot med ovenstående tilføjelse til §176, stk. 1, 4. pkt. Herved ville samme resultat opnås. Det bemærkes, at reglerne i §176 i serviceloven i forvejen vedrører refusion efter både serviceloven og ungdomskriminalitetsloven. Det ville således ikke være unaturligt blot yderligere at tilføje udgifter efter Barnets Lov i denne paragraf og lade hele den centrale refusionsordning være reguleret heraf.

(Dette i modsætning til reglerne om statsrefusion efter udlændingereglerne (jfr. nedenfor), som har særskilte refusionsregler i henholdsvis serviceloven og ungdomskriminalitetsloven).

Statsrefusion efter udlændingereglerne

Samme problem som ovenfor beskrevet vil også komme til at gøre sig gældende ved, at serviceloven og Barnets Lov får hver deres refusionsregler for hver deres udgifter vedrørende udlændinge. Herved vil visse udgifter falde mellem begge stole.

Udgifter efter serviceloven til børn og unge

Som ovenfor anført ser det ud til, at §1, nr. 1 og 2 i Følgelovforslaget til Barnets Lov medfører, at reglerne i serviceloven – herunder §181 – fremover kun finder anvendelse på støtte til voksne. Det fremgår i hvert fald klart af §203, stk. 3 i lovforslaget om Barnets Lov, at denne bestemmelse *kun* vedrører børn og unge.

Under alle omstændigheder er det fuldstændig klart, at det følger af Følgelovforslaget til Barnets Lov §1, nr. 39, at nugældende §181, stk. 3, nr. 2 i serviceloven (refusionsordning for uledsagede mindreårige) helt fjernes for denne lovs vedkommende. I stedet indsættes en tilsvarende bestemmelse i Barnets Lov §203, stk. 3, nr. 2, som kun vedrører udgifter efter denne lov.

Det vil sige, at der efter lovændringen vil være en række tilfælde, hvor udgifter efter serviceloven (jfr. f.eks. lovforslaget om Barnets Lov §90) til børn og unge, som er blevet anbragt inden 24 måneder efter datoen for opholdstilladelsen, eller som er mindreårige uledsagede asylansøgere, ikke vil være omfattet hverken af reglerne i servicelovens §181 eller Barnets Lov §203.

Dette vil være en utilsigtet forringelse af kommunernes mulighed for at opnå statsrefusion i disse sager.

Forholdet vil kunne remedieres ved f.eks. at indføre et stk. 4 i §203 i lovforslaget om Barnets Lov i stil med:

Stk. 4 Til udgifterne i stk. 3 medregnes udgifter efter lov om social service [evt.: jfr. §90].

Udgifter efter Barnets Lov til voksne

Som anført ovenfor bl.a. i eksemplet med udgifter efter servicelovens §54 (lovforslaget om Barnets Lov §75), vil der også være udgifter efter Barnets Lov, som er møntet på voksne.

I medfør af §203 i lovforslaget om Barnets Lov gælder reglerne om udlændingerefusion alene børn og unge.

Udgifterne vil heller ikke fremover være omfattet af servicelovens §181, som ikke henviser til Barnets Lov.

Der vil herefter være nogle udgiftstyper, som efter de nugældende regler i serviceloven, jfr. dennes §181, er undergivet statsrefusion, men som i fremtiden ikke vil være det. F.eks. hvis en voksen udlænding omfattet af reglerne bliver anbragt inden 24 måneder efter opholdstilladelsen og modtager kontaktperson vedrørende et anbragt barn.

Forholdet vil kunne remedieres ved f.eks. at indføre et stk. 4 i §181 i serviceloven i stil med:

Stk. 4 Til udgifterne i stk. 3 medregnes udgifter efter Barnets Lov.

Alternativt kunne §203 i lovforslaget om Barnets Lov udelades, og §181 i serviceloven kunne bestå i sin nuværende skikkelse med tilføjelse af ovenstående stk. 4. Herved ville samme formål opnås.

I modsætning til forslaget ovenfor vedr. den centrale refusionsordning ville dette dog ikke være konsekvent i forhold til det faktum, at ungdomskriminalitetsloven i §54b, jfr. l. 2394 af 14/12/2021 §3, nr. 3 har fået sin egen særskilte regel om statsrefusion efter udlændingereglerne. Udgifter efter denne lov er således ikke skrevet ind i servicelovens refusionsregel, som tilfældet er det med den centrale refusionsordning.

Mellemkommunal refusion for udgifter efter Barnets Lov

Udgifter efter Barnets Lov til voksne, der er flyttet efter reglerne om frit valg

Det fremgår af Følgelovforslaget til Barnets Lov §2, nr. 2, at der indføres ret til mellemkommunal refusion for udgifter efter Barnets Lov i bl.a. sager om ungestøtte (efterværn) efter retssikkerhedslovens §9c, stk. 4 og sager om passivitet og ubegrundet hjemgivelse efter retssikkerhedslovens §9c, stk. 6.

Derimod indføres der ikke ret til refusion for udgifter efter Barnets Lov i sager om anbringelse (retssikkerhedslovens §9c, stk. 2-3) og frit valg (retssikkerhedslovens §9c, stk. 5).

I sager om frit valg er dette et problem, idet betalingskommunen ikke – i modsætning til udgangspunktet i anbringelsessager – bevarer handleforpligtelsen for borgeren.

I sager, hvor støtten efter Barnets Lov decideret er møntet på barnet/den unge, vil det formentlig være korrekt, at støtten (og dermed spørgsmålet om refusion) kun er relevant i efterværns- og passivitetssager.

Nibe, juni 2022

Som ovenfor påvist er der imidlertid også støttebestemmelser i Barnets Lov, f.eks. §75, som alene er møntet på den voksne og bevilges af dennes handlekommune, jfr. vejl. 9142 af 26/02/2019 pkt. 271.

Hvis den voksne har ophold i handlekommunen (opholdskommunen) i kraft af reglerne om frit valg, vil der i disse sager ikke fremover være ret til mellemkommunal refusion for udgifterne fra betalingskommunen, hvilket er tilfældet i dag, idet retssikkerhedslovens §9c, stk. 5 hjemler ret til refusion for udgifter efter serviceloven. Dette er formentlig utilsigtet.

Forholdet vil kunne remedieres ved at formulere §2, nr. 2 i Følgelovforslaget til Barnets Lov således:

2. I § 3 a, 1. og 2. pkt., § 9, stk. 13, 3. pkt., § 9 c, stk. 4, 1. pkt., stk. 5, stk. 6, 1. og 2. pkt., stk. 12, 1. pkt., og stk. 13, og § 84 a indsættes efter »efter lov om social service«: »og barnets lov«.

Udgifter efter Barnets Lov til voksne, der er anbragt

For så vidt angår anbringelsessager opstår de mulige samme problemer i sager med delegeret handlekompetence og ikke-hjemtaget handleforpligtelse, som kan være et problem også med hensyn til udgifter efter serviceloven efter lovændringen i l. 2394 af 14/12/2021 §1. Om dette viser sig at være et problem er p.t. under afgørelse ved Ankestyrelsen. Primært vil problemet i forhold til lovforslaget om Barnets Lov vise sig i sager med delegeret handlekompetence, idet handlekompetencen i børnesager har været hos den anbringende kommune siden 2003. I forhold til spørgsmålet om ikke-hjemtaget handlekompetence, kan problemet dog stadig opstå ift. voksne, der modtager støtte efter Barnets Lov §75, og for hvem handlekompetencen ikke er hjemtaget i 2011. Jeg skal i den forbindelse blot henvise til mit tidligere høringssvar: <https://www.ft.dk/samling/20211/lovforslag/L27/bilag/1/2457073.pdf> (PDF'ens side 32 ff.).

Med venlig hilsen

Esben Schmidt, advokat

Dataproc

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: masz@sm.dk og sm@sm.dk
Cc: jm@jm.dk

24. juni 2022

J nr. 2022-11-0845
Dok. nr. 485093
Sagsbehandler
Josefine Grue

Høring over udkast til følgelovforslag til Barnets lov

1. Social- og Ældreministeriet har ved brev af 25. maj 2022 anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenstående udkast til lovforslag.

Social- og Ældreministeriet har ikke i høringen nærmere angivet, hvor i udkastet der måtte være forhold af betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, jf. databeskyttelseslovens § 28.

Efter henvendelse fra Datatilsynet har Social- og Ældreministeriet efterfølgende oplyst, at der ikke er særlige elementer af lovforslaget, ministeriet ønsker Datatilsynets bemærkninger til, og at lovforslaget er en videreførelse af gældende ret.

Datatilsynet har på den baggrund alene følgende generelle bemærkninger:

2. Uagtet at lovforslaget i vidt omfang er udtryk for en videreførelse af gældende ret, vil det efter Datatilsynets opfattelse være hensigtsmæssigt, at lovforslaget indeholder et generelt afsnit om forholdet til de databeskyttelsesretlige regler for så vidt angår den behandling af personoplysninger, som følger af de i lovforslaget beskrevne aktiviteter.

I den forbindelse skal tilsynet særligt gøre opmærksom på, at det af forarbejderne bør fremgå klart, hvilke typer af personoplysninger, der sker behandling af, samt med hvilken databeskyttelsesretlig hjemmel behandling af personoplysninger sker. Dette ses ikke at være tilfældet. Datatilsynet skal derfor henstille til, at ministeriet navnlig forholder sig til spørgsmålet om behandlingsgrundlaget efter de databeskyttelsesretlige regler for de pågældende behandlingsaktiviteter.

Datatilsynet har i den forbindelse noteret sig, at der i lovforslaget er indeholdt bestemmelser om videregivelse af oplysninger uden samtykke, herunder lovforslagets § 2, nr. 14, om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Af bestemmelsen fremgår følgende:

"§ 11 d. Hvis kommunalbestyrelsen som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 4 og 5 i barnets lov eller om udarbejdelse af en indstilling om adoption uden samtykke efter § 70 i barnets lov benytter rådgivning eller udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation efter §§ 166 eller 167 i barnets lov, kan kommunalbestyrelsen uden samtykke videregive nødvendige oplysninger,

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 33 19 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

herunder om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, til den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation. Kommunalbestyrelsen skal uanset adgangen til at videregive oplysninger uden samtykke forsøge at få samtykke til henholdsvis at videregive og behandle oplysningerne.

Stk. 2. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation kan uden samtykke behandle nødvendige oplysninger, herunder om barnets, den unges eller familiens rent private forhold, som videregives fra en kommunalbestyrelsen i forbindelse med rådgivning og udredning efter §§ 166 eller 167 i barnets lov, hvis oplysningerne videregives som led i behandlingen af en sag om særlig støtte til børn og unge efter kapitel 4 eller 5 i barnets lov eller om udarbejdelse af en indstilling om adoption uden samtykke efter § 70 i barnets lov."

Det fremgår af de særlige bemærkninger til den foreslåede bestemmelse § 11 d i retssikkerhedsloven, at bestemmelsen i vidt omfang er en videreførelse af den gældende bestemmelse i serviceloven § 13, stk. 5 og 6.

Til trods for at bestemmelsen i vidt omfang er udtryk for en videreførelse af gældende ret, skal Datatilsynet bemærke, at ministeriet bør gøre sig klart med hvilken databeskyttelsesretlig hjemmel behandling af pågældende oplysninger sker, idet det i bestemmelsen omhandlede samtykke efter tilsynets opfattelse ikke er et databeskyttelsesretligt samtykke.

Datatilsynet skal i den forbindelse for en god ordens skyld gøre opmærksom på, at der efter databeskyttelsesreglerne gælder en række krav til et databeskyttelsesretligt samtykke. Behandles oplysningerne på baggrund af et databeskyttelsesretligt samtykke, betyder det bl.a., at det skal være muligt for den registrerede at trække sit samtykke tilbage. Samtykke vil derfor i mange tilfælde ikke være et passende behandlingsgrundlag at anvende for offentlige myndigheder.

Social- og Ældreministeriet bør således som nævnt ovenfor forholde sig til den databeskyttelsesretlige hjemmel for de konkrete behandlinger af personoplysninger, som i øvrigt må antages at kunne omfatte mange forskellige kategorier af personoplysninger (almindelige personoplysninger, særlige kategorier af personoplysninger, personnummer samt oplysninger om strafbare forhold).

Endelig skal Datatilsynet generelt bemærke, at tilsynet forudsætter, at enhver behandling af personoplysninger, der foretages som følge af de i lovforslaget beskrevne aktiviteter, vil ske under iagttagelse af alle relevante regler i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

3. Afslutningsvis skal Datatilsynet henstille til, at ministeriet fremover – navnlig i forbindelse med fremsendelse af omfattende udkast til retsfor skrifter – i høringsbrevet til tilsynet nærmere angiver hvor i udkastet, der er forhold af betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger. Datatilsynet henviser i den forbindelse til tilsynets brev af 23. juni 2021 til samtlige ministerier.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Josefine Grue

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Cc: Heidi Lindholm (heli@nanoq.gl)
Fra: Betina Danielsen (betd@nanoq.gl)
Titel: Sv: Høring over udkast til følgelovforslag til Barnets lov (Nanoq - ID nr.: 20454709)
E-mailtitel: Sv: Høring over udkast til følgelovforslag til Barnets lov (SM Id nr.: 571911) (Nanoq - ID nr.: 20454709)
Sendt: 16-06-2022 14:25

Til Social- og Ældreministeriet.

Departementet for Børn, Unge og Familier takker for høring af udkast følgelovforslag til Barnets lov.

Departementet har ingen bemærkninger til det fremsendte lovforslag, der umiddelbart ikke gælder for Grønland.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen
Best regards

Betina Danielsen
Immikkoortortaqaarfimmi pisortaq
Afdelingschef for Juridisk afdeling
Head of division

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik

Departementet for Børn, Unge og Familier
Ministry for Children, Youth and Family

P.O. Box xx . 3900 Nuuk
Oq./Tel.: +299 34 6739
betd@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Til: 3f@3f.dk (3f@3f.dk), law@law.aau.dk (law@law.aau.dk), jura@au.dk (jura@au.dk), Landsforeningen Adoption og Samfund (foreningen@adoption.dk), 'ast@ast.dk' (ast@ast.dk), info@adoptionpolitik.org (info@adoptionpolitik.org), Aniella Bonnichsen (aniellas.terapi@gmail.com), postkasse@advokatsamfundet.dk (postkasse@advokatsamfundet.dk), Akademikerne (ac@ac.dk), Amnesty International (amnesty@amnesty.dk), kontakt@barnetstarv.nu (kontakt@barnetstarv.nu), Viggo Spangsberg - Baglandet København (viggo@baglandet.org), Pernille Lindegren (pernille@baglandet.org), Svend@baglandet.org (Svend@baglandet.org), Henrik@baglandet.org (Henrik@baglandet.org), irene@sonnes.eu (irene@sonnes.eu),

---

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Cc: susannelucke@fs10.dk (susannelucke@fs10.dk), Dorte Fischer (dortefischer@fs10.dk)
Fra: Tine Lohmann (tinelohmann@fs10.dk)
Titel: Svar - Hermed høring over udkast til følgelovforslag til Barnets lov.
Sendt: 19-06-2022 12:42

Kære Maria Schultz

Tak fordi vi som Faglig selskab for Sundhedsplejersker har fået mulighed for at kommentere på "Høring over udkast til følgelovforslag til barnets lov".

Vi ser lovforslaget som meget positivt ud fra barnets perspektiv og at I er kommet godt omkring alt. Vi har ikke yderligere kommentarer.

Med venlig hilsen

Tine Lohmann
Peder Gydes Vej 35
6700 Esbjerg
Email: tinelohmann@fs10.dk
Medlem af bestyrelsen

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Fra: 19kontor@rigsrevisionen.dk (19kontor@rigsrevisionen.dk)
Titel: Høringssvar vedr. udkast til følgelovforslag til Barnets lov
E-mailtitel: Høringssvar vedr. udkast til følgelovforslag til Barnets lov (SM Id nr.: 571911)
Sendt: 31-05-2022 10:08

Social- og Ældreministeriet har den 25. maj 2022 sendt udkast til følgelovforslag til Barnets lov i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået lovforslaget og kan konstatere, at det ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Mette E. Matthiasen
Specialkonsulent

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir.+45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Læs om Rigsrevisionens behandling af personoplysninger [her](#)

Fra: Jura og International <jurint@sm.dk>

Sendt: 25. maj 2022 18:29

Til: 3f@3f.dk; law@law.aau.dk; jura@au.dk; foreningen@adoption.dk; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; info@adoptionpolitik.org; Aniella Bonnichsen <aniellas.terapi@gmail.com>; postkasse@advokatsamfundet.dk; ac@ac.dk; 'amnesty@amnesty.dk' <amnesty@amnesty.dk>; kontakt@barnetstarv.nu; Viggo Spangsborg - Baglandet København <viggo@baglandet.org>; Pernille Lindegren <pernille@baglandet.org>; Svend@baglandet.org; Henrik@baglandet.org; irene@sonnes.eu; bupl@bupl.dk; bkf@bkchefer.dk; bf@boernesagen.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; dlf@dlf.org; Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>; kontaktdanner@danner.dk; Dansk Arbejdsgiverforening <da@da.dk>; drc@drc.ngo; dhf@danskhandicapforbund.dk; Dansk Psykolog Forening <dp@dp.dk>; formand@retspolitik.dk; ds@socialraadgiverne.dk; mail@danskeadvokater.dk; mail@danskefamilieadvokater.dk; Danske Regioner <Regioner@regioner.dk>; ds@socialraadgiverne.dk; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår <camilla@deanbragtesvilkar.dk>; dommerforeningen@gmail.com; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; dkr@dkr.dk; iian@nanoq.gl; pibr@domstol.dk; Nina Palesa Bonde <NPB@domstol.dk>; Domstolsstyrelsen <post@domstolsstyrelsen.dk>; fabu@fabu.dk; Henrik Kastrup Pedersen <info@fadd.dk>; fh@fho.dk; Familieretshuset <post@familieretshuset.dk>; klaus@foa.dk; sek@fbu.dk; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; Foreningen Far <presse@foreningenfar.dk>; kontakt@morbarn.info; godfar@godfar.dk; post_kommunal@hk.dk; kake@domstol.dk; info@humanrights.dk; info@justitia-int.org; mail@jyskborneforsorg.dk; info@kfumsoc.dk; kl@kl.dk; lise.johansen@kvinderaad.dk; kvininfo@kvininfo.dk; 'info@krifa.dk' <info@krifa.dk>; jurfak@jur.ku.dk; post@boernogsamvaer.dk; sekretariat@lokk.dk; los@los.dk; lfbf@lfbf.dk; lfs@lfs.dk; amr@amr.fo; info@livsvaerk.org; lev@lev.dk;

FADD

Foreningen af **DØGN- OG DAGTILBUD**
for udsatte børn og unge

Juni 2022

Social – og ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvaret er sendt til masz@sm.dk

VEDR: Høring over Følgelovgivning til Barnets Lov

Social – og ældreministeriet har anmodet FADD om et høringssvar til ovenstående:

1) Etablering af fast-track ordning for godkendelse af bonusfamilier i helt særlige tilfælde.

FADD: Ingen kommentarer

2) Adoption uden samtykke fra fødslen og initiativret for adopterede børn.

FADD

- **ADOPTIONER AF IKKE-FØDTE BØRN UDEN FORÆLDRESAMTYKKE:** Udover at det er et voldsomt indgreb at fjerne et barn uden at have haft mulighed for at teste og udvikle forældrenes forældreevne, er det så ikke også konventionsstridigt?
(Jf til Artikel 21 i Bekendtgørelse af FN-konvention af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder)
Det bemærkes da også i udkast til følgelovforslag til Barnets lov, at Domstolen ikke ses at have taget stilling til tilsvarende indgribende afgørelser om anbringelse uden samtykke, der er truffet inden fødslen.
- Den nye lovgivning vil resultere i en stigning i antallet af sager, hvor adoption skal overvejes, hvilket kan skabe utryghed og mistillid blandt forældre og i sidste ende resultere i, at børnene ikke får den rette hjælp og støtte i tide, fordi forældre fx ikke "tør" spørge om hjælp mv. (stigma).
- Vi er vidende om at der allerede nu pågår 'indsamling af kapital' mhp at kunne finansiere udrejse til lande med anden lovgivning for gravide, der måtte være i målgruppen. Som et direkte resultat af forslaget lægger man således op til en 'dark net' baseret, ureguleret og måske syndikatstyret model for at undgå forslagets konsekvenser – med en uvis skæbne for de nyfødte børn.

3) Samvær med børn på kvindekrisecentre m.v.

FADD: Det ser meget godt ud, og vil klart være en forbedring i forhold til, at barnets bedste skal sikres, og tvivlen komme barnet til gode fremfor samværsforælderen. Dog er det fortsat problematisk, at viden om voldens effekt på anmeldelse, skadestue m.v. jf:

Dette forudsætter dog, at volden m.v. er godtgjort eller sandsynliggjort, f.eks. ved politianmeldelse, skadestuerapport m.v.

Måske kunne det også blive yderligere tydeliggjort, at det biologiske princip om, at barnets bedste sikres gennem kontakt til begge forældre ikke gør sig gældende i den udstrækning den ene forælder er voldelig.

Samtidig vil en reel beskyttelse mod volden medføre, at man griber til større bevægelser, så den midlertidige forældremyndighed bliver en mulighed, da dette udgør den nødvendige beskyttelse af barnet.

Med venlig hilsen

Charlotte Møller Pedersen
Formand for FADD

Kontaktinfo
info@fadd.dk
20852560

Til
Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

23. juni 2022

Att: Maria Schultz

Høringssvar fra Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD) til udkast til følgelovforslag til Barnets Lov.

Sendt til: masz@sm.dk

Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD) har med interesse læst høringsmaterialet og har følgende bemærkninger til de foreslåede ændringer til følgelovforslaget. Bemærkningerne til følgelovforslaget skal læses i tæt sammenhæng med de fremsendte bemærkninger til Barnets lov, som er fremsendt selvstændigt.

FSD bemærker, at der med følgelovforslaget er tale om materiale af et endog meget stort omfang, som det er meget vanskeligt at danne sig et overblik over. FSD har desværre ikke mulighed for at gennemgå det store lovkompleks, som bliver påvirket af indførelsen af Barnets lov, som foreslået af ministeriet. FSD må derfor forudsætte, at de foreslåede konsekvensrettelser er dækkende, og at såfremt dette skulle vise sig ikke at være tilfældet, at der hurtigst muligt vil blive rettet op herpå ved fremsættelse af nyt følgelovforslag.

FSD er meget opmærksom på, at regler udstedt med hjemmel i serviceloven (og andre berørte love) i form af fx bekendtgørelser skal ændres hurtigst muligt. Det er således vurderingen, at det forøger kompleksiteten af regelsættet væsentligt, når sagsbehandlerne i kommunerne i en periode skal træffe afgørelser om hjælp efter Barnets Lov og bekendtgørelser med hjemmel i anden lovgivning. FSD har ikke haft mulighed for at gennemgå alle relevante bekendtgørelser, men det må næsten forudsættes, at der ikke nødvendigvis er sammenhæng mellem de nye regler i Barnets lov og de eksisterende bekendtgørelser.

FSD er positivt indstillet i forhold til forslaget om at give mulighed for adoption uden samtykke inden fødslen. Det vil således i de fleste sager, hvor der indstilles til adoption uden samtykke, være relativt tydeligt, at der ikke er nogen forældreevne, allerede før barnet er født. Det vil være af stor betydning for barnet, hvis der inden fødslen, som foreslået, kan indledes sag om – eller i bedste fald træffes en afgørelse om - adoption, således at der allerede ved fødslen er klarhed over retstilstanden for den nyfødte. Derved undgås, at barnet skal placeres midlertidigt.

I forhold til udvidelsen af adgangen til familieadoptioner til også at omfatte netværksplejefamilier, som ikke har gennemført kursus, bemærkes det, at det formodes, at der tænkes på situationer, hvor netværksplejefamilien undtagelsesvist har fået en godkendelse som netværksplejefamilie uagtet, at netværksplejefamilien endnu ikke har gennemført/færdiggjort det lovpligtige kursusforløb.

FSD hilser den foreslåede fast-track ordning for godkendelse af plejefamilier meget velkommen. Det har hidtil været en udfordring i kommunerne, at der ikke har været mulighed for at akutanbringe et barn hos barnets netværk. De ændrede regler vil give mulighed herfor i særlige situationer, således at barnet undgår de ofte problematiske skift af anbringelsessted under anbringelsen.

FSD beklager, at ministeriet ikke udnytter følgelovforslaget til at rette op på andre forhold i de love, som i forvejen er omfattet af følgelovforslaget. Det kunne fx være retssikkerhedslovens regler, hvor FSD tidligere har gjort ministeriet opmærksom på vigtigheden af, at der arbejdes på en sammenhæng mellem Barnets lov, lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og retssikkerhedslovens regler for sagsbehandlingen.

FSD har tidligere gjort ministeriet opmærksomt på, at foreningen gerne havde set, at der indføres en klageadgang til Ankestyrelsen på samtlige afgørelser efter UKL, således at området sidestilles med muligheden for at klage over tilsvarende afgørelser efter serviceloven. Dette både for at tilgodese parternes retssikkerhed og for at give Ankestyrelsen mulighed for at samordne praksis på begge områder. FSD er i tillæg hertil efterfølgende blevet opmærksom på en u hensigtsmæssig skævvridning af Ankestyrelsens adgang til at tage sager op af egen drift på henholdsvis servicelovens (nu Barnets lov) og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitets område. Ankestyrelsen har kompetence til at tage sager op efter serviceloven/Barnets lov, men ikke efter Lov om Bekæmpelse af Ungdomskriminalitet. Det forekommer u hensigtsmæssigt, at Ankestyrelsen ikke har samme kompetence på begge områder, hvis det er nødvendigt for at sikre et barns retssikkerhed og adgang til den nødvendige hjælp.

FSD havde endvidere gerne set, at man ved de relevante ændringer i retssikkerhedsloven havde givet kommunerne adgang til at indhente sundhedsfaglige oplysninger fra regionen, egen læge mm. uden samtykke til den ungefaglige undersøgelse. Der eksisterer således ikke i dag en mulighed for kommunen til at indhente oplysninger uden samtykke, når det gælder sager omfattet af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, idet reglen i retssikkerhedslovens § 11 c udelukkende gælder for sager efter serviceloven (nu Barnets lov).

FSD stiller sig gerne til rådighed for yderligere uddybning af ovenstående bemærkninger, såfremt dette måtte ønskes.

Med venlig hilsen

Jakob Bigum Lundberg, formand FSD

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til cap@sm.dk, p-boern@sm.dk og masz@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 9132 5701
EMTH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 22/01419-2

24. JUNI 2022

HØRINGSSVAR VEDRØRENDE UDKAST TIL FORSLAG TIL BARNETS LOV OG FØLGELOVFORSLAGET

Social- og Ældreministeriet har ved e-mails af 25. maj 2022 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til barnets lov (i det følgende "udkastet til barnets lov") og til lov om ændring af serviceloven, retssikkerhedsloven og forskellige andre love (i det følgende "udkastet til følgelovforslaget").

Instituttet sender et fælles hørings svar til de to lovudkast, da de vedrører nært beslægtede emner.

Instituttet bemærker indledningsvis, at høringsfristen har været yderst kort. Høringsparterne har haft 20 arbejdsdage til at kommentere på to lovudkast, der til sammen fylder næsten 1.400 sider. Den korte frist er beklagelig henset til de væsentlige ændringer af reglerne om udsatte børn og børn med handicap, som regeringen foreslår, og som fortjener grundigere overvejelser, end hvad der har været tid til.

Instituttet har følgende bemærkninger:

1 SAMMENFATNING

Ministeriets udkast til barnets lov og følgelovforslaget indeholder flere gode tiltag, som vil styrke børns rettigheder. Her kan for eksempel fremhæves de mere fleksible regler om undersøgelser og indsatser over for barnet, det øgede fokus på negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter og afstigmatiseringen i lovens sprogbrug.

Instituttet vurderer dog, at udkastet til barnets lov og følgelovforslaget også skaber en række nye udfordringer for børn og unges rettigheder. Instituttet vil dette hørings svar fremhæve tre områder.

For det første skaber udkastet til barnets lov og følgelovforslaget flere muligheder for at gøre indgreb i barnets og forældrenes ret til

familieliv, hvorved retten til familieliv sættes under yderligere pres. Denne tendens er problematisk set ud fra et rettighedsperspektiv, især fordi udkastet til barnets lov kun indeholder sporadiske forbedringer af forældrenes ret til støtte til at udøve forælderrollen.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler i den forbindelse:

- At ministeriet undlader at fremsætte forslaget i udkastet til følgelovforslagets § 4, nr. 2, om at gøre det muligt at træffe afgørelse om tvangsbortadoption inden barnets fødsel.
- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lovs § 70, så kommunen i sin indstilling til børne- og ungeudvalget skal redegøre for sine overvejelser om at bruge mindre indgribende foranstaltninger, såsom permanent anbringelse, i stedet for at tvangsbortadoptere barnet.
- At ministeriet ændrer udkastet til følgelovforslagets § 4, nr. 8, om børns ret til at anmode Familieretshuset om at iværksætte en proces med henblik på at etablere kontakt mellem barnet og dets slægt til også at omfatte andre adoptionsformer og yngre børn, for eksempel børn ned til 10 år.
- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lov, så forældrenes ret til støtte styrkes. Det kan for eksempel ske ved at forpligte kommunerne til løbende at tilbyde forældrene en støtteperson, hvis forældrene hidtil har afslået dette tilbud, eller at fastsætte forældrehandleplaner i andre tilfælde end ved anbringelse af barnet uden for hjemmet.
- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lov, så loven sikrer barnets og plejeforældrenes ret til familieliv efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Det kan for eksempel ske ved at tildele plejeforældrene partsrettigheder i forhold til barnets sag, såsom ret til at klage over afgørelser vedrørende barnets forhold, i længerevarende anbringelser, hvor barnets tilknytning til plejeforældrene er afgørende for dets trivsel og udvikling.

For det andet er det bekymrende, at udkastet til barnets lov afskaffer flere af de retsgarantier for barnet, som er blevet indført i de senere år for at sikre børn en bedre beskyttelse mod overgreb. Efter instituttets opfattelse må det være muligt at finde en bedre balance mellem hensynet til barnets ret til omsorg og beskyttelse og kommunernes behov for fleksibilitet.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler i den forbindelse:

- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lovs §§ 20-23, så det sikres, at børneudredningen ikke trækker uforholdsmæssigt ud.
- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lovs § 95, så der fortsat vil gælde krav om, at kommunen med højst seks måneders mellemrum skal revurdere indsatsen og handleplanen og skal besøge og tale med barnet på anbringelsesstedet mindst to gange om året.
- At ministeriet ændrer barnets lov, så der fortsat stilles krav til, hvornår en samtale med barnet som minimum skal afholdes.
- At ministeriet overvejer, om aldersgrænsen i udkastet til barnets lovs § 41 for barnets ret til at søge psykologbehandling uden forældrenes samtykke sænkes, for eksempel til 10 år.

For det tredje indebærer udkastet til barnets lov ikke nogen indholdsmæssige ændringer af reglerne om støtte til børn og unge med handicap og deres familier. Instituttet vurderer, at der er områder, hvor børn med handicaps rettigheder kan styrkes i udkastet til barnets lov. Der er ikke tale om en udtømmende opregning.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler i den forbindelse:

- At ministeriet præciserer bemærkningerne til barnets lovs § 5, stk. 4, så det tydeliggøres, at børn med psykiske handicap som den klare hovedregel også skal inddrages direkte, og hvornår denne hovedregel undtagelsesvis vil kunne fraviges.
- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lov, så børn med handicap tillægges ret til at klage til Ankestyrelsen vedrørende handicapkompenserende indsatser.

2 BARNETS RET TIL FAMILIELIV BØR BESKYTTES BEDRE

Udkastene til barnets lov og følgelovforslaget indeholder en lang række forslag, som vil gøre det muligt at foretage flere og større indgreb i retten til familieliv. Det drejer sig navnlig om følgende forslag:

- Mulighed for at træffe afgørelse om anbringelse med eller uden forældrenes samtykke inden barnets fødsel (udkastet til barnets lovs § 46, stk. 4, og § 49)
- Mulighed for at træffe afgørelse om tvangsbortadoption inden barnets fødsel (udkastet til følgelovforslagets § 4, nr. 2)
- Pligt for kommunen til at underrette børne- og ungeudvalget, hvis den indstiller at anbringe et barn helt eller delvist på grund af omsorgssvigt, vold eller overgreb og samtidig undlader at

- anbringe barnets søskende under 15 år (det såkaldte følg-eller-forklar-princip) (udkastet til barnets lovs § 51, stk. 3-4)
- Pligt for kommunen til at overveje permanent anbringelse af børn (udkastet til barnets lovs § 50, stk. 7)
  - Pligt for kommunen til at overveje tvangsbortadoption ved anbringelse af barnet (udkastet til barnets lovs § 69, stk. 1)
  - Pligt for kommunen til at overveje tvangsbortadoption i tilfælde, hvor forældre, hvis børn er anbragt eller bortadopteret, venter et nyt barn (udkastet til barnets lovs § 69, stk. 2)
  - Styrket vejledningsindsats over for kommunerne om brugen af tvangsbortadoptionsreglerne (udkastet til barnets lovs § 71)
  - Ret for barnet til at anmode om at blive anbragt (udkastet til barnets lovs § 48)
  - Ret for barnet til at anmode om at blive permanent anbragt (udkastet til barnets lovs § 68)
  - Ret for barnet til at anmode om at få samvær med forældrene suspenderet (udkastet til barnets lovs § 103, stk. 2)
  - Ret til second opinion fra Ankestyrelsen ved hjemgivelse af barnet til sine forældre (udkastet til barnets lovs § 101)
  - Aldersgrænse sænkes til 10 år for børns ret til at klage over hjemgivelse (udkastet til barnets lovs § 145, stk. 1, nr. 6)

Instituttet har ikke grundlag for at konkludere, at disse forslag set hver for sig vil bringe Danmark på kant med vores menneskeretlige forpligtelser (med undtagelse af forslaget om at gøre det muligt at træffe beslutning om tvangsbortadoption inden fødslen, jf. nærmere nedenfor). Efter instituttets vurdering vil udkastet til barnets lov imidlertid som helhed sætte retten til familieliv under yderligere pres.

Dette skal ses i sammenhæng med, at udkastet til barnets lov kun lægger op til sporadiske forbedringer af forældrenes ret til støtte. Det drejer sig navnlig om obligatoriske forældrehandleplaner (udkastet til barnets lovs § 77, stk. 2-3), familieanbringelser (udkastet til barnets lovs § 32, stk. 1, nr. 6), initiativret for adopterede børn til at få kontakt til deres slægt (udkastet til følgelovforslagets § 4, nr. 8) og oprettelse af familiehuse (ansøgningspulje). Undersøgelser har vist, at forældre jævnligt ikke får den støtte, de har krav på,¹ hvilket vil kunne resultere i,

---

¹ Institut for Menneskerettigheder, Samarbejde omkring det anbragte barn: En spørgeundersøgelse blandt § 54-støttepersoner, notat, januar 2019 og Ankestyrelsen, Støtte efter servicelovens § 54 til forældre, hvis barn er blevet anbragt, rapport, april 2021.

at deres børn bliver eller forbliver anbragt uden for hjemmet. Det vil især kunne ramme forældre og børn med handicap.²

Derfor anbefaler instituttet, at barnets og forældrenes ret til familieliv styrkes i barnets lov. Instituttet peger i det følgende på nogle konkrete punkter, hvor det kan ske.

Menneskeretten

Retten til familieliv er en fundamental menneskerettighed, som er beskyttet i alle de menneskeretskonventioner, Danmark har tiltrådt, navnlig Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, FN's Børnekonventions artikel 9 og 16, FN's Handicapkonventions artikel 22 og 23 og EU's Charter om grundlæggende rettighedsers artikel 7.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har en langvarig praksis for, at adskillelse af barnet og dets forældre som hovedregel skal være en midlertidig foranstaltning, og barnet og forældrene har ret til støtte med henblik på at genforene familien.³

Myndighederne skal have overvejet, om alternative foranstaltninger vil være tilstrækkelige, inden de adskiller familien.⁴ Myndighederne må desuden kun træffe beslutning om at adskille familien allerede ved barnets fødsel, hvis der foreligger ekstraordinære omstændigheder.⁵

Børn bør ikke tvangsbortadopteres inden fødslen

Ministeriet foreslår at ændre adoptionsloven, så det bliver muligt at træffe afgørelse om tvangsbortadoption inden barnets fødsel, jf. udkastet til følgelovforslagets § 4, nr. 2. Forslaget er navnlig begrundet i et ønske om, at barnet straks skal kunne komme til sin adoptivfamilie uden først at skulle anbringes i en plejefamilie, jf. udkastet til følgelovforslagets almindelige bemærkninger punkt 2.1.2.

Det er instituttets vurdering, at forslaget vil bringe Danmark på kant med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 og

---

² Institut for Menneskerettigheder, Ret til at være forældre, rapport, maj 2014.

³ Menneskerettighedsdomstolens storkammerdom af 24. marts 1988 i Olsson mod Sverige (nr. 1), præmis 81 og storkammerdom af 10. september 2019 i Strand Lobben m.fl. mod Norge, præmis 207.

⁴ Menneskerettighedsdomstolens dom af 26. februar 2002 i Kutzner mod Tyskland, præmis 75.

⁵ Menneskerettighedsdomstolens storkammerdom af 12. juli 2001 i K og T mod Finland, præmis 168.

resultere i konkrete sager, hvor barnets og forældrenes ret til familieliv krænktes. Instituttet anbefaler derfor, at forslaget trækkes tilbage.

Instituttets vurdering bygger på de høje krav til beslutningsprocessen, som Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol stiller i sager om tvangsbortadoption. De høje krav afspejler, at der er tale om det mest vidtgående og definitive indgreb i retten til familieliv, som staten har til rådighed. Derfor har Domstolen fastslået, at tvangsbortadoption kun er tilladt under meget ekstraordinære omstændigheder ("very exceptional circumstances").⁶ Domstolen stiller blandt andet krav om, at der skal foreligge relevante og aktuelle oplysninger om barnet og om dets relation til sine forældre. Instituttet vurderer, at det vil være yderst vanskeligt at leve op til disse krav, hvis beslutningen om tvangsbortadoption træffes inden fødslen.

Domstolen udtalte eksempelvis i storkammerdommen i Strand Lobben-sagen, at Norge havde krænkede moderens og barnets ret til familieliv, hovedsageligt fordi beviserne for moderens manglende forældreevne var utilstrækkelige, da barnets og moderens begrænsede samvær gjorde det vanskeligt at vurdere deres tilknytning til hinanden, og da ekspertudtalelserne var to år gamle. Derudover lagde Domstolen vægt på, at en central del af begrundelsen for at tvangsbortadoptere barnet var, at barnet var sårbart, men at de norske domstole ikke tog stilling til, om barnet stadigvæk var det.⁷ Træffes beslutningen inden fødslen, vil der i sagens natur ikke foreligge nogen oplysninger om barnets samvær med og tilknytning til sine forældre, og der vil heller ikke foreligge nærmere oplysninger om dets sårbarhed, behov og lignende. Ministeriet anerkender selv, at afgørelsen vil blive truffet på et ufuldstændigt grundlag, da der hverken vil foreligge oplysninger om barnet eller relationen mellem barn og forældre, jf. følgelovforslagets almindelige bemærkninger punkt 2.1.3.

Ministeriet anfører, at afgørelsen om tvangsadoption inden fødslen kun vil kunne træffes under "helt særlige omstændigheder". Ministeriet beskriver, hvornår bestemmelsen vil kunne anvendes i de almindelige bemærkninger punkt 2.1.3, men beskrivelsen af anvendelsesområdet er så bred, at bestemmelsen vil omfatte langt de fleste sager, hvor tvangsbortadoption i dag overvejes. De fleste af de nuværende sager er således kendetegnet ved, at forældrene har mentale eller psykiske handicaps, har andre anbragte eller bortadopterede børn og/eller trods

---

⁶ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols storkammerdom af 10. september 2019 i Strand Lobben m.fl. mod Norge, præmis 207.

⁷ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols storkammerdom af 10. september 2019 i Strand Lobben m.fl. mod Norge, præmis 221-225.

støtte ikke har udvist interesse for eller evne til at udvikle deres forældreevne. Som ministeriet udlægger bestemmelsen i lovforslagets bemærkninger, vil den ikke kun omfatte de helt særlige tilfælde, men langt de fleste sager, hvor tvangsbortadoption i dag bruges. Dette øger risikoen for, at bestemmelsen vil krænke barnets eller forældrenes ret til familieliv.

Efter instituttets vurdering vil det hensyn, reglerne skal varetage – at undgå at barnet først skal anbringes i en plejefamilie – ikke være tilstrækkeligt tungtvejende til, at det kan begrunde, at der træffes en så vidtgående afgørelse om tvangsbortadoption på et ufuldstændigt grundlag. Kommunerne har allerede værktøjer til rådighed, som giver dem mulighed for at skabe tryghed og stabilitet omkring barnet fra fødslen, for eksempel ved at bestemme, at et barn, der er under 1 år gammelt, skal være anbragt i tre år uden mulighed for genbehandling, jf. servicelovens § 62, stk. 5, og udkastet til barnets lovs § 50, stk. 5, 2. pkt. Ministeriet erkender også, at selv i de sager, hvor der træffes afgørelse om tvangsbortadoption inden fødslen, kan det være nødvendigt at anbringe barnet i en kortere periode inden adoptionen, blandt andet fordi det først er muligt at vælge en adoptivfamilie efter fødslen, hvilket i nogle tilfælde vil kunne tage tid, jf. følgelovforslagets specielle bemærkninger til § 4, nr. 2.

Ministeriets egen vurdering af bestemmelsens forenelighed med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og FN's Børnekonvention forekommer overfladisk og utilstrækkelig henset til, hvor vidtgående forslaget er, jf. følgelovforslagets almindelige bemærkninger punkt 3.2. Ministeriet hæfter sig ved, at der ikke foreligger nogen sager fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om beslutninger truffet om tvangsbortadoption inden fødslen. Domstolen har imidlertid behandlet flere sager om tvangsanbringelse af børn umiddelbart efter fødslen.⁸ Domstolen har udtalt, at et sådant indgreb kræver ekstraordinært tvingende grunde ("extraordinary compelling reasons").⁹ Dette må gøre sig gældende med endnu større styrke for beslutninger om tvangsbortadoption inden fødslen, da det er et mere vidtgående og definitivt indgreb i retten til familieliv.

Ministeriets udlægning af Menneskerettighedsdomstolens praksis er desuden misvisende. Ministeriet anfører, at "Domstolen har [...]"

---

⁸ Denne retspraksis er beskrevet i udkastet til barnets lovs almindelige bemærkninger punkt 5.1.1.1 i relation til spørgsmålet om afgørelse om tvangsanbringelse af barnet inden fødslen.

⁹ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols storkammerdom af 12. juli 2001 i K og T mod Finland, præmis 168.

understreget, at myndighederne under alle omstændigheder har pligt til at træffe afgørelse om adoption ud fra, hvad der vil være den bedste løsning for barnet”, og henviser til Strand Lobben-dommens¹⁰ præmis 208. Ministeriet undlader at nævne, at Domstolen i dommens præmis 220 netop kritiserede de norske myndigheder for ensidigt at fokusere på barnets interesser uden at forsøge at forlige barnets og forældrenes interesser og for ikke seriøst at overveje muligheden for, at barnet kunne genforenes med sine forældre.

Efter instituttets opfattelse vil der således være væsentlig risiko for, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol vil fastslå, at en afgørelse om tvangsbortadoption truffet inden fødslen vil udgøre en krænkelse af barnets og forældrenes ret til familieliv, idet en sådan afgørelse vil hvile på et ufuldstændigt grundlag, hvor der både mangler viden om barnet og om barnets relation til sine forældre, og idet kommunerne allerede har værktøjer til rådighed, som giver dem mulighed for at skabe tryghed og stabilitet omkring barnet fra fødslen.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet undlader at fremsætte forslaget i udkastet til følgelovforslagets § 4, nr. 2, om at gøre det muligt at træffe afgørelse om tvangsbortadoption inden barnets fødsel.

Alternativer til tvangsbortadoption bør overvejes

Det er i dag reguleret i servicelovens § 68 e, stk. 2, hvilke oplysninger og dokumenter kommunen skal vedlægge, når den indstiller til børne- og ungeudvalget, at et barn skal tvangsbortadopteres. Ministeriet foreslår at videreføre denne bestemmelse med en tilføjelse om, at indstillingen fremover også skal indeholde en redegørelse for kommunens arbejde med og overvejelser om at hjemgive barnet, jf. udkastet til barnets lovs § 70, stk. 2, nr. 5.

Udkastet til barnets lovs § 70, stk. 2, nr. 5, hviler på den forkerte opfattelse, at menneskeretten kræver, at myndighederne til enhver tid og i alle sager skal arbejde for at hjemgive barnet. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har i flere sager udtalt, at myndighederne ikke er forpligtede til at arbejde for hjemgivelse, hvis dette må formodes at ville skade barnet.¹¹ Det kan udgøre en krænkelse af Den

---

¹⁰ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols storkammerdom af 10. september 2019 i Strand Lobben m.fl. mod Norge.

¹¹ Menneskerettighedsdomstolens dom af 26. april 2018 i Mohamed Hasan mod Norge, præmis 150 og storkammerdom af 10. september 2019 i Strand Lobben m.fl. mod Norge, præmis 207.

Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, hvis der træffes afgørelse om adoption, som er blevet nødvendig for barnet, fordi kommunen har undladt at give den tilstrækkelige forebyggende støtte til forældrene under en forudgående anbringelse.¹² Det er dog helt særlige tilfælde. Det giver ikke mening for alle tvangsadoptionssager at forlange en redegørelse for myndighedernes arbejde med og overvejelser om at hjemgive barnet. Hjemgivelse vil stort set aldrig være et muligt alternativ, når en sag er nået til det punkt, hvor en kommune overvejer tvangsadoption.

Den foreslåede § 70, stk. 2, nr. 5, bliver således et formalistisk krav til myndighederne, fordi kravet om at redegøre for overvejelser om og arbejdet med hjemgivelse ikke vil være relevant i langt de fleste tvangsadoptionssager. Det vil således ikke give den tiltænkte beskyttelse af retten til familieliv efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Derimod er det nødvendigt for at beskytte retten til familieliv for både børn og forældre, at myndighederne i en indstilling til adoption begrunder, hvorfor mindre indgribende foranstaltninger vurderes til at være utilstrækkelige for at sikre barnets bedste. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastslået som principper for en tvangsbortadoption, at de nationale myndigheder skal overveje mindre indgribende alternativer, inden de beslutter at gøre brug af det mest definitive indgreb i barnets ret til familieliv.

Domstolen har konkret udtalt, at når drastiske indgreb i retten til familieliv overvejes, så skal myndighederne undersøge, om mindre indgribende foranstaltninger vil være tilstrækkelige.¹³ I en enstemmig storkammerdom fra december 2021 problematiserede Domstolen, at de norske myndigheders begrundelse for at tvangsbortadoptere et barn alene handlede om konsekvenserne ved at hjemgive barnet til dets forældre i stedet for at tage stilling til, om det var nødvendigt at afbryde al kontakt mellem barnet og dets forældre, som var det egentlige valg, myndighederne stod overfor.¹⁴

---

¹² Menneskerettighedsdomstolens storkammerdom af 10. september 2019 i Strand Lobben m.fl. mod Norge, præmis 208.

¹³ Menneskerettighedsdomstolens storkammerdom af 12. juli 2001 i K og T mod Finland, præmis 168. Se også Domstolens dom af 26. februar 2002 i Kutzner mod Tyskland, præmis 75 og storkammerdom af 10. september 2019 i Strand Lobben m.fl. mod Norge, præmis 207.

¹⁴ Menneskerettighedsdomstolens storkammerdom af 10. december 2021 i Abdi Ibrahim mod Norge, præmis 153. Se også Domstolens

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lovs § 70, så kommunen i sin indstilling til børne- og ungeudvalget skal redegøre for sine overvejelser om at bruge mindre indgribende foranstaltninger, såsom permanent anbringelse, i stedet for at tvangsbortadoptere barnet.

Adopterede børns mulighed for kontakt med deres slægt

Instituttet anser det for positivt, at ministeriet foreslår at give adopterede børn ret til at anmode Familieretshuset om, at der iværksættes en proces med henblik på at etablere kontakt mellem barnet og dets slægt, jf. udkastet til følgelovforslagets § 4, nr. 8.

FN's Børnekonventions artikel 7 og 8 sikrer barnets ret til at kende sine forældre og til identitet, og retten til privatliv i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 indbefatter også retten til identitet og til at kende sine forældre.¹⁵

Ministeriets forslag begrænser sig dog til kun at gælde for børn, der er adopteret gennem en national fremmedadoption efter adoptionslovens § 4 a, stk. 1, og som er fyldt 12 år.

Begrundelsen for at begrænse denne rettighed til fremmedadoptioner er, at der er som udgangspunkt er tale om anonyme adoptioner, hvor barnet ikke vil kende eller have kontakt med sin slægt. Ved andre adoptionsformer, såsom familie- og plejefamilieadoptioner, vil barnet typisk kende sin slægt, jf. følgelovforslagets specielle bemærkninger til § 4, nr. 8. Efter instituttets opfattelse vil den nye rettighed imidlertid også være relevant for børn, som kender deres slægt, men som har svært ved selv at skabe kontakt til dem.

Begrundelsen for at begrænse denne rettighed til børn, som er fyldt 12 år, er den mulige følelsesmæssige kompleksitet, processen vil kunne rumme, og hvordan den vil kunne påvirke barnet, jf. følgelovforslagets specielle bemærkninger til § 4, nr. 8. Ministeriet foreslår dog samtidig at sænke aldersgrænsen fra 12 år til 10 år for barnets ret til at klage over forskellige beslutninger, blandt andet hjemgivelse af barnet til dets forældre, jf. udkastet til barnets lovs § 145, stk. 1. Sådanne beslutninger

---

storkammerdom af 10. september 2019 i Strand Lobben m.fl. mod Norge, præmis 209.

¹⁵ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols storkammerdom af 13. februar 2003 i Odièvre mod Frankrig, præmis 29.

må også være svære for barnet, og lovudkastene indeholder ikke nogen begrundelse for, hvorfor aldersgrænserne skal være forskellige.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet ændrer udkastet til følgelovforslagets § 4, nr. 8, om børns ret til at anmode Familieretshuset om at iværksætte en proces med henblik på at etablere kontakt mellem barnet og dets slægt til også at omfatte andre adoptionsformer og yngre børn, for eksempel børn ned til 10 år.

Forældrenes ret til støtte bør sikres

Udkastet til barnets lov vil generelt videreføre de gældende regler i serviceloven om forældrenes ret til støtte til at udøve forælderrollen. Det eneste nye for forældrene er obligatoriske forældrehandleplaner (udkastet til barnets lovs § 77, stk. 2-3), familieanbringelser (udkastet til barnets lovs § 32, stk. 1, nr. 6) og oprettelse af familiehuse (pulje).

Instituttet finder det bekymrende, at udkastet til barnets lov og følgelovforslaget indeholder flere forslag, der vil muliggøre yderligere indgreb i barnets og forældrenes ret til familieliv, og som ikke modsvares af en tilsvarende forbedret støtte til forældrene.

Instituttets og Ankestyrelsens undersøgelser har vist, at forældre ikke altid får den støtte, de har ret til.¹⁶ Derfor er der behov for at styrke forældrenes ret til støtte.

Det kan for eksempel ske ved, at kommunerne forpligtes til at gentage tilbuddet om en støtteperson efter servicelovens § 54, stk. 1, og udkastet til barnets lovs § 75 til forældrene noget tid efter barnets anbringelse uden for hjemmet, hvis forældrene har afslået tilbuddet om en støtteperson i forbindelse med anbringelsen. Støttepersonen er en væsentlig del af forældrenes ret til støtte efter serviceloven og barnets lov. Alligevel er der mange sager, hvor kommunen ikke tilbyder en støtteperson, eller den tilbydes længe efter anbringelsen har fundet sted, ligesom en del forældre tilsyneladende afslår tilbuddet, selv når de får det. Det skyldes formentlig blandt andet, at nogle forældre er i chok og derfor ikke samarbejder med kommunen i tiden omkring beslutningen om anbringelse af barnet. Vedholdenhed er således vigtigt i dialogen med forældrene, herunder omkring at tage imod en

---

¹⁶ Institut for Menneskerettigheder, Samarbejde omkring det anbragte barn: En spørgeundersøgelse blandt § 54-støttepersoner, notat, januar 2019 og Ankestyrelsen, Støtte efter servicelovens § 54 til forældre, hvis barn er blevet anbragt, rapport, april 2021.

støttepersion.¹⁷ Derfor vil det være hensigtsmæssigt, at forældrene får tilbuddet igen efter en passende betænkningssperiode.

Et andet område, hvor støtten til forældrene kan styrkes, er forældrehandleplanen. Ifølge udkastet til barnets lovs § 77, stk. 1, skal kommunen fastsætte en forældrehandleplan, når den iværksætter støtte til forældrene efter §§ 75 eller 76. Udkastet til barnets lovs §§ 75 og 76 pålægger imidlertid kun kommunerne at tilbyde forældrene støtte i forbindelse med barnets anbringelse uden for hjemmet. Det kunne overvejes at ændre udkastet til § 77 sådan, at kommunen også i andre tilfælde skal fastsætte forældrehandleplaner, hvor det er relevant, for eksempel for at undgå en anbringelse af barnet.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lov, så forældrenes ret til støtte styrkes. Det kan for eksempel ske ved at forpligte kommunerne til løbende at tilbyde forældrene en støttepersion, hvis forældrene hidtil har afslået dette tilbud, eller at fastsætte forældrehandleplaner i andre tilfælde end ved anbringelse af barnet uden for hjemmet.

Plejeforældre bør tildes partsrettigheder i visse sager

I dansk ret har der ikke været tradition for at anerkende plejefamiliers ret til familieliv med og rettigheder i forhold til deres plejebarn.¹⁸ Det står i kontrast til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis, hvori det er fastslået, at barnet og plejeforældre kan opnå et beskyttet familieliv i Menneskerettighedskonventionens artikel 8's forstand.¹⁹

I en konkret sag anså Menneskerettighedsdomstolen et familieliv for at være opstået efter, at barnet havde boet hos plejefamilien i blot 19 måneder fra barnets fødsel.²⁰ Varigheden af familielivet er blot én faktor i vurderingen af, om familielivet er omfattet af konventionens artikel 8, og dommen er ikke udtryk for, at et beskyttet familieliv altid

---

¹⁷ Ankestyrelsen, Støtte efter servicelovens § 54 til forældre, hvis barn er blevet anbragt, rapport, april 2021, side 14 og 16.

¹⁸ Se navnlig Østre Landsrets dom af 4. oktober 2004 (UfR 2005.451) og Folketingets Ombudsmands beretning 1995 s. 408 ff. og 2008 s. 491 ff.

¹⁹ Menneskerettighedsdomstolens dom af 27. april 2010 i Moretti og Benedetti mod Italien, præmis 48-52 og dom af 17. januar 2012 i Kopf og Liberda mod Østrig, præmis 34-37.

²⁰ Menneskerettighedsdomstolens dom af 27. april 2010 i Moretti og Benedetti mod Italien, præmis 48-52.

vil opstå efter 19 måneder. Dommen illustrerer dog, at et familieliv i artikel 8's forstand kan opstå på relativt kort tid, navnlig hvor der er en nær tilknytning mellem barnet og plejeforældrene, og plejeforældrene reelt varetager forælderrollen i forhold til barnet.

Udkastet til barnets lov bør ændres med henblik på at anerkende og sikre visse plejeforældres beskyttede familieliv, for eksempel ved at tildele plejeforældrene partsrettigheder i forbindelse med anbringelser, hvor der er opstået et stabilt og varigt familieliv imellem plejeforældrene og barnet.

Dette er navnlig relevant, hvor kommunen træffer afgørelse om at anbringe barnet permanent hos en plejefamilie, hvilket forudsætter, at barnet har været anbragt i tre år og har opnået en så stærk tilknytning til plejeforældrene, at det vil være af væsentlig betydning for barnets bedste at forblive på anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 68 a, stk. 1, og udkastet til barnets lovs § 67, stk. 1.

Plejeforældre bør dog også kunne tillægges partsrettigheder i andre tilfælde, hvor det konkret må antages, at der eksisterer et beskyttet familieliv mellem barnet og plejeforældrene, for eksempel fordi barnet har været anbragt hos plejeforældrene over en længere årrække siden sin tidlige barndom.

Plejeforældrene bør i sådanne situationer navnlig have ret til at blive hørt om væsentlige afgørelser om barnets liv, at få begrundet sådanne afgørelser, at kunne klage samt at have ret til advokatbistand i de situationer, hvor barnet og de biologiske forældre allerede har ret hertil, for eksempel i forbindelse med beslutninger om at hjemgive barnet eller ændre anbringelsesstedet.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lov, så loven sikrer barnets og plejeforældrenes ret til familieliv efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Det kan for eksempel ske ved at tildele plejeforældrene partsrettigheder i forhold til barnets sag, såsom ret til at klage over afgørelser vedrørende barnets forhold, i længerevarende anbringelser, hvor barnets tilknytning til plejeforældrene er afgørende for dets trivsel og udvikling.

3 BARNETS RETSGARANTIER BØR BEVARES

Institut for Menneskerettigheder finder det bekymrende, at udkastet til barnets lov på flere punkter svækker de retsgarantier, som skal sikre, at kommunerne drager omsorg for og beskytter børn mod overgreb. Dette gælder navnlig kravene om, at den børnefaglige undersøgelse (nu kaldet børneudredningen) skal foreligge inden for en bestemt tidsfrist, at kommunen skal følge op på iværksatte indsatser og besøge barnet fysisk med bestemte intervaller, og at samtaler med barnet skal finde sted på bestemte tidspunkter, såsom før der træffes afgørelse om at anbringe barnet uden barnets eller forældrenes samtykke.

Disse proceskrav er blevet skærpet flere gange inden for de seneste år på grund af sager om kommunalt svigt, såsom Tønder-sagen og Slagelse-sagen. En kulegravning af ti af disse sager gennemført af Ankestyrelsen i 2012 viste en række tværgående problemer, som gik igen i alle eller flere af sagerne, blandt andet manglende iværksættelse af relevante undersøgelser, manglende inddragelse af barnet og manglende børnesamtaler.²¹ Disse problemer var en del af årsagen til, at børn og unge blev udsat for seksuelle, fysiske og psykiske overgreb, der kunne være undgået, hvis kommunerne havde ført deres lovpligtige tilsyn. Ankestyrelsens kulegravning medvirkede til, at der blev indført skærpede regler for at forebygge de alvorlige overgrebssager i den såkaldte Overgrebspakke i 2013.²² Instituttet er bekymret for, at det foreliggende udkast til barnets lov fjerner en række af disse krav og dermed svækker barnets ret til omsorg og beskyttelse.

Instituttet anerkender, at nogle proceskrav kan være unødigt rigide i visse sager og have den uhensigtsmæssige effekt, at kommunerne eksempelvis afholder overflødige børnesamtaler bare for at kunne dokumentere, at lovens krav er opfyldt. Rigide proceskrav kan tage tid væk fra de sager, hvor der er et reelt behov for, at kommunerne fører et grundigt tilsyn. Det må imidlertid være muligt at finde en bedre balance mellem hensynet til barnets ret til omsorg og beskyttelse og kommunernes behov for fleksibilitet.

Menneskeretten

FN's børnekonventions artikel 19, stk. 1, bestemmer, at staterne skal træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler for at beskytte børn mod alle

---

²¹ Ankestyrelsen, Kulegravning af sager om overgreb mod børn og unge, rapport, marts 2012, side 4-5.

²² Lov nr. 496 af 21. maj 2013 om ændring af serviceloven (Beskyttelse af børn og unge mod overgreb mv.).

former for fysisk og psykisk vold, misbrug, vanrøgt, mishandling og udnyttelse, herunder seksuelt misbrug.

Tilsvarende forbyder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 enhver form for tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har en omfattende retspraksis om statens pligt til at beskytte børn mod overgreb begået af deres forældre eller andre personer på deres anbringelsessted.²³ Danske domstole har i de senere år også afgjort en række sager om kommunalt svigt af børn og unge.²⁴

Menneskerettighedsdomstolen har blandt andet udtalt, at staterne har en særlig forpligtelse til at beskytte anbragte børn mod umenneskelig og nedværdigende behandling, da anbragte børn er særligt sårbare og er i statens varetægt, og da artikel 3 er en af de mest grundlæggende menneskerettigheder.²⁵ Staterne er forpligtede til at forebygge og stoppe overgreb, som de er eller *burde være* bekendt med.²⁶ Dermed er myndighederne forpligtede til at føre tilsyn med anbragte børn, idet staten er ansvarlig for overgreb, den ville have opdaget, hvis den havde ført et tilstrækkeligt tilsyn.

Børneudredningen bør foreligge inden for en bestemt frist
Efter servicelovens § 50, stk. 7, skal den børnefaglige undersøgelse afsluttes senest fire måneder efter, at kommunen bliver opmærksom på, at barnet har behov for særlig støtte. Ministeriet foreslår, at der ikke skal gælde nogen frist for afslutningen af børneudredningen, der erstatter den børnefaglige undersøgelse. Forslaget er navnlig begrundet i, at nogle kommuner giver udtryk for, at den nugældende 4 månedersfrist resulterer i, at nogle undersøgelser trækker ud og tager længere tid end nødvendigt, blandt andet fordi fristens længde i sig selv skaber en forventning om en omfattende og langstrakt undersøgelse.²⁷

---

²³ Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere, 5. udgave, 2020, side 349 ff. med henvisninger.

²⁴ For eksempel UfR 2017.3272Ø, UfR 2018.2013H, UfR 2018.3631Ø og UfR 2021.2254Ø.

²⁵ For eksempel Menneskerettighedsdomstolens dom af 3. september 2015 i M og M mod Kroatien, præmis 136.

²⁶ For eksempel Menneskerettighedsdomstolens dom af 26. november 2002 i E m.fl. mod Storbritannien, præmis 88 og 96.

²⁷ Regeringen og Kommunernes Landsforening, Afrapportering vedr. "Kulegravning" af reglerne på området for udsatte børn og unge, februar 2021, side 3.

Uden en konkret tidsfrist vil det imidlertid være vanskeligt for barnet og familien at holde kommunen op på, at udredningen skal færdiggøres inden for en bestemt tid. Desuden er der risiko for, at relevante og nødvendige støtteforanstaltningerne ikke iværksættes eller forsinkes, hvis udredningen tager længere tid at gennemføre. Manglende eller forsinkede undersøgelser var et af de gennemgående problemer i de sager om overgreb mod børn og unge, som Ankestyrelsen gennemgik i sin kulegravning af området i 2012.²⁸ Kommunerne overholder ikke den gældende 4 måneders-frist i 65 procent af sagerne, og i de sager, hvor fristen ikke er blevet overholdt, er fristen overskredet med mere end 3 måneder i 54 procent af sagerne.²⁹

Instituttet er enig med regeringen i, at børneudredningen bør være mere fleksibel end den børnefaglige undersøgelse, så omfanget af undersøgelsen i højere grad kan tilpasses den enkelte sag. Der er imidlertid fortsat behov for garantier for, at undersøgelsen ikke trækker uforholdsmæssigt ud. Ministeriet kunne for eksempel overveje at pålægge kommunerne, at de ved iværksættelsen af en børneudredning skal tage stilling til og begrunde, hvornår udredningen skal være færdig. Der kan også indføres en ret for barnet og dets familie til at underrette børne- og ungeudvalget eller Ankestyrelsen, hvis tidsfristen er for lang eller ikke overholdes af kommunen.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lovs §§ 20-23, så det sikres, at børneudredningen ikke trækker uforholdsmæssigt ud.

Opfølgning bør finde sted fysisk med regulære intervaller
Ifølge servicelovens § 70, stk. 1, 1. og 2. pkt., skal kommunen revurdere indsatsen og handleplanen senest tre måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning, og herefter med højst seks måneders mellemrum. Efter § 70, stk. 2, 2. og 3. pkt., skal kommunen også gennemføre mindst to årlige fysiske tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet – så vidt muligt uden de ansattes tilstedeværelse.

I udkastet til barnets lovs § 95, stk. 2, nr. 2, fastholdes kravet om, at indsatsen og handleplanen første gang skal revurderes efter tre måneder. Derimod afskaffes kravet om, at indsatsen og handleplanen herefter skal revurderes med højst seks måneders mellemrum, jf. udkastet til barnets lovs § 95, stk. 3. I stedet overlades det til de enkelte

---

²⁸ Ankestyrelsen, Kulegravning af sager om overgreb mod børn og unge, rapport, marts 2012, side 16.

²⁹ Ankestyrelsen, Børnesagsbarometeret 2022, juni 2022, side 23-24.

kommuner og sagsbehandlere at tilrettelægge og fastsætte frekvensen af opfølgningen på indsatsen og handleplanen. Hverken barnet, forældrene eller plejefamilien vil have mulighed for at klage over kommunens beslutning herom. Desuden vil de årlige tilsynsbesøg ikke længere skulle gennemføres fysisk. De vil i stedet kunne gennemføres via telefonopkald og lignende, jf. udkastet til barnets lovs specielle bemærkninger til § 95, stk. 3.

Selvom sagsbehandleren skal insistere på fysiske møder "i de tilfælde, hvor sagens karakter eller barnets eller den unges behov tilsiger det",³⁰ så er det ikke vanskeligt at forestille sig, at den påtænkte lempelse vil kunne resultere i, at pressede sagsbehandlere vælger de hurtige og lette måder til at følge op på sagerne og dermed risikerer at overse faresignaler på anbringelsesstedet. Et gennemgående problem i sagerne i Ankestyrelsens kulegravning var netop, at der ikke blev holdt børnesamtaler med barnet eller kun blev holdt samtaler under overværelse af forældrene.³¹

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lovs § 95, så der fortsat vil gælde krav om, at kommunen med højst seks måneders mellemrum skal revurdere indsatsen og handleplanen og skal besøge og tale med barnet på anbringelsesstedet mindst to gange om året.

Minimumskrav til hvornår børnesamtaler skal finde sted
Ifølge servicelovens § 48, stk. 1, skal børnesamtaler gennemføres på nogle bestemte tidspunkter, blandt andet før der træffes afgørelse om tvangsanbringelse af barnet eller samvær med forældrene. I udkastet til barnets lov afskaffes dette krav. I stedet skal det være op til kommunen løbende at inddrage barnet, jf. udkastet til barnets lovs §§ 5 og 8.

Instituttet bemærker, at der fortsat er betydelige problemer med at sikre god inddragelse af børn og unge i den kommunale sagsbehandling. En undersøgelse gennemført af VIVE i 2020 viste, at 28 procent af de unge ikke føler, at de er med til at bestemme, hvad der skal tales om på møder med deres sagsbehandler, at mange unge ikke bliver oplyst af deres sagsbehandler om deres rettigheder (såsom deres ret til at klage),

---

³⁰ Udkastet til barnets lovs specielle bemærkninger til § 95, stk. 3.

³¹ Ankestyrelsen, Kulegravning af sager om overgreb mod børn og unge, rapport, marts 2012, side 23.

og at 46 procent ønsker, at de havde mere indflydelse på deres sag.³² Det er især de udsatte unge og unge med psykiske handicap, som ikke føler sig inddraget.³³ Ankestyrelsens børnesagsbarometer fra 2022 viste desuden, at kravet om at afholde en børnesamtale efter servicelovens § 48 ikke blev overholdt i 45 procent af de 697 undersøgte sager.³⁴ Dette taler kraftigt imod en så vidtgående lempelse af kravene til afholdelse af børnesamtaler, som ministeriet lægger op til.

Instituttet anerkender, at der er behov for en vis fleksibilitet i reglerne om børneinddragelse, blandt andet fordi nogle børn også kan have et ønske om at være fri for hele tiden at blive kaldt til samtale og skulle snakke om deres sag med kommunen. Der er dog allerede bygget fleksibilitet ind i servicelovens § 48, idet samtalen kan undlades, hvor der lige har fundet en samtale sted i forbindelse med en børnefaglig undersøgelse. Denne fleksibilitet kunne udvides, så kommunerne i flere situationer får mulighed for at undlade samtalen, men således at kommunerne stadigvæk pålægges at forholde sig til det på bestemte tidspunkter i sagsforløbet.

Desuden bemærkes, at spørgsmålet om børneinddragelse slet ikke er tænkt ind i barnets plan, selvom barnets plan er ment som et centralt redskab for den løbende opfølgning i sagen, jf. udkastet til barnets lovs §§ 91-94. En mulighed ville være, at der tages udtrykkeligt stilling til, hvordan inddragelsen af barnet skulle finde sted i barnets plan.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet ændrer barnets lov, så der fortsat stilles krav til, hvornår en samtale med barnet som minimum skal afholdes.

Ret til at søge psykologhjælp uden forældrenes samtykke

Instituttet anser det for positivt, at udkastet til barnets lovs § 41, stk. 1, som noget nyt giver børn og unge, der er fyldt 12 år, ret til at opsøge og modtage psykologbehandling i regi af civilsamfundsorganisationer uden forældremyndighedsindehavernes samtykke. Som reglerne er nu, kan børn og unge kun modtage behandling med forældrenes samtykke, hvilket kan være en barriere for adgangen til behandling, da det kan være grænseoverskridende for barnet at skulle spørge sine forældre om lov, jf. udkastet til barnets lovs specielle bemærkninger til § 41.

---

³² Hans Skov Kloppenborg og Mette Lausten, Udsatte unges inddragelse i kommunernes sagsbehandling, VIVE, 2020, side 32-34.

³³ Hans Skov Kloppenborg og Mette Lausten, Udsatte unges inddragelse i kommunernes sagsbehandling, VIVE, 2020, side 48.

³⁴ Ankestyrelsen, Børnesagsbarometeret 2022, juni 2022, side 32.

Ministeriet begrundet ikke i lovudkastet, hvorfor denne rettighed er forbeholdt børn, der er fyldt 12 år. Instituttet antager, at aldersgrænsen er begrundet i, at det kan være hårdt for et meget ungt barn at skulle søge hjælp. Ministeriet foreslår dog samtidig at sænke aldersgrænsen fra 12 år til 10 år for barnets ret til at klage over visse beslutninger, blandt andet hjemgivelse af barnet til dets forældre, jf. udkastet til barnets lovs § 145, stk. 1. Sådanne beslutninger må også være svære for barnet, og lovudkastet indeholder ikke nogen begrundelse for, hvorfor aldersgrænserne skal være forskellige.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet overvejer, om aldersgrænsen i udkastet til barnets lovs § 41 for barnets ret til at søge psykologbehandling uden forældrenes samtykke sænkes, for eksempel til 10 år.

4 BØRN MED HANDICAPS RETTIGHEDER BØR STYRKES

I udkastet til barnets lov samles bestemmelserne om støtte til børn og unge med handicap og deres familier i lovens kapitel 8 for at gøre reglerne mere overskuelige. På nuværende tidspunkt er reglerne spredt ud over forskellige afsnit i serviceloven. Udkastet til barnets lov indeholder ikke nogen indholdsmæssige ændringer af reglerne, hvilket er begrundet i, at den politiske aftale bag loven ikke afsætter midler til ændringer på handicapområdet.³⁵

Instituttet er udpeget af Folketinget til at fremme og overvåge gennemførelsen af FN's Handicapkonvention i Danmark.³⁶

Efter instituttets opfattelse er der grund til at være særlig opmærksom på børnehandicapområdet. Det skyldes blandt andet, at børn med handicap klarer sig ringere og har større fravær i skolen.³⁷ Kommunerne oplever væsentlige udfordringer i arbejdet med børn og unge med handicap, blandt andet i forhold til at skabe virksomme tiltag og sikre

---

³⁵ Social- og Ældreministeriet, Notat om handicapvinkler i barnets lov, 11. oktober 2021, side 1.

³⁶ Folketingsbeslutning nr. B 15 af 17. december 2010 om fremme, beskyttelse og overvågning af gennemførelsen af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

³⁷ Niels Peter Mortensen m.fl., Uddannelsesresultater og -mønstre for børn og unge med funktionsnedsættelser, VIVE, 2020, side 28 ff. Se også Institut for Menneskerettigheder, Retten til uddannelse: Når børn med handicap ikke går i skole, rapport, 2017.

en sammenhængende og koordineret indsats.³⁸ På den anden side af bordet oplever især børn med psykisk handicap, at kommunerne ikke inddrager dem nok i deres sag.³⁹ Endelig viser Ankestyrelsens tal, at 52 procent af de kommunale afgørelser, der blev klaget over på børnehandicapområdet i 2020, blev omgjort.⁴⁰

Det falder uden for rammerne af dette høringssvar at foretage en mere grundig analyse af lovgivningen på børnehandicapområdet. Institutet finder dog, at der er områder, hvor udkastet til barnets lov kan tilpasses, så børn med handicaps rettigheder styrkes. Henset til den korte høringsperiode er der ikke tale om en udtømmende opregning.

Menneskeretten

Børn med handicap har de samme menneskerettigheder som andre børn. Her skal især fremhæves FN's Handicapkonvention, som hviler på det grundlæggende princip, at personer med handicap skal behandles på lige fod som andre mennesker og have lige muligheder for at leve deres liv og indgå i samfundet.

Børn med handicap har ret til frit at udtrykke deres synspunkter i alle forhold vedrørende dem selv på lige fod med andre børn. Deres synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med deres alder og modenhed, og de skal sikres ret til at modtage handicap- og alderssvarende bistand for at virkeliggøre denne ret, jf. Handicapkonventionens artikel 7, stk. 3.

Bedre inddragelse af børn med handicap

Der er problemer med at inddrage børn med handicap, idet især børn med psykisk handicap ikke oplever, at kommunerne inddrager dem i deres sag.⁴¹ I udkastet til barnets lov lægges der op til at afskaffe de lovbestemte tidspunkter for, hvornår børnesamtaler skal finde sted, jf. servicelovens § 48. I stedet overlades det til kommunerne at vurdere, hvornår det er relevant og nødvendigt at inddrage barnet.

---

³⁸ Katrine Iversen m.fl., Kommunernes perspektiver på centrale udfordringer på børne- og ungeområdet, VIVE, 2020, side 21 ff.

³⁹ Hans Skov Kloppenborg og Mette Lausten, Udsatte unges inddragelse i kommunernes sagsbehandling, VIVE, 2020, side 48.

⁴⁰ Social- og Ældreministeriet, Omgørelsesprocenter på børnehandicapområdet i 2020, 25. juni 2021, tilgængelig her: <https://sm.dk/danmarkskort/2021/jun/omgoerelsesprocenter-paa-boernehandicapomraadet-i-2020>.

⁴¹ Hans Skov Kloppenborg og Mette Lausten, Udsatte unges inddragelse i kommunernes sagsbehandling, VIVE, 2020, side 48.

Ifølge udkastet til barnets lovs § 5, stk. 3, skal barnets holdning og synspunkter tilvejebringes og inddrages ved direkte kontakt og samtaler, inden der træffes beslutninger eller afgørelser efter loven om barnets eller den unges forhold. I bestemmelsens stk. 4 anføres det dog, at stk. 3 "i helt særlige tilfælde" kan fraviges helt eller delvist, hvis barnets alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. I så fald skal barnets perspektiver tilvejebringes på anden vis.

I forarbejderne anføres det, at barnets handicap generelt ikke kan begrunde en fravigelse af pligten til at inddrage barnet. Dette kan instituttet tilslutte sig. Der fremhæves imidlertid to grupper af børn, hvor pligten til at inddrage barnet direkte vil kunne fraviges: meget små børn, herunder spædbørn, og børn med svære psykiske handicap, jf. udkastet til barnets lovs specielle bemærkninger til § 5, stk. 4.

Instituttet finder, at denne formulering er uheldig, idet den åbner op for, at kommunerne kan undlade at inddrage børn med svære psykiske handicap uden nærmere at afgrænse, hvornår kommunerne kan bruge denne undtagelse. Børn med psykisk handicap sættes i kategori med spædbarn, som i sagens natur aldrig vil kunne inddrages direkte i deres sag. Der er efter instituttets opfattelse risiko for, at bestemmelsen vil resultere i, at børn med psykisk handicap vil blive inddraget mindre i deres sag, end hvad der er tiltænkt, fordi inddragelse af disse børn kan være vanskeligere og mere tidskrævende.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet præciserer bemærkningerne til barnets lovs § 5, stk. 4, så det tydeliggøres, at børn med psykiske handicap som den klare hovedregel også skal inddrages direkte, og hvornår denne hovedregel undtagelsesvis vil kunne fraviges.

Børn med handicap som selvstændige rettighedshavere

Udsatte børns ret til at klage over kommunale afgørelser udvides med barnets lov, idet aldersgrænsen for at klage sænkes fra 12 år til 10 år, jf. udkastet til barnets lovs § 145, stk. 1. Aldersgrænsen sænkes også til 10 år for disse børns ret til gratis advokatbistand og information om deres ret til partsaktindsigt, jf. udkastet til barnets lovs §§ 140 og 141.

Børn med handicap har derimod hverken i serviceloven eller udkastet til barnets lov ret til at klage over handicapkompenserende indsatser, der vedrører dem selv. Det forudsættes i stedet, at forældrene varetager deres interesser for dem. Efter instituttets opfattelse bør barnets lov i højere grad afspejle, at børn er selvstændige rettighedshavere, som

selv er i stand til at udøve deres rettigheder, eventuelt med alders- og handicapsvarende støtte.

Dette er især relevant for unge med handicap, da det bør anerkendes, at de selv kan have deres egne holdninger til, hvilken støtte de får fra kommunen, og ikke skal være afhængige af, at deres forældre skal varetage deres interesser for dem. De skal også forberedes på at skulle stå på egne ben, når de fylder 18 år.

Det er også relevant for de børn med handicap, som er anbragt og ikke har nogen tæt forbindelse til deres forældre. De kan ikke støtte sig til deres forældre i samme grad som andre børn, og derfor er det også særligt relevant for dem at have mulighed for selv at kunne udøve deres rettigheder.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet ændrer udkastet til barnets lov, så børn med handicap tillægges ret til at klage til Ankestyrelsen vedrørende handicapkompenserende indsatser.

Der henvises til ministeriets sagsnumre 2021-2731 og 2021-4659.

Med venlig hilsen

Louise Holck

DIREKTØR

Til Social- og Ældreministeriet
Att Maria Schultz og Charlotte Aastrup Poole
masz@sm.dk, cap@sm.dk, p-boern@sm.dk

København, den 24. juni 2022

Vedrørende høringssvar til høring over 'udkast til forslag om barnets lov' og 'udkast til følgelovforslag til barnets lov'

Jordemoderforeningen har modtaget de omfattende høringstekster vedrørende høring over 'Forslag til Barnets lov' og 'udkast til følgelovforslag til barnets lov'.

Følgelig vil vi gerne kommentere på de aspekter, der er relateret til forhold vedrørende graviditet og fødsel, samt den første spædbarnsperiode i de to lovudkast. Vores høringssvar er sammenfattet i ét samlet svar, da vores bagvedliggende overvejelser er sammenfaldende.

Det fremføres i den medsendte aftaletekst, at 'alle børn har ret til en god start i livet', og at 'vi skal sørge for, at hjælpen gives tidligere og med den rette indsats fra start'.

Jordemoderforeningen kan fuldt ud tilslutte sig denne udtalelse, ligesom vi også anerkender, at lovforslagene samlet skal hjælpe udsatte børn og familier tidligere og bedre end i dag, som det fremgår af følgelovsteksten (p 21).

Vi ser dog med bekymring på flere forhold i lovforslagene.

Det anføres (p 27 i Følgelovsteksten), at den første tid i et barns liv er af stor betydning for barnets videre udvikling. Vi er helt enige i denne udtalelse, men vil gerne påpege, at denne periode, der er essentiel for resten af barnets levetid, tager sin begyndelse allerede ved undfangelsen. Det miljø, som fosteret vokser i, er af afgørende betydning for barnet.

Vi ved i dag, at et højt stressniveau hos den gravide kvinde risikerer at medføre livslange mén hos barnet, herunder påvirkning af barnets kognitive udvikling. Dertil har vi i årevis haft viden om, at et forbrug af rusmidler ligeledes er forbundet med livsvarige skader på barnet, ligesom visse former for psykofarmaka kan være fosterskadende.

Adoption inden fødslen uden samtykke

Mange af de grupper af gravide, der vil være berørte af især forslaget om adoption inden fødslen uden samtykke, vil være i en meget stresset livsomstændighed, og deres tilværelse vil tit være forbundet med et vist indtag af psykofarmaka, og/eller et forbrug af rusmidler, trods graviditeten.

Det er derfor altafgørende, at indsatsen i svangreomsorgen er af en sådan karakter, at der i videst muligt omfang etableres et tillidsforhold mellem jordemoder/anden sundhedsperson og den gravide samt hendes partner. Et forhold, der sikrer kvinden og hendes eventuelle partner

til at modtage den indsats, som den specialiserede svangreomsorg allerede i dag er kompetent til at yde for denne meget sårbare målgruppe. Erfaringen herfra er, at de gravide kvinder er motiverede for at støtte og styrke det voksende foster, men at det naturligvis kræver en tæt opfølgning i svangreomsorgen, med en nænsom og respektfuld behandling.

Erfaringen er også, at tætte opfølgninger hos jordemoderen kan styrke kvindens tillid og forståelse for, at man fra samfundets side har et ønske om at ville barnet det bedste. Ofte er den gravide kvinde indforstået med, at der rettes henvendelse til de sociale myndigheder, så længe det sker i et tillidsfuldt forhold. Tilsvarende er erfaringerne også, at der kan ske en markant udvikling hos den gravide i den sidste del af graviditeten, og at man derfor 'sadler om' fra en forventning om, at barnet ville skulle tvangsfjernes efter fødslen til, at familien kan anbringes på en familieinstitution med tæt støtte af fagprofessionelle.

Der vil være stor risiko for, at en beslutning om adoption inden fødslen uden samtykke vil vanskeliggøre denne proces.

Jordemoderforeningen er tillige bekymret for, at en mulighed for adoption inden fødslen uden samtykke vil medføre, at det essentielle tillidsforhold ikke kan etableres af den årsag, at de gravide kvinder frygter, at de vil blive ramt af lovgivningen, og at de derfor undlader at fortælle om deres reelle situation.

Dette vil tilsvarende gøre sig gældende for den gruppe af gravide, der har en stor sårbarhedsfaktor, men som ikke falder under kriterierne for adoption uden samtykke. De vil have præcis den samme frygt for at deres barn bliver bortadopteret uden samtykke, allerede inden de har fået mulighed for at vise, at de har de fornødne kompetencer og ressourcer – måske med støtte udefra.

Konsekvensen heraf kan være, at de gravide udebliver fra svangreundersøgelserne, hvorved fosteret netop ikke får den bedst mulige start på livet. En konsekvens vil også være, at nogle gravide kvinder vælger at gå under jorden eller at flygte til udlandet, hvilket vil være til yderligere fare for barnet.

Incitamentet for de gravide kvinder til at yde den bedst mulige omsorg for det lille foster forsvinder også, hvis der allerede i graviditeten er truffet afgørelse om, at deres barn skal bortadopteres. Derved risikerer man, at de øger deres forbrug af eksempelvis rusmidler og i højere grad mister lysten til at passe på sig selv og det voksende foster.

Børnene udgør den allermest sårbare gruppe af børn i Danmark

Lovforslagene og især aftaleteksten italesætter, at viden og hjælpen til plejefamilierne skal udbygges og styrkes. Det finder vi vil være et væsentligt og godt initiativ i indsatsen.

Med forbehold for, at vi kan have overset det i det meget omfangsrige høringsmateriale, har vi dog ikke kunnet finde, at man tilsvarende italesætter behovet for, at adoptivforældrenes kompetencer også styrkes. Dette til trods for, at børn af de allermest udsatte forældre kan være stærkt skadet af de intrauterine forhold, de har været udsat for, og i særdeleshed risikerer at blive udsat for, hvis incitamentet til at følge svangreomsorgens tilbud forsvinder, som fremført ovenfor. At tage vare på et barn født af denne gruppe af forældre er en specialistopgave, der kræver ganske særlige kompetencer og støtte.

Der er derfor stort behov for, at især adoptivforældrenes kompetencer styrkes og sikres.

Desværre er de børneprogrammer, der tidligere udgjorde en central del af familieambulatorierens indsats, blevet sparret væk, hvorved den vigtige opfølgning, der

styrkede både barnet og familierne, forsvandt. Et væsentligt sted at starte vil derfor være ved at genindføre børneprogrammerne i familieambulatorierne.

Afgørelse om anbringelse uden samtykke inden fødsel, udkast til barnets lov, afsnit 5.1.1.1.

Vi er bevidste om, at der kan være tilfælde, hvor det er nødvendigt at anbringe et barn umiddelbart efter barnets fødsel.

I dag er der allerede et tæt, tværfagligt samarbejde mellem de specialiserede ambulatorier i svangreomsorgen og andre relevante instanser igennem de forløb, hvor man er i tvivl om de kommende forældres forældrekompetencer. De sociale myndigheder kontaktes som følge heraf allerede under fødslen i de tilfælde, hvor man ved, at der efterfølgende vil være behov for forebyggende foranstaltninger, eventuelt tvangsfjernelse.

Overvejelserne omkring anbringelse uden samtykke inddrager samme forhold som beskrevet i afsnittene ovenfor. Det vil sige, at man igen skal balancere lovforslagets potentielle virkning op mod konsekvenserne af de gravides manglende egenomsorg og udeblivelse fra de forebyggende (og sundhedsfremmende) svangreundersøgelser.

Beskyttelse af kvindens ret til selvbestemmelse over egne krop

Vi bemærker, at lovteksterne flere steder italesætter 'det ufødte barn'.

Det er naturligvis vigtigt at sikre det voksende foster på bedst mulig vis. Dette skal dog balanceres op mod kvindens selvbestemmelsesret over egen krop; så længe fosteret ligger i moderens mave, har kvinden suveræniteten over egen krop.

Vi finder dette vigtigt at italesætte, især i den aktuelle situation, hvor der verden over sættes spørgsmålstejn ved denne suveræniteten gennem uhyggelige lovstramninger af kvinders adgang til fri abort.

Den her foreslåede lovændring kommer let til at påvirke denne balance, og det er væsentligt, at dette indtænkes retorisk. Især formuleringen under afsnit 5.2.2. (p 220) i udkastet til barnets lov er meget tæt på ikke at anerkende dette forhold. Det fremgår her, at forslaget 'har til formål at beskytte barnet i sager, hvor der foreligger åbenbar risiko for alvorlig skade på det endnu ufødte barns sundhed og udvikling efter fødslen'. Når der ikke skelnes mellem foster og barn i teksten, bliver konsekvensen af teksten, at man giver mulighed for tvangsbehandling af kvinden.

Vi håber, at der konsekvensrettes herefter.

...

Jordemoderforeningen står naturligvis til rådighed, såfremt der er behov for yderligere uddybning af vores høringssvar.

Med venlig hilsen

Anne-Mette Schroll

Forsknings- og udviklingskonsulent, jordemoder, cand.scient.san., ph.d.

Mail: ams@jordemoderforeningen.dk

Tlf : 4695 3403

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Fra: Jan Hempel (Jan.Hempel@politiforbundet.dk)
Titel: VS: Høring over udkast til følgelovforslag til Barnets lov
E-mailtitel: VS: Høring over udkast til følgelovforslag til Barnets lov (SM Id nr.: 571911)
Sendt: 31-05-2022 09:49
Bilag: Følgelovforslag.docx; Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf;

Til Social- og Ældreministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Politiforbundets jr.nr. 2022-00618.

Med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær

Gammel Kongevej 60, 11. sal
DK-1850 Frederiksberg

Tlf. +45 3345 5965

E-mail mail@politiforbundet.dk

Politiforbundet passer på dine data. Læs mere om vores behandling af dine oplysninger her <https://www.politiforbundet.dk/om-politiforbundet/politiforbundets-databeskyttelsespolitik>

Denne e-mail fra Politiforbundet kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen er kun beregnet for ovennævnte modtager(e). Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, beder vi dig venligst kontakte afsenderen og i øvrigt slette e-mailen, inkl. eventuelle kopier og vedhæftede dokumenter. På forhånd tak

Henvendelser kan rettes skriftligt til Politiforbundet. Der kan sendes sikkert til mail@politiforbundet.dk. Det forudsætter dog, at du selv har adgang til at sende fra sikkermail.

Fra: Jura og International <jurint@sm.dk>

Sendt: 25. maj 2022 18:29

Til: 3f@3f.dk; law@law.aau.dk; jura@au.dk; foreningen@adoption.dk; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; info@adoptionpolitik.org; Aniella Bonnichsen <aniellas.terapi@gmail.com>; postkasse@advokatsamfundet.dk; ac@ac.dk; 'amnesty@amnesty.dk' <amnesty@amnesty.dk>; kontakt@barnetstarv.nu; Viggo Spangsberg - Baglandet København <viggo@baglandet.org>; Pernille Lindegren <pernille@baglandet.org>; Svend@baglandet.org; Henrik@baglandet.org; irene@sonnes.eu; bupl@bupl.dk; bkf@bkchefer.dk; bf@boernesagen.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; dlf@dlf.org; Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>; kontaktdanner@danner.dk; Dansk Arbejdsgiverforening <da@da.dk>; drc@drc.ngo; dhf@danskhandicapforbund.dk; Dansk Psykolog Forening <dp@dp.dk>; formand@retspolitik.dk; ds@socialraadgiverne.dk; mail@danskeadvokater.dk; mail@danskefamilieadvokater.dk; Danske Regioner <Regioner@regioner.dk>; ds@socialraadgiverne.dk; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår <camilla@deanbragtesvilkar.dk>; dommerforeningen@gmail.com; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; dkr@dkr.dk; iian@nanoq.gl; Pia Brostrøm <pibr@domstol.dk>; Nina Palesa Bonde <NPB@domstol.dk>; Domstolsstyrelsen <post@domstolsstyrelsen.dk>; fabu@fabu.dk; Henrik Kastrup Pedersen <info@fadd.dk>; fh@fho.dk; Familieretshuset <post@familieretshuset.dk>; klaus@foa.dk; sek@fbu.dk; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; Foreningen Far <presse@foreningenfar.dk>; kontakt@morbarn.info; godfar@godfar.dk; post_kommunal@hk.dk; kake@domstol.dk; info@humanrights.dk; info@justitia-int.org; mail@jyskborneforsorg.dk; info@kfumsoc.dk; kl@kl.dk; lise.johansen@kvinderaad.dk; kvininfo@kvininfo.dk; 'info@krifa.dk' <info@krifa.dk>; jurfak@jur.ku.dk; post@boernogsamvaer.dk; sekretariat@lokk.dk; los@los.dk; lfbf@lfbf.dk; lfs@lfs.dk; amr@amr.dk; info@livsvaerk.org; lev@lev.dk; kontakt@levudenvold.dk; dadl@dadl.dk; info@mandecentret.dk; Ditte Reedt <ditte@mentorbarn.dk>; moedrehjaelpen@moedrehjaelpen.dk; PLF hovedmail <kontakt@plejefamilierne.dk>; Politiforbundet <mail@politiforbundet.dk>; redbarnet@redbarnet.dk; redbarnetungdom@redbarnetungdom.dk; Rigsombudsmanden i Grønland <ro@gl.stm.dk>; Rigsombudsmanden på Færøerne <ro@fo.stm.dk>; info@rigsrevisionen.dk; SIRI Rådet for Etniske Minoriteter <rem@siri.dk>; 'info@rodekors.dk' <info@rodekors.dk>; sand@sandudvalg.dk; landsforeningen@sind.dk; mail@sjaldnediagnoser.dk; sl@sl.dk; mail@sociallederforum.dk;

Social- og Ældreministeriet
Att. chefkonsulent Maria Schultz

Sendt til masz@sm.dk

Blegdamsvej 9
2100 København Ø

Afsnit 1141

Telefon 3545 3545
Mail Rigshospital.rigshospitalet@regionh.dk
Web www.rigshospitalet.dk

Sekretariat og Jura

Dato: 27. juni 2022

Rigshospitalets bemærkninger til udkast til følgelovforslag til forslag om barnets lov

Rigshospitalet takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til følgelovforslag til Barnets lov, hvori flytningen af bestemmelsen om Kennedy Centret fra serviceloven til sundhedsloven sker.

Ændringen findes i lovforslagets § 47, nr. 2.

Rigshospitalet har ingen indvendinger mod flytningen af bestemmelsen fra serviceloven til sundhedsloven.

Synsregistreret administreres af Afdeling for Øjensygdomme på Rigshospitalet og det anvendes til at registrere – med forældremyndighedens/værgens skriftlige samtykke – børn i alderen 0-17 år med nedsat synsfunktion. Formålet er at sikre, at børnene får den nødvendige hjælp til at kunne klare sig i hjemmet, skolen og institutionen. Det er kommunerne, der har ansvaret for, at de synshandicappede børn får den nødvendige hjælp, og derfor sendes oplysning fra Registeret til den lokale kommunale sagsbehandler.

Udover at sikre den rette og nødvendige hjælp til denne patientgruppe, rådgiver og vejleder Synsregisterets sekretariat synskonsulenter, familier og kommuner. Rådgivningen omfatter kontakt til socialpædagogisk og undervisningsmæssig vejledning, ligesom Synsregisterets sekretariat også kan rådgive og vejlede om den bedste behandling /optiske hjælpemidler og lignende.

Rigshospitalet ser derfor flytningen af bestemmelsen fra serviceloven til sundhedsloven som en tydeliggørelse af det vigtige sundhedsfaglige arbejde, som Afdeling for Øjensygdomme yder i forbindelse med administrationen af Synsregisteret.

Forskning er en kerneopgave i det danske sundhedsvæsen og sundhedsforskning giver ny viden om sygdom og behandling, som er med til at forbedre vores sundhedsvæsen og udvikle bedre diagnostisk og målrettet behandling. Det er derfor væsentligt og til gavn for patientgruppen, at der forskes inden for dette område i Danmark.

Rigshospitalet vil derfor opfordre til, at muligheden for forskning i Synsregisteret tydeliggøres, når bestemmelsen om Synsregisteret overgår til sundhedsloven. I forlængelse heraf opfordres der til, at der kommer en specifik lovhjemmel til videregivelse af oplysninger fra Synsregisteret til forskning. Det bør fremgå i bestemmelsen, hvem der har bemyndigelsen til at godkende videregivelsen.

*Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K*

Att. Charlotte Aastrup Poole og Maria Schultz

24. juni 2022

Høringssvar vedrørende udkast til forslag om Barnets Lov

Selveje Danmark har d. 25. maj modtaget en høring over udkast til forslag om Barnets Lov samt følgelovgivning på henholdsvis ca. 900 sider og 500 sider.

Selveje Danmark har med interesse læst udkastet, men med den begrænsede høringsperiode på kun en måned til et meget omfattende og komplekst lovmateriale, må der tages forbehold for nærværende høringssvar, som ikke nødvendigvis er fyldestgørende. Det kan derfor forventes, at Selveje Danmark vil have yderligere bemærkninger til lovmaterialet.

Politisk aftale om Børnene Først

I maj 2021 blev der indgået en bred politisk aftale om Børnene Først. En af aftalens initiativer var udarbejdelse af en ny Barnets Lov, som skal samle reglerne om støtte og hjælp til børn og unge med behov for særlig støtte ét sted, uanset om støttebehovet har afsæt i sociale problemer, en funktionsnedsættelse hos barnet eller andre sociale udfordringer.

Selveje Danmark støtter op om Barnets Lovs grundlæggende præmis om, at vi skal forebygge omsorgssvigt – ikke anbringelser, herunder intentionerne om at styrke børnenes rettigheder og inddragelsesmuligheder, skabe mere stabilitet og sikre bedre kvalitet i anbringelserne samt regelforenkle og afbureaukratisere nuværende lovgivning.

Barnets Lov: Manglende finansiering og kommunal forpligtelse

Men Selveje Danmark kan være i tvivl, om lovgivningens økonomiske fundament står mål med lovgivningens intentioner – om der er afsat den nødvendige økonomiske ramme til implementeringen af lovgivningen. Det er velkendt og dokumenteret, at økonomiske hensyn ofte tager forrang over faglige hensyn og borgerens behov. I en rundspørge foretaget af Altinget i 2021, svarede 72 procent af landets byrådsmedlemmer, at de oplever, at økonomiske hensyn jævnlige vægter

højere end hensynet til borgernes behov. Ligesom 7 ud af 10 socialrådgivere oplever, at økonomi trumfer faglighed på handicapområdet.

Samtidig er Selveje Danmark meget bekymret for, om kommunernes virkelighed kan honorere ønsket om et mere dynamisk sagsforløb med mere fleksible krav og mere rum til socialfaglige vurderinger. I Børnesagsbarometret fra 2022 fremgår det, at kommunerne i dag ikke lever op til de lovfaste krav i forhold til faglig udredning, inddragelse, valg af indsats og opfølgning. Krav som er rammesat af Lov om Social Service. Det problematiske opstår, når lovgivningen ikke bliver fulgt af de parter, hvis indsats er rammebestemt af lovgivningen.

Selveje Danmark har valgt ikke at kommentere på bestemmelserne om efterværn og plejefamilier, da det fremgår af den politiske aftale om Børnene Først, at der skal laves reformer på henholdsvis efterværns- og plejefamilieområdet. Selveje Danmark vil dog gerne benytte lejligheden til at henvise til Policy Labs anbefalinger til efterværnsområdet.

Partsstatus fra 10 år og øget inddragelse af barnet i egen sag

Med lovudkastet til Barnets Lov får børn selvstændig partsstatus fra 10 år, jf. § 140-141, dvs. barnet vil have ret til advokatbistand, vil skulle gøres bekendt med retten til at se sagens akter og til at udtale sig, samt vil have ret til at klage over en afgørelse. Det vil bl.a. sige, at børn fra 10 år får mulighed for selv at klage til Ankestyrelsen over en afgørelse om f.eks. ændret anbringelsessted.

Alder må ikke blive det afgørende kriterie

Selveje Danmark finder det generelt positivt, at lovgivningen giver barnet mulighed for at klage, da det vil understøtte, at det er saglige hensyn, der ligger bag kommunens beslutninger, snarere end f.eks. økonomiske hensyn alene eller samarbejdsproblemer kommune og anbringelsessted imellem.

Selveje Danmark vil dog samtidig gerne bemærke, at børn under 10 år grundet deres modenhedsniveau kan have vanskeligt ved at vurdere, hvad der er foreneligt med deres eget bedste, ligesom det er velkendt, at nogle af børnene i målgruppen ikke er alderssvarende.

Ministeriet beskriver i lovudkastets bemærkninger, at de er opmærksom på, at der kan være børn og unge, der pga. f.eks. deres alder, modenhed eller eventuelle psykiske funktionsnedsættelse ikke er i stand til at vurdere eller ikke kan give udtryk for, om f.eks. samvær med forældre eller netværk er til deres eget bedste, og at der kan være socialt udsatte børn og unge, der på grund af f.eks. loyalitet over for forældrene ikke giver udtryk for de ønsker, de har. Det understreges, at det derfor er vigtigt, at kommunalbestyrelsen i alle tilfælde foretager en konkret og individuel vurdering ud fra forholdene i den enkelte sag. Selveje Danmark støtter sig op af dette og mener ikke, at alder bør være det afgørende kriterie i forhold til partsstatus, men at den konkrete og individuelle vurdering må tage forrang.

Barnet må ikke blive ansvarliggjort for svære beslutninger

I lovudkastet fremgår det, at børnene nu får ret til at blive inddraget, og at barnets holdninger og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages, jf. § 5 stk. 3., inden der træffes beslutninger - en manglende tilvejebringelse og inddragelse af barnet eller den unges holdning og synspunkter vil udgøre en væsentlig mangel ved afgørelsen. Selveje Danmark støtter op om barnets og den unges ret til indflydelse på de forhold, som vedrører dem, men er samtidig opmærksom på, at det nye rettighedsfokus ikke må gøre barnet eller den unge ansvarlig for at træffe svære beslutninger – de må ikke få et større ansvar, end de kan bære. Dette præciseres også i lovudkastets bemærkninger:

”det er vigtigt, at aldersgrænsen for selvstændig partsstatus balancerer hensynet til på den ene side at give barnet en større, selvstændig stemme i sin egen sag, og på den anden side beskytte barnet imod at blive ansvarliggjort for beslutninger, som barnet på grund af sin alder, modenhed og eventuelle nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne ikke kan overskue konsekvenserne af.”

Selveje Danmark finder det dog bekymrende, at denne balancering af hensyn ikke adresseres yderligere, ligesom Selveje Danmark kan være bekymret for lovgivningens manglende rammesætning af, hvornår og hvordan barnet inddrages. I praksis bliver den formelle børnesamtale afskaffet.

Manglende rammesætning af inddragelsen

Selveje Danmark er skeptisk overfor, om den udvidede partsstatus vil føre til bedre inddragelse, da det er vanskeligt for mange børn og unge at tage initiativ til at kontakte relevante myndighedspersoner. Bedre inddragelse forudsætter et vedvarende arbejde og fokus på inddragelse i den daglige praksis på anbringelsesstederne, men det fokuseres der ikke på i lovteksten. Ligesom der ikke fokuseres på, hvordan børnene støttes i at bearbejde de oplysninger, som kommer med de nye rettigheder.

Det beskrives i lovudkastets bemærkninger, at *”det vil fortsat skulle være kommunens ansvar at sikre, at børn og unge får den nødvendige støtte til at udøve deres rettigheder, og at de får den rigtige hjælp.”*

Selveje Danmark efterlyser, at den ”nødvendige støtte til at udøve deres rettigheder” rammesættes, og at implementeringen af børnenes nye rettigheder følges op med de nødvendige ressourcer. Selveje Danmark er, som tidligere nævnt, kritisk overfor, om lovgivningens økonomiske fundament og kommunernes virkelighed kan honorere de nye rettigheder. Børnesagsbarometret fra 2022 viser f.eks., at kommunerne i dag har vanskeligt ved at overholde de fastsatte krav om inddragelse i Lov om Social Service, f.eks. er kravet om en samtale med barnet forud for afgørelse om en påtænkt foranstaltning kun overholdt i 55 procent af sagerne. Dette understreger desuden behovet for løbende opfølgning og kontinuerlig myndighedskontakt, hvilket også kommenteres på senere i høringssvaret.

Fokus på stabilitet, kontinuitet og sammenhæng

Selveje Danmark vil afslutningsvis gerne bemærke, at fokus må være på at skabe stabilitet, kontinuitet og sammenhæng og at en overbetoning af barnets rettigheder, indsigelsesmuligheder, klageadgange

mv. også kan risikere at skabe negative fokusbaserede konsekvenser for et udsat barn.

Ret til at anmode om en permanent anbringelse

Med lovudkastet til Barnets Lov sikres barnet en række nye rettigheder. Børn, som er fyldt 10 år, får bl.a. ret til at anmode om en permanent anbringelse, jf. § 67, stk. 1. Som nævnt tidligere mener Selveje Danmark, at en konkret og individuel vurdering af forholdene i den enkelte sag bør tage forrang over alderskriteriet. Selveje Danmark mener dog samtidig, at det er helt afgørende, at hvis barnet får mulighed for at anmode om en permanent anbringelse, skal der også være en stor sandsynlighed for, at det kan efterkommes, idet det kan føles som dobbeltsvigt for barnet, hvis det får en styrket ret til at anmode om noget så omkostningstungt som eksempelvis otte års anbringelse, og med stor sandsynlighed ikke får det.

Selveje Danmark mener, at tilknytning til anbringelsesstedet skal være en forudsætning for permanent anbringelse, hvorfor det er positivt, at det foreslås, at der indføres krav om, at den lovpligtige tilknytningsvurdering i sager om permanent anbringelse skal foretages af en autoriseret psykolog, jf. § 67 stk. 4., af hensyn til barnets eller den unges bedste og for at styrke barnets eller den unges og familiens retssikkerhed.

Selveje Danmark bemærker desuden, at lovudkastets nye rettigheder har et særligt fokus på barnets ønske om at frasige sig kontakt til sine forældre, men at der omvendt ikke er fokus på f.eks. barnets mulighed for at anmode om at udvide samværet med sine forældre. Selveje Danmark mener, at det skal fremgå at kommunalbestyrelsens opgaver i forbindelse med anbringelsen, jf. § 52, er at den skal understøtte forbindelsen til barnets vigtige relationer, f.eks. forældre, søskende, bedsteforældre mv.

Det er vigtigt, at barnet ved beslutning om en permanent anbringelse under hele forløbet får hjælp og støtte til at opbevare bedst mulige relation til forældrene og ligeledes på intet tidspunkt skal være bundet af en afgørelse omkring anbringelse barndommen ud, hvis barnet eller den unge ønsker noget andet på et senere tidspunkt.

Second opinion skal også gælde for børne- og ungehjem

Et skift i anbringelsessted er et af de største indgreb, man kan foretage for et anbragt barn. Skift skal være nødvendige for barnets udvikling, de skal være forberedte og planlagte. Selveje Danmark mener derfor, at det er positivt, at der indføres en second opinion i forbindelse med ændret anbringelsessted, jf. § 98, stk. 3, og hjemgivelse, jf. §101, således at plejeforældre, støttepersoner eller venskabsfamilier til børn under 10 år, der er anbragt, har ret til på barnets vegne at anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse om ændret anbringelsessted eller hjemgivelse, hvis barnet giver udtryk for ikke at være enig i dette.

Selveje Danmark finder det dog meget kritisabelt, at denne ret ikke også gælder for børne- og ungehjem, modsat venskabsfamilier og støttepersoner danner børne- og ungehjemmet de faktiske rammer for barnets hjem og har den kontinuerlige, daglige kontakt med barnet – ligesom det er tilfældet med plejefamilier.

Det fremgår af udkastet til loven, at anbringelsesstedet kan anmode Ankestyrelsen om en vurdering. Det er uklart hvilken retsvirkning en sådan vurdering har. Selveje Danmark ønsker, at Ankestyrelsen får beslutningskompetence i denne type sager. Ligesom det er Selveje Danmarks ønske, at anbringelsesstederne – herunder børne- og ungehjem - får partsstatus i forbindelse med anmodninger til Ankestyrelsen, således at anbringelsesstederne bliver tillagt de rettigheder, der følger med partsstatus.

Ny model med screening, afdækning og udredning skal være mere forpligtende

Selveje Danmark støtter op om principperne bag den nye model med screening, afdækning og udredning, jf. kapitel 3.:

- *Barnet og familien skal have hjælp langt hurtigere. I dag går der ofte 4 måneder (som er fristen for udredning i dag) eller længere.*
- *Barnet og familien skal opleve, at hjælpen kommer med det samme, og at der handles – det kræver et opgør med den passive undersøgelsesperiode, der eksisterer i dag.*
- *Udredningen skal derfor ske samtidig med, at kommunen hjælper barnet og er i kontakt med barn og familie, så der er tale om aktiv undersøgelsesfase, hvor rådgiver også lærer barnet at kende.*
- *For at hjælpen kan komme hurtigere i gang, og sagsbehandleren kan bruge tiden bedst muligt, skal der skelnes tydeligere mellem "lettere" og "tunge sager".*
- *Barnet skal inddrages bedre i udredningen. Afdækning af udfordringerne skal derfor ske sammen med barnet og familien.*
- *Udredningen skal både afdække ressourcer og udfordringer hos barn og familie.*

Men Selveje Danmark er kritisk overfor, om modellen i praksis kommer til at sikre en tidligere hjælp og styrke indsatsen over for børn og unge, således som det er intentionen. Med den høje grad af fleksibilitet og frihed i kommunerne er der nemlig større risiko for vilkårlighed og store forskelle kommunerne imellem, som kan true retssikkerheden i sagsbehandlingen.

Selveje Danmark mener derfor, at modellen skal være mere forpligtende - der skal stilles tydeligere krav til og rammer for dokumentation, inddragelse af barnet, den unge og forældre, tidsfrister mv. Det fremgår f.eks. ikke tydeligt nok, hvornår der bør foretages henholdsvis en afdækning, jf. § 19, eller en udredning, jf. § 20-22.

Selveje Danmark mener, at det er muligt at ramme modellen bedre ind og samtidig sikre rum for hurtig støtte og hjælp og socialfaglige vurderinger, hvor dokumentationskravene i sagsbehandlingen afspejler kompleksiteten af barnets eller den unges behov.

Behov for standarder ift. den løbende opfølgning

I lovudkastet er der ikke tiltænkt ændringer i retstilstanden ved det personrettede tilsyn, men der lægges op til mere fleksibilitet i kommunernes tilrettelæggelse af den løbende opfølgning.

Selveje Danmark vil gerne understrege, at de to tilsyn har forskellige sigter. Det præciseres i lovudkastets bemærkninger, at det personrettede tilsyn primært vil have fokus på anbringelsesstedet og på rammerne og personalet omkring barnet eller den unge, mens den løbende opfølgning skal have særskilt fokus på barnets eller den unges trivsel og udvikling.

Den løbende opfølgning taler altså ind i det overordnede formål med barnets lov, nemlig at det i højere grad skal være barnets eller den unges perspektiv, der skal være styrende for sagsbehandlingen og indsatserne. Med afsæt i opfølgningen skal kommunerne inddrage og lytte til barnets eller den unges ønsker, som skal være styrende for de konkrete mål i barnets plan. Den løbende opfølgning er således også afgørende i forhold til myndighedernes vurdering af, om de iværksatte foranstaltninger understøtter barnets trivsel og udvikling.

Det bekymrer derfor Selveje Danmark, at der i lovudkastet ikke bliver stillet krav til den løbende opfølgning, som i gældende lovgivning skal føres efter henholdsvis tre og seks måneder.

Selveje Danmark noterer sig, at der i bemærkningerne står, at *"Ministeriet finder i den forbindelse, at de lovfastsatte frister imod hensigten kan risikere at sætte en minimumsstandard, bl.a. fordi det er de lovfastsatte frister, som kommunerne måles på i f.eks. Børnesagsbarometret. Også i dette lys er det ministeriets opfattelse, at der bør gores op med de lovfastsatte krav om opfølgning efter hhv. tre og seks måneder."*

Selveje Danmark mener omvendt, at minimumskrav kan være nødvendige i den kommunale virkelighed, hvilket de deltagende kommuner i kulegravningen på området også slutter op om, jf. lovudkastets bemærkninger. Børnesagsbarometret fra 2022 viser, at kommunerne i dag kun i 55 procent af sagerne overholder kravet om opfølgning inden de første tre måneder, og kun i 41 procent af sagerne følger op med højst seks måneders mellemrum. Samtidig fremgår det, at kommunerne i 38 procent af sagerne ikke opfylder kravet om det personrettede tilsyn. Som ministeriet også selv klargør i lovudkastets bemærkninger, er det ikke lovgivningens hensigt, at de lovfastsatte frister sætter en minimumsstandard, det er snarere kommunerne der i deres praksis betragter dem som minimumskrav.

Lovudkastets § 8 stk. 2. lyder, at *"Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge arbejdet med det enkelte barn eller unge og familie med færrest mulige fagprofessionelle voksne om barnet."* I

bemærkningerne understreges det, at princippet om færrest mulig voksne omkring barnet skal sikre, at barnet eller den unge så vidt muligt oplever kontinuitet og stabilitet i kontakten med kommunen og de fagprofessionelle. I forlængelse heraf kan der velsagtens argumenteres for, at dette netop kræver en kontinuerlig kontakt.

Selveje Danmark slutter op om, at der skal være en vis grad af fleksibilitet i kommunernes opfølgning, der tager højde for de enkelte sagers tyngde og kompleksitet. Men det er allerede sikret i Lov om Social Services bestemmelser.

Selveje Danmark mener desuden, at Børnesagsbarometret stadig skal følge op på kommunernes opfølgning – både det personrettede tilsyn og den løbende opfølgning.

Tvangsadoption

Den nye lovgivning lægger op til en stigning i antallet af sager, hvor tvangsadoption skal overvejes. Tvangsadoption skal nu overvejes, jf. § 69, i følgende situationer:

- *Ved indstilling til borne- og ungeudvalget om tvangsanbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter §§ 47 og 49.*
- *Ved indstilling til borne- og ungeudvalget om opretholdelse af en anbringelse efter § 50.*
- *Når Ungdomskriminalitetsnævnet har truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Stk. 2.*
- *Når en forælder til et barn eller en ung, der er anbragt eller er blevet bortadopteret på grund af manglende forældreevne, venter endnu et barn, skal kommunalbestyrelsen overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i det kommende barns opvækst taler for, at dette barn gennem adoption får en ny familie.*

Selveje Danmark vil gerne advare imod, at tvangsadoption bliver en almindelig foranstaltning. Mellem 2009 og 2015 er der gennemsnitligt blevet tvangsadopteret to børn om året. Efter 2015 er der i gennemsnit tvangsadopteret otte børn pr. år. I stedet for at lempe kravene burde man i højere grad koncentrere sig om at udvikle bedre anbringelser med færre konflikter og sammenbrud, som sikrer at anbragte børn får stabile og gode liv.

Selveje Danmark kan desuden være i tvivl om muligheden for at adoptere et barn før fødslen strider imod FN's Børnekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Både Italien og Norge er blevet underkendt for beslutninger om tvangsadoption, fordi der ikke var gjort nok for at give relationer mellem barn og forældre en chance. Danmark vil løbe samme risiko.

I forlængelse heraf bekymrer det Selveje Danmark, at lovudkastet ikke har nogle overvejelser i forhold til barnets behov for kontakt til og bevarelse af vigtige relationer ved tvangsadoption, herunder forældre, søskende, bedsteforældre mv. Barnet skal sikres en medbestemmelse i forhold disse relationer.

Endelig kan Selveje Danmark være bekymret for, at økonomi i praksis kommer til at spille en for stor rolle, og at tvangsadoption bliver en mulighed for at indhente kommunale besparelser, da kommunen sparer udgiften til en anbringelse i familiepleje eller på et børne- og ungehjem. I medierne har der de seneste år floreret flere eksempler herpå.

Selveje Danmark så gerne, at ministeriet udarbejdede et overslag over, i hvor mange flere sager tvangsadoption skal overvejes, hvis lovudkastet gennemføres i sin nuværende form, og i forlængelse heraf en vurdering af om der i dag er et tilstrækkeligt antal forældre, der er interesserede i at adoptere.

Der skal føres kontrol med venskabsfamilier og støttepersoner

Med lovudkastet får udsatte børn og unge anbragt i et børne- og ungehjem ret til et tilbud om en støtteperson, jf. § 53, og en venskabsfamilie, jf. § 54, som de selv vælger, enten i familien eller netværket, eller hvor civilsamfundet og frivillige organisationer træder til. Kommunerne får pligt til at sørge for dette tilbud til alle i et børne- og ungehjem, der ønsker det og er i stand til at tage imod det.

Selveje Danmark støtter op om børnenes mulighed for ekstra støtte, men kan være bekymret for at støtten bliver midlertidig eller ikke bliver tilbudt i et tilstrækkeligt omfang. Ligesom Selveje Danmark kan være bekymret for, at forslaget om venskabsfamilier og støttepersoner mere er et symptom på, at anbringelsesstederne i dag ikke har de nødvendige økonomiske og faglige ressourcer, og opgaverne derfor systematisk flyttes til frivillige personer og familier.

I forlængelse heraf er Selveje Danmark også bekymret for, at der med de nye bestemmelser ikke følger et tilsyn med venskabsfamilier og støttepersoner. Når forpligtende lovgivning bringer nye voksne ind i de anbragte børn og unges liv skal det sikres, at de nye voksne har de rette intentioner og kompetencer.

Selveje Danmark ønsker, at der i loven skal fastsættes en kontrol med venskabsfamilier og støttepersoner samt en godkendelsesproces. Herudover bør det naturligvis være et krav, at familierne afleverer børneattest. Det ligger i tråd med lovudkastets forslag om, at det skal være en forudsætning for at modtage psykologbehandling uden samtykke i regi af civilsamfundsorganisationer, jf. § 41 stk. 2., at behandlingen ydes af en autoriseret psykolog.

Netværksplejefamilier skal underlægges socialtilsynet

Lovudkastet lægger op til, at mulighederne for at blive netværksplejefamilie skal udvides. Selveje Danmark kan være bekymrede for den situation, hvor en højere andel af anbragte børn bliver anbragt i netværksplejefamilier, som ikke er underlagt socialtilsynets godkendelse, men blot godkendes af den stedlige kommune. Selveje Danmark foreslår derfor, at netværksfamilier underlægges socialtilsynet.

Vedrørende § 43 – videreførelse af Lov om Social Service, § 66

I lovudkastets § 43 fremgår det, at børn og unge kan anbringes på følgende anbringelsessteder:

- 1) *Almene plejefamilier.*
- 2) *Forstærkede plejefamilier.*
- 3) *Specialiserede plejefamilier.*
- 4) *Netværksplejefamilier.*
- 5) *Egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem.*
- 6) *Børne- og ungehjem, jf. stk. 3.*
- 7) *Pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.*

Til sammenligning med Lov om Social Service, § 66, har ministeriet slået opholdssteder (6) og døgninstitutioner (7) sammen til børne- og ungehjem. I lovudkastets bemærkninger fremgår det, at der ikke er tiltænkt ændringer i retstilstanden, og at der alene er tale om redaktionelle ændringer. Men i lovudkastets § 43 stk. 4 skelnes der ikke mellem opholdssteder og døgninstitutioner, i stedet refereres der til børne- og ungehjem, som *"efter stk. 3 kan oprettes og drives af kommuner, jf. § 12, eller af regioner, jf. § 13, stk. 1, nr. 2 og 3, og § 13, stk. 6, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med."*

Den nye bestemmelse svarer ikke til de gældende regler i servicelovens § 66 stk. 3. og vil i praksis ændre retstilstanden for opholdssteder. Selveje Danmark har været i dialog med ministeriet herom og forventer, at lovforslaget fremsættes, så § 43 stk. 4 svarer til servicelovens § 66 stk. 3.

Afsluttende bemærkninger

Selveje Danmark vil afslutningsvis gerne fremhæve, at det forventes, at der bliver evalueret på Barnets Lov med fokus på effekter for børn, forældre og indsatssteder, som det også fremgår i den politiske aftale om Børnene Først.

Selveje Danmark vurderer, at det kræver yderligere midler, hvis lovgivningens økonomiske fundament skal stå mål med lovgivningens intentioner. I regeringens udspil *Et liv med ligeværdige muligheder – en styrket specialisering for børn, unge og voksne med handicap eller sociale problemstillinger* (2022), foreslås det at tilføre yderligere midler til den eksisterende kvalitetsramme, der skal højne

kvaliteten på opholdssteder og døgninstitutioner for udsatte børn og unge. I Selveje Danmark mener vi, at det er helt afgørende, hvis Barnets Lov skal have den ønskede effekt om at styrke børnenes rettigheder og inddragelsesmuligheder, skabe mere stabilitet og sikre bedre kvalitet i anbringelserne.

Selveje Danmark støtter desuden op om Dansk Erhvervs høringssvar, herunder bemærkningerne i forhold til det driftsorienterede tilsyn og større tillid og gennemsigtighed i grundlaget for de kommunale takster.

Med venlig hilsen

Jon Krog
Branchedirektør

SELVEJE DANMARK

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Brolæggerstræde 9
1211 København K

Telefon 72 48 60 00
Fax 72 48 60 01
Email: sl@sl.dk

24-06-2022

Hørings svar fra Socialpædagogerne til udkast til forslag om barnets lov samt følgelovgivning

Socialpædagogerne har modtaget en høring over udkast til forslag om barnets lov samt følgelovgivning. Socialpædagogerne modtog ca. 904 siders høringsmateriale d. 25. maj, som samme dag blev suppleret med høring af følgelovgivning på 482 sider. Dette høringssvar gives derfor med forbehold for høringsperiodens begrænsede længde og dermed begrænset mulighed for at gå bredere ind i lovens konsekvenser og detaljer.

Der blev i maj 2021 indgået en aftale om Børnene Først. Som en del af aftalen skal der udarbejdes en ny barnets lov for børn og unge med behov for særlig støtte som følge af sociale udfordringer eller nedsat funktionsevne.

I gennemgangen af Barnets Lov er bestemmelser om efterværn og eksisterende bestemmelser om plejefamilier ikke kommenteret i forventningen om at bestemmelserne ændres i forbindelse med kommende reformer af efterværns- og plejefamilieområdet, jf. Børnene Først.

En række af de nye elementer, som blev aftalt i Børnene Først, bliver en del af Barnets Lov. For Socialpædagogerne har det især været vigtigt at sikre, at vi som samfund med den nye lov bliver bedre til at:

- forebygge omsorgssvigt og give den rigtige indsats fra start
- en anbringelse er for nogle børn det mest forebyggende
- styrke kvaliteten i anbringelserne
- øge inddragelsen af både børn og anbringelsessted

Socialpædagogerne mener generelt, at intentionerne i loven om bedre og tidligere indsats for udsatte børn og familier, færre skift og mere stabilitet, flere rettigheder til børnene og bedre kvalitet i anbringelserne er den helt rigtige retning at gå. Men Socialpædagogerne mener ikke, at de afsatte midler til implementering og større kvalitet står mål med, hvad der kræves af indsatsen. Der skal følge økonomi med, hvis vi skal leve op til intentionerne fra Børnene først. Det kræver socialpædagogisk faglighed at skabe et børneliv med autentisk omsorg fra voksne, stabile rollemodeller, kærlighed, fritidsliv og fællesskaber uden for anbringelseshjemmet. Skal anbragte børn og unge have bedre mulighed for at deltage i fællesskaber, i fritidsaktiviteter,

dyrke sport og venskaber kræver det at der er flere ansatte voksne. Skal vi sikre at flere børn og unge anbringes på et tidligere tidspunkt kræver det at økonomien er til stede i kommunerne. Ressourcer, som ikke er til stede i dag, og som heller ikke bliver fundet i forbindelse med loven.

Lov om Social Service sætter faktisk de rette rammer for arbejde med udsatte børn og unge. Problemet opstår, når den ikke bliver fulgt af de parter, hvis indsats er rammebestemt af lovgivningen. Dette problem kan Socialpædagogerne ikke se bliver ændret nævneværdigt med Barnets Lov.

Og så er det ikke nok med en lov, der stiller de rigtige rammer op, når 37 pct. af de ansatte på anbringelsesstederne i 2020 er ufaglært, og andelen af socialpædagoger er faldet fra 58 pct. i 2015 til 50 pct. i 2020. Der er behov for, at den socialpædagogiske faglighed styrkes på pædagoguddannelsen og sættes i spil der, hvor vi hjælper udsatte og sårbare børn og unge. Skal vi nå de socialpolitiske visioner, som blev aftalt i Børnene Først, er denne lov ikke nok.

1. Vi skal forebygge omsorgssvigt og give den rigtige indsats fra start

I aftale om Børnene Først fremgår *"Vi skal stå på børnenes side, så snart vi opdager svigtet. Det gør vi ikke, hvis vi starter nederst på "indsatstrappen" fremfor at give den rigtige indsats fra start. For eksempel ser nogle kommuner en anbringelse som absolut sidste udvej og et tiltag, der først tages i brug, når alle andre muligheder er udtømte. (...) Derfor vil parterne tydeliggøre i lovgivningen, at en anbringelse for nogle børn kan være den nødvendige indsats til at forebygge mistrivsel, og at anbringelse dermed kan være den rettidige indsats."*

I dag anbringes de fleste børn og unge når de er blevet teenager - i mange tilfælde for sent. Det skader ikke alene barn og familie, men kan også være fordyrende da der skal sættes ind med en mere indgribende og langt dyrere foranstaltning end hvis der var grebet tilstrækkeligt ind tidligt.

Socialpædagogerne støtter derfor intentionerne fra Børnene Først om, at børn og unge anbringes udenfor hjemmet, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, eller når der er en åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade.

Det er positivt, at man med Barnets Lov går væk fra tankegangen om at starte nederst på indsatstrappen ved at fjerne formuleringen om mindsteindgrebsprincippet i servicelovens § 46, stk. 2: støtten skal være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i det nære miljø. Dermed er det blevet præciseret, at forebyggelse skal bruges til at bekæmpe børns mistrivsel og ikke må være en forhindring for anbringelser.

Socialpædagogerne vil anbefale, at det skrives ind i Barnets Lov, at anbringelse kan ske forebyggende og ikke først, når andre muligheder for indsatser er udtømt.

Samtidig med en anbringelse af barnet skal der ske en indsats for resten af familien. Det er afgørende for barnets trivsel, at forældrene får støtte og hjælp til at arbejde med deres problematikker og til at holde kontakten til barnet. Socialpædagogerne ser ingen modsætning heri snarere det modsatte. Et samlet perspektiv på støtten til familien mangler i loven, og vi mener det skal med, hvis vi skal nå intentionen om at varetage barnets behov og være på barnets side. Langt de fleste børn som er anbragt, har kontakt til familien og hjælper man ikke

familien står den unge ofte i en situation, hvor forældrene fortsat har massive problemer og i disse tilfælde er det den enkelte, der ofte må påtage sig et stort ansvar. I den forbindelse er det positivt, at reglerne om forældrehandleplan gøres klarere, så det sikres, at der skal udarbejdes en forældrehandleplan.

2. Tvangsadoption før fødslen- forældrene kan ikke tages ud af ligningen

Den nye lovgivning ligger op til en stigning i antallet af sager, hvor tvangsadoption skal overvejes. Den foreslåede mulighed for at adoptere et barn før fødslen vil ikke ændre betingelserne for adoption uden samtykke. Der vil dog skulle tages højde for, at der er tale om en meget indgribende afgørelse, der træffes på et ikke fuldstændigt oplyst grundlag, da der i sagens natur hverken foreligger oplysninger om barnet eller om forholdet mellem barnet og forældrene, ligesom myndighederne ved afgørelsen om at frigive barnet til adoption inden fødslen reelt aldrig har arbejdet for genforening mellem barnet og forældrene.

Som oftest er en tvangsadoption en lukket adoption uden mulighed for kontakt med de biologiske forældre, søskende eller bedsteforældre. Lovforslaget bakker op om denne tradition med lukkede adoptioner. Det er et voldsomt indgreb at fjerne et barn uden at have haft mulighed for at teste og udvikle forældrenes forældreevne. Socialpædagogerne vil gerne advare om, at tvangsadoption før fødslen ikke bare må blive en almindelig indsats i den socialpolitiske værktøjskasse. Tvangsadoptioner må ikke blive dem nemme vej ud af udfordringen med at rekruttere plejefamilier. I stedet skal vi investere i plejeanbringelser. Det vil kunne give markant forbedrede resultater for børns og unges livskvalitet, men det kræver, at der aftales vilkår, tilbydes gode forhold for plejefamilier, at de er fagligt klædt på til den plejeopgave de påtager sig, at de har adgang til specialiseret rådgivning samt veluddannede sagsbehandlere, som har ordentlig tid til at sørge for det rigtige match mellem barn og plejeforældre.

Med følgeloven etableres en initiativret for nationalt adopterede børn, der er fyldt 12 år, til at anmode Familieretshuset om at igangsætte en proces med henblik på at etablere kontakt mellem barnet og de oprindelige slægtninge. Dette er imidlertid ikke det som er aftalt i Børnene Først, hvor der står "initiativret til at rejse en sag om kontakt".

I praksis blev der ikke i nogen af adoptionerne i 2021 fastsat samvær eller kontakt med forældre eller andre fra familien. Spørgsmålet er også om dette vil ændre sig med den nye ret til at sætte en proces i gang. Socialpædagogerne kunne ønske sig at det fremgik af Barnets Lov at adopterede børn og unge har en klar ret til at kende sine slægtninge og helst fra fødslen, så længe barnets tav prioriteres først.

Det er dokumenteret, at selv om forældre ikke kan være far og mor på den måde, de fleste forstår rollen, så er det vigtigt, at de spiller en rolle i børnenes liv. Ligesom mange anbragte børn, der ikke har haft kontakt til deres forældre under anbringelsen, søger tilbage dertil, når de fylder 18 og anbringelsen ophører, vil adopterede også have et behov for kendskab til deres forældre. Den dør lukker man ved at tage forældrene ud af ligningen med adoption før fødslen. Udgangspunktet er altid børnene, og det er for deres skyld, at de biologiske forældre skal være en del af deres liv, hvis det overhovedet er muligt i forholdt til barnets tarv. Det kræver, at vi også tager hånd om forældrene og deres problemer.

En lukket tvangsadoption uden mulighed for at have en kontakt (som selvfølgelig skal foregå i professionelle rammer) til de biologiske forældre er en voldsom og alvorlig beslutning. Og de seneste to års tvangsadoptioner viser, at det er sådan det foregår mest. Socialpædagogerne

vil gerne stille spørgsmålstegn ved om det er i barnets tarv, fordi det er meget voldsomt at tage forældrene helt ud af ligningen, når en adoption er nødvendig.

Endelig må man være opmærksom på, at muligheden for tvangsadoption øger risikoen for, at kommende forældre flytter til udlandet for at undgå en tvangsadoption, der tegner sig foran dem. Med alle de problemer for barnet, det rejser.

På denne baggrund er det desto vigtigere at få afklaret om de nye bestemmelser er konventionstridigt og overholder Danmarks forpligtelser i forhold til barnets bedste og retten til familieliv efter FN's konvention om barnets rettigheder og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Både Italien og Norge er blevet underkendt for beslutninger om tvangsadoption, fordi der ikke var gjort nok for at give relationer mellem barn og forældre en chance. Danmark vil løbe samme risiko.

3. Øget inddragelse af børn og partsstatus for børn

Det er positivt at barnets stemme i egen sag styrkes gennem ret til at bede om en vurdering af anbringelse, bede om en permanent anbringelse, sige nej til samvær, ret til at vælge rammerne for samvær og ret til psykologbehandling uden samtykke. Men bedre inddragelse og partsrettigheder ned til 10 år forudsætter et stort arbejde i den daglige praksis, men det fokuserer loven ikke på.

Socialpædagogerne er bekymret for at lovgivningens manglende rammesætning af, hvornår og hvordan barnet inddrages, vil føre til, at barnet ikke bliver inddraget mere end i dag. For i praksis bliver den formelle børnesamtale afskaffet. I dag er kravet om en samtale med barnet om en påtænkt foranstaltning – eksempelvis en anbringelse – før kommunen træffer afgørelse, kun overholdt i 57 procent af sagerne. Efter Socialpædagogernes opfattelse er det derfor også tvivlsomt, om de nye rettigheder i Barnets Lov overhovedet vil blive brugt efter hensigten fordi kommunen allerede i dag tilsidesætter.

Socialpædagogerne er bekymret for selvstændig partsstatus fra 10 år. Det står i bemærkningerne, at ministeriet *"i den forbindelse er opmærksom på, at det er vigtigt, at aldersgrænsen for selvstændig partsstatus balancerer hensynet til på den ene side at give barnet en større, selvstændig stemme i sin egen sag, og på den anden side beskytte barnet imod at blive ansvarliggjort for beslutninger, som barnet på grund af sin alder, modenhed og eventuelle nedsatte fysiske eller psykiske funktionsevne ikke kan overskue konsekvenserne af."* Det er bekymrende, at denne balancering ikke adresseres – for hvad er rammerne i praksis? Med partsstatus følger retten til at blive hørt, men der følger også en række informationer, som børn på 10 år ikke vil være i stand til at håndtere. Hvis man ikke sætter rammerne op, risikerer man, at det er barnet, der skal tage ansvar for sit eget liv, men også familiens liv. Det fremgår ikke, hvem der skal sørge for at tage hånd om de øget informationer, som følger med, når barnet høres og inddrages som part i sin sag? Socialpædagogerne efterlyser, at der i loven sættes tydelige rammer op for, hvordan der kan ske en bearbejdning og opfølgning op på de oplysninger, som barnet får tilgang til.

Det er Socialpædagogernes opfattelse, at det er anbringelsesstederne, som i det daglige har relationer og kontakt med barnet. Derfor er det også her, man kan og skal give oplysningerne om de nye rettigheder til børnene og hjælpe med at bearbejde de oplysninger for barnet, som skulle komme med de nye rettigheder (hvilket de også gør i dag med eksisterende rettigheder). Det er derfor også anbringelsesstederne, som i praksis kommer til at skulle

henvise til børnenes sagsbehandler. Det er i forvejen vanskeligt for mange børn at tage initiativ til at kontakte myndighedspersoner, civilsamfundsorganisationer og -personer og det vil det også være med Barnets Lov.

4. Venskabsfamilier og støttepersoner

Med Barnets Lov får alle udsatte børn og unge anbragt i et børne- og ungehjem ret til et tilbud om en venskabsfamilie, som de selv vælger, enten i familien eller netværket, og hvis dette ikke er muligt, så skal civilsamfundet og frivillige organisationer træde til. Kommunerne får pligt til at sørge for dette tilbud til alle anbragte børn og unge, der ønsker det og er i stand til at tage imod det. Intentionen med bestemmelserne er, at alle anbragte børn og unge får mulighed for at opleve, "hvad det vil sige at være del af en helt almindelig familie".

Med ca. 4.300 børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet på døgninstitution eller opholdssted, kan Socialpædagogerne være tvivlende overfor om der overhovedet kan findes nok venskabsfamilier. Socialpædagogerne frygter, at venskabsfamilierne bliver midlertidige eller aldrig bliver tilbudt i et tilstrækkeligt omfang. Bliver venskabsfamilien endnu en relation ud af mange udover relationer på anbringelsessted, biologisk familie, netværk mv.? Vi ved, at de anbragte børn og unge på døgninstitution eller opholdssted er dem, som er mest belastet blandt de anbragte. Hvor mange frivillig, uden uddannelses- og erfaringsmæssige forudsætninger, er klar til at rumme og give kærlighed til et anbragt barn med alt, hvad det fører med sig? Og risikerer en venskabsfamilie at blive endnu en brudt relation, fordi de frivillige i venskabsfamilien og barnet ikke kan holde relationen på sigt? Det er mere bæredygtigt, at socialpædagoger og plejefamilier hjælper barnet til at deltage i og holde ved etablerede civilsamfundsaktiviteter – fx fodboldklubben eller musikskolen – hvor relationer dannes mere "naturligt" til fx den far, der er fodboldtræner eller venindes mor, der tager børnene med til koncert.

Socialpædagogerne ser grundlæggende det sted, hvor man er anbragt, som ens hjem. Det betyder også, at det skal fungere som sådan. Det er her man bør opleve, hvad det vil sige at være i en familie og fællesskab. Ting som er og bør være til stede på de anbringelsesstederne i dag, men som udfordres af mindre faglighed og færre ressourcer. Socialpædagogerne kan være bange for, at forslaget om venskabsfamilier og støttepersoner mere er et symptom på, at anbringelsesstederne i dag ikke har de nødvendige økonomiske såvel som faglige ressourcer, og at opgaverne derfor i stedet systematisk flyttes til frivillige personer og familier. Det er en problematisk udvikling, hvis der ikke sættes de rette rammer op.

Socialpædagogerne er bekymret for, at der med de nye bestemmelser ikke følger et tilsyn med venskabsfamilier og støttepersoner. Når vi gennem forpligtende lovgivning bringer nye voksne ind i de anbragte børns og unges liv, skal vi sikre os, at de nye voksne har de rette intentioner og kompetencer. Ligesom psykologbehandling i civilsamfundsorganisationer skal ydes af en autoriseret psykolog, ønsker Socialpædagogerne, at der i loven bør være en form for kontrol med venskabsfamilier og støttepersoner samt en godkendelsesproces. Herudover bør det naturligvis være et krav, at familierne afleverer børneattest.

Socialpædagogerne er desuden bekymret for de børn, som ikke har "mulighederne", og derfor ikke får chancen for at opleve, "hvad det vil sige at være del af en helt almindelig familie". (medmindre denne vision ikke gælder for livet på en døgninstitution/opholdssted). Stiller man ikke et alternativ op til venskabsfamilier og støttepersoner risikerer man at de allersvageste børn og unge ekskluderes.

5. Netværksplejefamilier

Mulighederne for at blive netværksplejefamilie udvides med Barnets Lov. Socialpædagogerne kan være bekymrede for den situation, hvor en højere andel af anbragte børn bliver anbragt i netværksplejefamilier, men hvor disse familier ikke er underlagt socialtilsynets godkendelse, men blot godkendes af den stedlige kommune. Socialpædagogerne foreslår, at netværksfamilier underlægges socialtilsynet.

I dag er udgangspunktet, at en netværksanbringelse skal være udgiftsneutral for netværksplejefamilien, og at kommunen skal afholde udgifter, således at familien kan opretholde sin tidligere levestandard, og at plejebarnet kan deltage i familielivet på lige fod med familiens andre medlemmer. I lovforslaget lægges der op til, at en netværksplejefamilie udover kost og logi-beløbet kan få dækket op til 20.000 årligt uden dokumentation. Socialpædagogerne er bekymret for at denne 20.000 kroners grænse fejlagtigt kan betragtes som en absolut øvre grænse. Det er derfor Socialpædagogernes opfattelse, at det eksplicit bør fremgå, at der kan dækkes udgifter udover 20.000 kroner mod dokumentation. Socialpædagogerne mener endvidere, at bestemmelsen om mulighed for at frasige sig omkostningsbeløbet bør udgå, da det lægger et uhensigtsmæssigt pres på netværksplejefamilien. Endvidere bør de 20.000 kroner pristalsreguleres.

6. Second opinion

Et skift i anbringelsessted er et af de største indgreb, man kan foretage for et anbragt barn. Skift skal være nødvendige for barnets udvikling og trivsel. Skift skal være forberedte, planlagte, skal give mening også for barnet. Socialpædagogerne mener derfor, det er positivt, at der indføres en second opinion i forbindelse med ændret anbringelsessted (jf. §98, stk. 3) og hjemgivelse (jf. §101), således at børn under 10 år anbragt ved plejefamilier har ret til – på barnets vegne at anmode Ankestyrelsen om en vurdering af kommunalbestyrelsens afgørelse om ændret anbringelsessted eller hjemgivelse. I Socialpædagogernes seneste undersøgelse (2021) blandt medlemmer, der arbejder som plejefamilie, oplevede mere end hver fjerde plejefamilie, der i 2012 eller 2019 måtte give et plejebarn fra sig, at de ikke blev hørt i sagen. I samme undersøgelse angiver vores plejefamilier, at mere end 20 pct. af plejebørnene, der oplevede skift eller blev hjemsendt, ikke blev hørt i deres sag. Derfor er det helt afgørende, at den nye Barnets lov sikrer anbragte børn og plejefamiliers stemme. Det fremgår af udkastet til loven, at anbringelsesstedet kan anmode Ankestyrelsen om en vurdering. Det er uklart, hvilken retsvirkning en sådan vurdering har. Socialpædagogerne vil fremhæve, at Ankestyrelsen normalt træffer afgørelser, der har bindende virkning. Socialpædagogerne ønsker, at Ankestyrelsen får beslutningskompetence i denne type sager. Det er endvidere Socialpædagogernes ønske, at anbringelsesstederne får partsstatus i forbindelse med anmodninger til Ankestyrelsen, således at anbringelsesstederne bliver tillagt de rettigheder, der følger med partsstatus.

Venlig hilsen

Verne Pedersen
Forbunds næstformand

Social- og Ældreministeriet
Alene fremsendt via. e-mail til:
masz@sm.dk

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

Dato: 27-06-2022

Sagsnr: 00.15.00-A00-28-22

Socialtilsyn Hovedstadens høringssvar til udkast til følgelovforslag til barnets lov

Social- og Ældreministeriet fremsendte den 25. maj 2022 udkast til følgelovforslag til barnets lov i høring. På baggrund heraf har Socialtilsyn Hovedstaden følgende bemærkninger:

Fast-track ordning i socialtilsynsloven

Socialtilsynet finder det positivt, at der i lov om socialtilsyn er opsat så tydelige kriterier i den foreslåede § 5 b, stk. 1, nr. 1-4, og stk. 2, for hvornår en kommune kan anmode socialtilsynet om fast track for godkendelse af plejefamilier.

Venlig hilsen

Malene Larsen

Jurist

Socialtilsyn Hovedstaden

www.socialtilsyn.frederiksberg.dk/

Social- og Ældreministeriet
Att. Maria Schultz
Holmens Kanal 22
1060 København K

Fremsendes alene pr. e-mail: masz@sm.dk

22. juni 2022

Høringssvar forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love

Socialtilsyn Midt takker for muligheden for at afgive høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love.

Det fremgår af forslaget, at der foreslås en fast-track ordning for godkendelse af plejefamilier. Ordningen indebærer, at en anbringende kommune under helt særlige omstændigheder vil kunne anmode et socialtilsyn om at undergive en anmodning om godkendelse som plejefamilie en særlig hurtig behandling og træffe afgørelse inden for en periode på seks uger. Det er bl.a. en forudsætning, at kommunalbestyrelsen uden resultat har afsøgt andre muligheder for anbringelse i en godkendt plejefamilie, at plejefamilien ikke i forvejen er godkendt af socialtilsynet, og anbringelsen i den konkrete plejefamilie derfor kun vil kunne opretholdes i seks uger.

Ministeriet finder, at der er behov for at etablere en ordning, hvor socialtilsynet kan godkende familier hurtigt i de særlige tilfælde, hvor det måtte være nødvendigt at placere et barn akut i en plejefamilie, der ikke er godkendt, så barnet ikke skal skifte anbringelsessted, og så færre akutanbragte børn oplever skift i anbringelsessted inden for de første to måneder.

Ministeriet finder det desuden vigtigt at understrege, at en sådan ordning ikke må betyde, at de plejefamilier, der godkendes i en sådan ordning, ikke skal opfylde de almindelige krav, som stilles til plejefamiliers kvalitet i forbindelse med godkendelse og løbende tilsyn.

Socialtilsyn Midt ønsker, i relation til ovenstående, afklaring af om socialtilsynet derved skal tilbyde grundkursus inden for en periode på 6 uger til den enkelte ansøger.

Socialtilsynet kan være bekymret for, at den refleksion for plejefamilien, der er forbundet med den proces, en plejefamilie under et almindeligt godkendelsesforløb har mulighed for at foretage, vil forsvinde, når godkendelsen skal ske inden for kort tid. Det er derfor socialtilsynets bekymring, at plejefamilien ikke når at gøre sig grundige overvejelser om, hvad det vil sige at være plejefamilie, og at der derved kan opstå flere sammenbrud.

Hvis der måtte være nogle spørgsmål til Socialtilsyn Midts bemærkninger i nærværende brev, er I velkomne til at kontakte os.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ulla B. Andersen'. The signature is fluid and cursive, with the first name 'Ulla' being the most prominent.

Ulla B. Andersen
Tilsynschef

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Socialtilsyn Nord
Postadresse:
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 7233 6930
socialtilsynnord@hjoerring.dk
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Sendt pr. mail til masz@sm.dk

Den 24-06-2022

Sagsnr.: 00.01.00-A50-4-14

Sagsnummer 2021-2731 – Høring over udkast til følgelovforlag til barnets lov
Social- og Ældreministeriet sendte den 25. maj 2022 udkast til følgelovforslag til barnets lov i høring hos blandt andre Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune.

Socialtilsyn Nord takker for denne lejlighed til at afgive høringssvar til udkastet.

Socialtilsyn Nord's kommentar til udkast til følgelovforslag til barnets lov følger nedenfor.

1. Fast track-ordning for godkendelse af plejefamilier Ansøgningsfrist

Det følger af § 3, nr. 9, at kommunalbestyrelsen under særlige omstændigheder kan anmode socialtilsynet om at undergive anmodning om godkendelse som plejefamilie en særlig hurtig behandling, hvis en række betingelser er opfyldt ("Fast track")

I denne forbindelse har Socialtilsyn Nord forslag til tiltag, der er nødvendige for at sikre, at sagsbehandlingen af godkendelsen kan ske indenfor tidsfristen.

Forslag

Socialtilsyn Nord foreslår, at kommunens frist for at indsende ansøgningen med en særlig hurtig behandling til socialtilsynet præciseres. Denne frist kan med fordel sættes til for eksempel fem uger før udløb af akutanbringelsen. Hvis der ikke er angivet en konkret frist for indsendelse af ansøgning til socialtilsynet, vil der være risiko for, at socialtilsynet ikke kan nå at behandle ansøgningen inden for i de i alt seks uger som man har til at godkende under fast track ordningen.

Socialtilsyn Nord foreslår også, at der stilles krav om, at plejefamilien har udfyldt og indsendt alle oplysninger på Tilbudsportalen senest ved modtagelsen af barnet eller fem uger før modtagelsen, hvilket for socialtilsynet vil smidiggøre behandlingen af ansøgningen betragteligt.

Øvrige bemærkninger

Socialtilsyn Nord har ca. 60 ansøgere årligt, hvilket betyder seks grundkurser med ti sager/ansøgere pr. kursus.

Side 2

Hvis socialtilsynet skal tilbyde denne fast track-ordning, så skulle antallet af grundkurser fordobles og dermed halvere antallet af deltagere pr. kursus, hvilket vil være en stor udgift. Det vil kræve en halvt årsværk mere for at få ca. 4-5 ansøgere igennem om året på fast-track ordningen.

-o0o-

Har I spørgsmål, er I velkomne til at kontakte jurist Lene Skougaard Magle på telefon 72 33 69 38 eller på mail lene.skougaard.magle@hjoerring.dk.

Med venlig hilsen

Sigrid Fleckner
Tilsynschef

Social- og Ældreministeriet
Att. Maria Schultz
Holmens Kanal 22
1060 København K

Fremsendes alene pr. e-mail til masz@sm.dk

Socialtilsyn Syds høringssvar til udkast til følgelovforslag til barnets lov

Social- og Ældreministeriet fremsendte den 25. maj 2022 udkast til følgelovforslag til barnets lov i høring hos bl.a. Socialtilsyn Syd, som har følgende bemærkninger til den foreslåede § 5 b i lov om socialtilsyn, hvorefter der etableres en fast-track ordning for godkendelse af plejefamilier i helt særlige tilfælde:

Socialtilsyn Syds erfaringer med fast-track

Socialtilsyn Syd har siden efteråret 2021 tilbudt sagsbehandling på 6 uger i sager, hvor kommunerne har haft et behov for særlig hurtig sagsbehandling.

Socialtilsyn Syd er meget positiv over for, at den såkaldte fast-track ordning lovfæstes, så anbragte børn ikke oplever skift i anbringelsessted alene på baggrund af sagsbehandlingstid.

Det er Socialtilsyn Syds erfaring med tilbuddet om fast-track, at ansøgningerne kan behandles med lige så høj kvalitet i sagsbehandlingen som øvrige ansøgninger om godkendelse som plejefamilie.

Det er dog en forudsætning, at socialtilsynet årligt behandler en vis volumen af såvel fast-track- som ordinære ansøgninger om godkendelse som plejefamilie for at kunne opretholde et driftsapparat, der kan sikre hurtig og faglig kompetent sagsbehandling.

Bl.a. skal der være start af nyt grundkursus minimum hver 4. uge, så ansøgere på fast-track ordningen kan deltage på grundkursus sammen med øvrige ansøgere.

Hvis der ikke er en fast høj kadence af grundkurser, så der f.eks. skal oprettes særlige kurser for ansøgere på fast-track ordningen med få deltagere, vil ansøgerne ikke kunne profitere af de læringsprocesser, som deltagelse på større hold giver mulighed for i forhold til refleksion, erfaringsudveksling mv.

Socialtilsyn Syd finder, at opgaven med at fast-track godkende plejefamilier med fordel kunne samles ved ét socialtilsyn, jf. § 2, stk. 6, i lov om socialtilsyn, idet dette ville bidrage til at sikre en mere ensartet og systematisk godkendelsesproces.

Socialtilsyn Syd finder endvidere, at det erfaringsmæssigt, volumenmæssigt og geografisk ville være hensigtsmæssigt, såfremt ansvaret for varetagelsen af opgaven med at fast-track godkende plejefamilier på landsplan blev placeret ved Socialtilsyn Syd.

Socialtilsyn Syd

Lindevej 5A
5750 Ringe
Tlf. 7253 1900
socialtilsynsyd@fmk.dk
www.socialtilsynsyd.dk
24-06-2022

Kontakt
Sissel Schmidt (sschm)

sschm@fmk.dk

+4572531964

Anvendelsesområde, jf. § 5 b, stk. 1, nr. 1

Det fremgår af forslaget, at ordningens anvendelsesområde er akutte anbringelser efter § 143, stk. 1, i barnets lov.

Videre fremgår det af bemærkningerne til forslaget, at formålet med ordningen er, at børn, der anbringes akut, ikke skal skifte anbringelsessted.

Socialtilsyn Syd finder, at hensynet til, at børn så vidt muligt ikke skal skifte anbringelsessted, gør sig gældende for alle børn, der anbringes, hvorfor ordningen bør omfatte alle anbringelser, hvor akutbestemmelsen tages i anvendelse.

Frister, jf. § 5 b, stk. 3 og 5

Socialtilsyn Syds finder, at der er behov for afklaring af enkelte spørgsmål for at sikre, at fristen kan overholdes.

Det fremgår af den foreslåede § 5 b, stk. 5, at kommunen skal sende anmodningen om særlig hurtig behandling til socialtilsynet samtidig med orienteringen af socialtilsynet om anvendelse af den ikkegodkendte plejefamilie, jf. den foreslåede § 12, stk. 3, i barnets lov.

Da § 4, stk. 4 i serviceloven om straks orientering af socialtilsynet ikke ses at være videreført i den foreslåede § 12, stk. 3, i barnets lov, bør forslaget ledsages af en kort frist for fremsendelse af anmodningen – f.eks. 24 timer - da socialtilsynets frist med forslagets nuværende affattelse er 6 uger fra afgørelsen om anbringelse, uanset, hvornår kommunen fremsender anmodningen.

Den manglende frist for kommunens indsendelse af anmodningen kan skabe udfordringer i praksis; hvis en kommune f.eks. først indsender anmodningen efter 4 uger, så er der kun 2 uger tilbage til at behandle ansøgningen om godkendelse efter fast-track ordningen.

Sagsbehandling

Den foreslåede lovbestemte sagsbehandlingstid på 6 uger under visse betingelser og i særlige sager medfører en række opmærksomheder i forhold til sagsbehandlingen, herunder særligt sagens oplysning i komplicerede sager og ansøgernes medvirken til sagens oplysning.

Hvis der f.eks. er behov for indhentelse af en række yderligere oplysninger, der kan belyse ansøgernes kvalitet, vil 6 uger efter omstændighederne være utilstrækkeligt til, at sagen kan oplyses.

Venlig hilsen

Peter Bjerregaard Andersen
Tilsynschef

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Cc: Jane Vitu (jav@star.dk)
Fra: Catharina Madsen - CME (CME@atp.dk)
Titel: UDK's bemærkninger til høring over udkast til følgelovforslag til Barnets lov
E-mailtitel: UDK's bemærkninger til høring over udkast til følgelovforslag til Barnets lov (SM Id nr.: 571911)
Sendt: 23-06-2022 11:27

Til rette vedkomne,

Social- og Ældreministeriet har den 25. maj 2022 sendt udkast til følgelovforslag til Barnets lov i høring med høringsfrist den 24. juni 2022.

Udbetaling Danmark har følgende bemærkninger til udkast til følgelovforslag:

I udkastets § 12 tilføjes der i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.'s eksisterende § 37 a, stk. 1 en henvisning til § 90, nr. 11, i barnets lov.

Der ses ikke i udkast til følgelovforslag en tilføjelse af § 90, nr. 11, i barnets lov i den tilsvarende bestemmelse i lov om social pension, ligesom Udbetaling Danmark ikke umiddelbart kan se baggrund for denne forskel.

Den ændring, der fremgår af udkast til følgelovforslags § 16 vil medføre en udgift på ikke over 100.00 kr. hos Udbetaling Danmark. Udgiften skal dække, at Udbetaling Danmark skal ændre en lang række brev og anden skriftlig kommunikation på grund af ændringen.

Venlig hilsen
Catharina Madsen

atp=

Udbetaling Danmark · Hillerød
Juridisk specialkonsulent · Udbetaling Danmark Juridisk afdeling - Pension
Direkte nummer 2133 8753
E-mail CME@ATP.DK

ATP · Kongens Vænge 8 · 3400 Hillerød
Telefon 70 11 12 13 · www.borger.dk · www.virk.dk · CVR-nr. 43405810
Følg ATP koncernen på [Facebook](#) · [LinkedIn](#)

For information om, hvordan ATP Koncernen behandler dine personoplysninger, se atp.dk/behandling-af-personoplysninger

Oplysningerne i denne e-mail kan være fortrolige og er udelukkende beregnet til brug for de oven for angivne personer eller virksomheder. Vi gør opmærksom på, at udbredelse, omdeling eller kopiering af oplysningerne efter omstændighederne er forbudt. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejltagelse, bedes du meddele det til afsenderen og derefter slette den. På forhånd tak.

Pas altid på links i mails. Tæst hjemmesidens adresse i adressefeltet på browseren eller brug bogmærker. Husk, at hverken banker eller offentlige myndigheder vil sende en mail med et link direkte til en log ind-side, hvor du logger ind med NemID eller MitID.

Fra: Jura og International <jurint@sm.dk>

Sendt: 25. maj 2022 18:29

Til: 3f@3f.dk; law@law.aau.dk; jura@au.dk; foreningen@adoption.dk; Ankestyrelsen; info@adoptionpolitik.org; [Aniella Bonnichsen](mailto:Aniella.Bonnichsen); postkasse@advokatsamfundet.dk; ac@ac.dk; 'amnesty@amnesty.dk'; kontakt@barnetstarv.nu; [Viggo Spangsberg](mailto:Viggo.Spangsberg) - [Baglandet København](mailto:Baglandet.Koebenhavn); [Pernille Lindegren](mailto:Pernille.Lindegren); Svend@baglandet.org; Henrik@baglandet.org; irene@sonnes.eu; bupl@bupl.dk; bkf@bkchefer.dk; bf@boernesagen.dk; Børnerådet; dlf@dlf.org; [Børns Vilkår](mailto:Børns.Vilkår); kontaktdanner@danner.dk; [Dansk Arbejdsgiverforening](mailto:Dansk.Arbejdsgiverforening); drc@drc.ngo; dhf@danskhandicapforbund.dk; [Dansk Psykolog Forening](mailto:Dansk.Psykolog.Forening); formand@retspolitik.dk; ds@socialraadgiverne.dk; mail@danskeadvokater.dk; mail@danskefamilieadvokater.dk; [Danske Regioner](mailto:Danske.Regioner); ds@socialraadgiverne.dk; Datatilsynet; [Camilla Kronborg](mailto:Camilla.Kronborg) - [De Anbragtes Vilkår](mailto:De.Anbragtes.Vilkår); dommerforeningen@gmail.com; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; dkr@dkr.dk; iian@nanoq.gl; pibr@domstol.dk; [Nina Palesa Bonde](mailto:Nina.Palesa.Bonde); Domstolsstyrelsen; fabu@fabu.dk; [Henrik Kaustrup Pedersen](mailto:Henrik.Kaustrup.Pedersen); fh@fho.dk; Familieretshuset; klaus@foa.dk; sek@fbu.dk; Socialchefforeningen; [Foreningen Far](mailto:Foreningen.Far); kontakt@morbarn.info; godfar@godfar.dk; post_kommunal@hk.dk; kake@domstol.dk; info@humanrights.dk; info@justitia-int.org; mail@jyskborneforsorg.dk; info@kfumsoc.dk; kl@kl.dk; lise.johansen@kvinderaad.dk; kvinfo@kvinfo.dk; 'info@krifa.dk'; jurfak@jur.ku.dk; post@boernogsamvaer.dk; sekretariat@lokk.dk; los@los.dk; lfbf@lfbf.dk;

Social- og Ældreministeriet
cap@sm.dk
jurint@sm.dk

Udkast til forslag til barnets lov

Social- og Ældreministeriet har ved mails af 26. maj 2022 anmodet om en udtalelse om udkast til lovforslag om barnets lov samt til udkast til følgelovforslag til barnets lov.

Ungdomskriminalitetsnævnet skal i den anledning udtale følgende:

Partsstatus fra det fyldte 10. år

I udkast til lovforslag om barnets lov tillægges et barn, der er fyldt 10 år, partsstatus, således at barnet opnår selvstændig klageret, skal tilbydes gratis advokatbistand i visse sager, og således at kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted kræver samtykke fra barnet.

Ungdomskriminalitetsnævnet behandler sager vedrørende børn og unge i alderen 10-17 år. Efter ungdomskriminalitetslovens bestemmelser tillægges den unge partsstatus, når den unge fylder 12 år. Dette ses i følgende bestemmelser i ungdomskriminalitetsloven:

§ 21: Den unge, der er fyldt 12 år, kan anmode nævnet om at få genoptaget sin sag.

§ 24, stk. 3: Kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted for en ung i et forbedringsforløb kræver samtykke fra den unge, der er fyldt 12 år.

§ 46: Ungdomskriminalitetsnævnet skal tilbyde en ung, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand i visse typer af sager.

§ 55, stk. 3: En klage over nævnets afgørelse kan indbringes for Ankestyrelsen af en ung, der er fyldt 12 år.

§ 56, stk. 1: En klage over Ankestyrelsens afgørelse kan kræves forelagt for retten af en ung, der er fyldt 12 år.

Med lovforslag om barnets lov vil der således fremover være forskel på retsstillingen for 10-11 årige efter henholdsvis barnets lov og ungdomskriminalitetsloven. Ungdomskriminalitetsnævnet finder, at der ikke bør være denne forskel i lovgivningerne, som i vidt omfang giver mulighed for at træffe afgørelser med samme indhold, og det foreslås derfor, at der også gives samme rettigheder til 10-11 årige efter ungdomskriminalitetsloven, som der foreslås med barnets lov.

Frivillig anbringelse, jf. barnets lov § 46

I udkast til lovforslag om barnets lov udskilles bestemmelsen om anbringelse uden for hjemmet med samtykke fra servicelovens § 52, stk. 1, jf. stk. 3, nr. 7, til en selvstændig bestemmelse i § 46.

Det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, at der ikke er tiltænkt ændringer i kriterierne for en anbringelse, herunder at anbringelse kun kan ske på baggrund af en børneudredning eller en ungefaglig undersøgelse.

Serviceovens § 52, stk. 1, jf. stk. 2, giver kommunalbestyrelsen mulighed for at iværksætte foreløbig eller akut støtte, herunder træffe afgørelse om anbringelse med samtykke, sideløbende med gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 eller en ungefaglig undersøgelse efter ungdomskriminalitetslovens § 31.

Af bestemmelsen i serviceloven fremgår det således specifikt, at en anbringelse med samtykke kan iværksettes sideløbende med gennemførelse af en børnefaglig eller ungefaglig undersøgelse, mens det med den foreslåede bestemmelse i barnets lov § 46, stk. 3 alene kan træffes afgørelse om foreløbig eller akut anbringelse efter stk. 1 sideløbende med gennemførelse af en børneudredning, jf. § 20.

Det bør af bestemmelsen fremgå, at kommunalbestyrelsen også kan træffes afgørelse om foreløbig eller akut anbringelse med samtykke sideløbende med gennemførelse af en ungefaglig undersøgelse efter ungdomskriminalitetslovens § 31.

Ungdomskriminalitetsnævnet skal herudover og i forlængelse af ovenstående gøre opmærksom på, at kommunen efter den gældende lovgivning er afskåret fra at træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet med samtykke, når et barn eller en ung er blevet undergivet et forbedringsforløb. Den mulighed, kommunen har for under et forbedringsforløb at iværksætte supplerende støtte til barnet eller den unge, jf. ungdomskriminalitetslovens § 54, stk. 3, omfatter således ikke frivillig anbringelse, da der ikke er henvist til bestemmelsen i servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, i ungdomskriminalitetslovens § 54, stk. 3. Såfremt kommunen vurderer, at barnet eller den unge bør anbringes uden for hjemmet – uanset om det kan ske med samtykke – skal sagen således forelægges Ungdomskriminalitetsnævnet til afgørelse. Denne proces ses videreført i barnets lov, jf. følgelovforslagets § 32, pkt. 17, hvori der henvises til barnets lovs § 32, som ikke omfatter anbringelse med samtykke som støtteindsats.

Den manglende kompetence for kommunen til at træffe afgørelse om frivillig anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung i et forbedringsforløb giver udfordringer i de situationer, hvor der opstår et akut behov for anbringelse uden for hjemmet, og hvor der foreligger det nødvendige samtykke hertil fra sagens parter, hvilket flere kommuner har udtrykt bekymring over. Kommunerne giver udtryk for, at den hurtige handling i akut opståede situationer kan være afgørende for, at formålet med anbringelsen opnås, ligesom den hurtige handling kan være medvirkende til at bevare det gode samarbejde med familien, herunder navnlig med barnet eller den unge. Kommunerne giver således udtryk for, at det ikke er til gavn for barnet eller den unge, at der i disse akutte situationer kan gå nogle uger, før nævnet har mulighed for at behandle sagen på et fysisk nævnsmøde.

Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen også tillægges kompetence til at træffe afgørelse om akut støtte i form af anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung i et forbedringsforløb, hvis særlige forhold taler herfor, og afgørelsen af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente sagens behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, der er fyldt 15 år. Kommunalbestyrelsen skal straks og senest 7 dage efter afgørelsen orientere nævnet om anbringelsen, herunder om begrundelsen for denne, hvorefter Ungdomskriminalitetsnævnet senest 30 dage fra kommunalbestyrelsens afgørelse skal behandle sagen på ny, jf. ungdomskriminalitetslovens § 21, stk. 1.

Forstanderbeslutninger, jf. barnets lov § 62, stk. 3 og § 63, stk. 2

Efter de foreslåede bestemmelser i barnets lov kan en leder af en åben døgninstitution, hvortil der er knyttet en sikret døgninstitution, og en leder af en sikret døgninstitution, træffe midlertidig beslutning om overførsel af en ung i et forbedringsforløb til henholdsvis en sikret afdeling eller særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børne- og ungeudvalget til afgørelse.

Denne proces er videreført uændret fra servicelovens § 63 b, stk. 3 og § 63 c, stk. 3.

Der har med de nuværende formuleringer af bestemmelserne i § 63, b, stk. 3 og § 63 c, stk. 3, været usikkerhed om, hvorvidt børne- og ungeudvalgets afgørelse skal forelægges Ungdomskriminalitetsnævnet til endelig afgørelse.

Ungdomskriminalitetsnævnet finder, at nævnet med hensyn til et barn eller en ung, der er henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet eller er underlagt et forbedringsforløb, bør have kompetence til at tage stilling til forstanderens beslutning, idet det er nævnet, der oprindeligt har truffet afgørelse om anbringelse som led i forbedringsforløbet. Dette kan eksempelvis ske ved, at forstanderbeslutninger behandles som formandsbeslutninger efter barnets lovs § 143, således at forstanderens foreløbige beslutning forelægges børne- og ungeudvalget til godkendelse senest inden 7 dage efter iværksættelse af afgørelsen, og at udvalgets afgørelse alene har gyldighed i 1 måned, således at sagen skal forelægges Ungdomskriminalitetsnævnet, hvis afgørelsen skal opretholdes herudover efter ungdomskriminalitetsloven.

En sådan ændring vil være i overensstemmelse med ungdomskriminalitetsloven og servicelovens øvrige bestemmelser om, at kompetencen til at træffe afgørelse om anbringelse og andre mere indgribende eller tvangsmæssige indgreb i forhold til et barn eller en ung, der er henvist til nævnet eller er i et forbedringsforløb, ligger hos Ungdomskriminalitetsnævnet, ligesom det i øvrigt er forudsat i ungdomskriminalitetsloven, at kriminalitetstruede børn og unge for en periode skal have deres sag behandlet efter ungdomskriminalitetsloven. Ændringen vil endvidere sikre, at der føres tilsyn og kontrol med den unges aktuelle anbringelse som led i et forbedringsforløb, og det vil skabe klarhed over, hvem der efter endt ophold på en sikret eller særligt sikret afdeling har kompetencen til eksempelvis at ændre den unges anbringelsessted uden samtykke.

Udkast til følgelovforslaget til barnets lov

I ungdomskriminalitetslovens § 53, stk. 2, er der henvist til servicelovens § 64, som ses videreført i barnets lov § 139. Denne ændring bør medtages i følgelovforslaget.

Med følgelovforslaget kan nævnet træffe afgørelse om døgnophold, jf. ungdomskriminalitetslovens § 13, stk. 1, nr. 5, efter reglerne i barnets lov § 32, stk. 1, nr. 6, hvori ordet "døgninstitution" er erstattet af ordet "børne- og ungehjem". Denne nye betegnelse ses ikke at være medtaget i følgelovforslagets § 32, pkt. 1. Det samme gør sig gældende i følgelovforslagets § 32, pkt. 2, hvor "aflastningsordning" er ændret til et "støtteophold", men hvor "døgninstitution" ikke er ændret til "børne- og ungehjem" i overensstemmelse med bestemmelsen i barnets lovs § 32, stk. 1, nr. 7.

Det bemærkes endelig, at en ændring af ungdomskriminalitetsloven træder i kraft den 1. juli 2022. Med lovændringen indsættes eksempelvis stk. 7 i ungdomskriminalitetslovens § 22, hvori der er henvist til reglerne om hjemgivelse i servicelovens § 64, stk. 1-4. Følgelovforslaget bør tilrettes, således at der også tages højde for den vedtagne ændring af ungdomskriminalitetsloven, jf. L 182 om ændring af blandt andet lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Med venlig hilsen

Sanne Bager
Formand

Vestre Landsret Præsidenten

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

21. juni 2022

Sendt pr. mail til masz@sm.dk

J.nr.: 22/11379-2
Sagsbehandler: Dorte Stilling

Social- og Ældreministeriet har ved brev af 25. maj 2022 (sagsnr. 2021-2731) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til følgelovforslag til barnets lov.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn

Østre Landsret
Præsidenten

Social- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

22. juni 2022

J.nr.: 22/11373-1

Sendt pr. mail til masz@sm.dk

Sagsbehandler: Stine Dyppe

Social- og Ældreministeriet har ved brev af 25. maj 2022 (sagsnr. 2021-2731) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til følgelovforslag til Barnets lov.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busck Porsbo